

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo
Cena 400 lir
Leto XXXVIII. Št. 8 (11.136)
TRST, nedelja, 10. januarja 1982

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 28. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Dobrodo« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

POMEMBEN USPEH PREISKOVALCEV V BOJU PROTI TERORIZMU

V RIMU PRIJELI DOMNEVNEGA IDEOLOGA RB SENZANIJA IN DEVET NJEGOVH PAJDAŠEV

Odkrili so tudi tri »brloge« in zaplenili ogromno količino orožja in dokumentov - Boljši obeti tudi za preiskavo o Dozierovi ugrabitvi

RIM — Končno spodbuden uspeh preiskovalcev v boju proti terorizmu! V okviru široko zasnovane policijske akcije so včeraj ob zori v samem središču Rima aretirali domnevnega ideologa rdečih brigad Giovanni Senzani in še drugih devet skrajnolevičarskih teroristov. Agenti so tudi odkrili tri »brloge« in zaplenili ogromno količino orožja, dokumentov in drugega gradiva. Včerajšnji policijski akti pripisujejo velik pomen tudi v Veroni, kjer si preiskovalci, ki se ukvarjajo s primerom o Dozierovi ugrabitvi, marsikaj obeta od aretacij v Rimu.

Potek jutranje »bitke« varnostnih sil je na posebnih tiskovnih konferencah v sklopih obirih opisal sam šef rimske policije, kve-ster Giovanni Pollio. Senzani si v dnevno policijsko stanovanje v Uli-ci Pesce, kjer se je skrivljal z dru-gima dvema pajdašema, očitno ni pričakoval, saj so ga agenti pre-senetli kar v postelji. Ko jih je zagledal, je zakričal, naj ne stre-

Del zaplenjenega orožja med včerajšnjo protiteroristično akcijo po-litije (Telefoto AP)

PO NEKAJDNEVNEM PREMIRJU MED OBEMA STRANKAMA

Obstoj Spadolinijeve vlade v nevarnosti zaradi napetosti med socialisti in KD

Socialisti spet zahtevajo zase predsedstvo vlade in grozijo z volitvami

RIM — Spadolinijeva vlada je spet v hudih težavah. Na stolpcih strankinega glasila »Avanti« socialisti in KD zagovarjajo vlogo svojega ministrstva in trdi, da se ni prišla ura socialistov. Napetost med demokratijami in so-cialisti se je torej spet zaostri-la. po eni strani KD zagovarja Spa-dolini in njegovo vlogo, po dru-gi pa socialisti na ves glas vpi-jejo »ali predsedstvo vlade social-istom ali pa predčasne volitve«.

Rognoni je včeraj, kot smo re-kl, v intervjuju nekemu tedniku odprl polemiko s socialisti, češ da njihova sla po predsedstvu vlade povzroča Italiji veliko ško-do. Rognoni zagovarja vlogo, ki jo je imelo notranje ministrstvo v boju proti terorizmu in ponav-lja, da nima najmanjšega name-na odstopiti. Notranji minister ob-soja socialiste in socialdemokra-te, da se vedejo nekorektno, ko širijo glasove, kot n.p.r. vest o njegovi domnevi vpletenosti v »operacijo Sandalo«, ko je, kot znano, Donat Cattin moral odsto-piti s funkcije namestnika tajni-ka KD.

Socialisti in socialdemokrati se-veda niso najbolj naklonjeni Ro-gnoniju. Včeraj je socialdemokrat Bellusci napovedal nekatero po-drobnost v zvezi s pobeškom de-terverice rdečih brigadist iz za-pora v Rovigu in dejansko obto-žil Rognonija, da je odgovoren za beg in da ga je celo favoriziral. V ponedeljek bo parlamentarna razprava o terorizmu, kjer se bo vlada predstavila v nekaterih vidnih uspehih, ne nazadnje tudi z aretacijo prof. Senzani. Po-ročali bodo pravosodni minister Darida, notranji minister Rognoni, obrambni minister Lagorio, posegel pa naj bi tudi predsed-

nik vlade Spadolini.

Craxija je najbrž motilo vzduš-je, ki se je uveljavilo zadnje dni, ko je bilo videti, da je Spadolini-jeva vlada trdna in da vsaj za ta mesec nima problemov z obsto-jem. Njegov članek na Avantiu je poln groženj, polemika pa je vsa naperjena proti krščanski de-mokraciji in njenim trditvam, češ da smo pred skorajšnjo spre-membo politične strategije. Vse to škodi odnosom med strankami, pravi Craxi in ne prispeva k za-upanju. Med vladnimi formulami, o katerih je govor, naj omenimo dvostrankarsko vlogo KD-PRI, ki naj bi lahko računala na bla-gohotno naklonjenost komunisti-

ne partije. Socialisti celo napa-dajo KD zaradi stalnih izjav pro-ti predčasnim volitvam. Craxi po-tem trdi, da ne bo dovolj eno od občasnih srečanj na vrhu med tajniki strank.

Po mnenju političnih opazoval-cev je to grožnja, ki napoveduje konec petstrankarske koalicije. Po mnenju drugih gre le za gro-žnjo. Ostaja vsekakor dejstvo, da je tudi načelnik poslanske skupi-ne PSI Labriola jasno izjavil, da sta možnosti le dve: ali prevzame predsedstvo vlade socialisti, ali pa bo treba iti na volitve. Kaj več bomo najbrž zvedeli po pone-deljkovi razpravi v parlamentu.

R. G.

Camilla Ravera dosmrtna senatorka

RIM — Predsednik republike Pertini je včeraj imenoval (name-sto nedavno umrlega Ferruccio Parrija) za dosmrtno senatorko 92-letno Camillo Ravera, borko proti fašizmu in za ženske pra-vice, ki se po osvoboditvi zasto-pala KPI za dve mandatni dobi v poslanski zbornici.

VAŽEN PREMIK NA POTI K NORMALIZACIJI RAZMER NA POLJSKEM

Včeraj prvo srečanje nadškofa Glempa z Jaruzelskim po uvedbi vojnega stanja

Ukinjena cenzura za tuje dopisnike

VARŠAVA — Pod pritiskom že-lezne pete vojaškega režima se razmere na Poljskem postopoma normalizirajo. Jasna znamenja urejanja razmer po začetnih tudi hušljih incidentih, ki so sledili proglašitvi obsebnega stanja pred skoraj enim mesecem, je bilo za-beležiti zlasti včeraj. Po pomemb-nosti gre predvsem omeniti prvo srečanje generala Jaruzelskega s poljskim primasom Glempom po uvedbi »vojnega stanja«, med ka-terim — kot poročajo varšavski radio in televizija — sta vojaški poglavar države in najvišji cerk-veni dostojanstvenik »razpravlja-la o normalizaciji razmer v drž-avi« in sta si izmenjala glediš-ča o sedanjem položaju ter iz-razila namen prispevati k norma-lizaciji življenja na Poljskem.

Po vsem videzu gre za važen premik, ki obeta obnavljati tra-dicionalno posredniško vlogo polj-ske Cerkve v naporih za povra-tek h konstruktivnejši dialektiki med oblastjo in družbenimi kom-ponentami, po ostrih reakcijah Glempa na ukrepe vojaške obla-sti. Kot kaže se je poljski primas na vabilo Jaruzelskega odpovedal pogoju, da mora (kot ob zadnji priložnosti, 4. novembra lani) sre-čanju prisostvovati tudi predse-dnik Solidarnosti Lech Walesa, ki je baje še vedno v hišnem pri-poru.

Da se led polagoma odtaja ka-že tudi ukinitev cenzure nad do-pisi tujih kolumnistov, ki jih pa morajo še vedno oddajati le po teletipni vladne tiskovnega centra. Televizijski snemalci mo-rejo posredovati svoje prispevke brez pred varšavske uradne po-staje, ki je včeraj obnovila zve-ze s tujino. Prav tako so spet odprli teletipnerske zveze tujih diplomatov. Nadaljnje znamenje normalizacije je po-novna otvoritev (od 15. t.m.) ele-dališč, kinematografij, umetnost-nih galerij ter kulturnih krožkov v varšavskem vojvodstvu. Za-stopniki vojaške oblasti so izjav-ili, da se bo 20. t.m. sestel državni parlament, ki bo sklepal o-

dlolkih v zvezi z obsebnim sta-njem po poročilu Jaruzelskega. Varšavski radio je tudi napove-dal, da bo Poljska spet izvažala premo-g, ker se je v zadnjih ted-nih proizvodnje spet povečala po lanskem zastoju.

Medtem ko se na Poljskem na-daljuje čišča v okviru partije, so v Bruslju nekateri voditelji Solidarnosti pozvali zahodno jav-nost, naj priredi 30. t.m. v Ey-ro-pi in v ZDA manifestacije za osvoboditev zaprtih poljskih sin-dikalistov. Jutri bo o razmerah na Poljskem razpravljal v bel-gijski prestolnici svet NATO, ki se ga bodo udeležili zunanji mi-nistri zavezništva. Temu vpraša-nju je posvečeno tudi tridnevno zasedanje centralnega komiteja KPI, ki se bo začelo jutri v Rimu.

PREDAVANJE OB OTVORITVI BENEČANSKIH KULTURNIH DNEVOV

Profesor Leo Fusilli o razvoju italijanske narodnosti v SFRJ

O priznanju pravice Italijanom je govoril v dokumentih Osvobodilne fronte

SPETER — S predavanjem rav-nateljja koprške italijanske gimna-zije in podpredsednika Unije Ita-lijanov za Istro in Reko prof. Lea Fusillija o italijanski narodnosti v Jugoslaviji, so se v petek v dvorani špertskega občinskega sve-ta začeli letošnji 9. benečanski kulturni dnevi, ki so namenjeni poglobitvi vprašanj, ki zadevajo manjšine na alpsko-jadranskem območju.

Prof. Fusilli je v dolgem pre-davanju na izčrpen način orisal življenje in delo italijanske na-rodnosti v Jugoslaviji. Pri tem je izhajal iz osnovnih načel enako-pravnosti med narodi in narod-nostmi, ki so bila uveljavljena že med narodnosvobodno borbo, ko je bilo narodnostno vprašanje za-

stavljeno kot eden aspektov raz-rednega boja. Že takrat so se šte-vilni demokratični Italijani odo-čili za bratsko sodelovanje z dru-gimi jugoslovanskimi narodi in na-rodnostmi v boju proti okupatorju, o čemer prica tudi veliko šte-tilo italijanskih enot v narodno-osvobodilni vojski. Fusilli je po-udaril, da je govor o priznanju pravice Italijanom že v dokumen-tih Osvobodilne fronte Slovenije in Hrvaške, ki določajo, da bo Ita-lijanski manjšini, kot so jo takrat imenovali, zagotovljena vsestra-n-ska narodnostna avtonomija in svoboda.

Fusilli je nato prešel na seda-nje stanje. Dejal je, da zvezna u-stanova poverja republikam dol-žnost, da poskrbijo za zaščito na-

rodnosti. Med posameznimi repu-blikami torej obstajajo razlike in Slovenija je že uveljavila popolno priznanje pravice italijanski in ma-džarski narodnosti. V povojnem razvoju so bili tudi žalostni tre-nutki, še zlasti kadar so bili od-nost med Italijo in Jugoslavijo na-

Nadškofa Cocolina zadela možganska kap

GORICA — Gorški nadškof msgr. Pietro Cocolin je v glo-bokem nezavestnem stanju v splošni gorški bolnišnici. Med sprejemom župnika iz Ronk Umberta Bottaccina ga je ob 11.40 nadenoma obšla slabost in je padel v nezavest. Prvi so mu priskočili na pomoč nje-gov tajnik, vikar in drugi čla-ni gorške kurije, takoj za nj-mi pa je prihitel škofov osebni zdravnik dr. Spanghero, ki je odredil takojšnji prevoz bolni-ka v interni oddelke splošne bolnišnice, kjer so mu ugotovi-li hudo možgansko kap. Po kratkotrajnem izboljšanju se je 61-letno nadškofu zdravstveno stanje ob 14.30 spet poslabša-lo in je v trenutku, ko poročamo še vedno v popolni nezavesti zaradi možganske krvavitve.

Nadškof Cocolin je bil pred nekaj dnevi skupno s škofi se-verovzhodnih italijanskih de-žel na srečanju pri papežu Pa-vlu II. imenovanem »ad limina«. Poročal mu je o položaju ob italijansko-jugoslovanski meji, s posebnim po-udarkom na razmere sloven-ske narodnostne skupnosti, in o poteku konference jugoslov-anskih škofov, ki ji je prisot-stvoval v imenu italijanske škofovske konference. Globoko občutenim željam po hitrem in popolnem okrevanju, ki jih v teh trenutkih izkazuje verniki, občani in vsi ljudje dobre vo-lje, ki spoštujejo nadškofa za-radi njegovih odprtih pogledov in zaradi razumevanja naših narodnostnih potreb, se pridru-žujejo tudi želje našega ured-ništva. (gv)

ZASKRBLJENOST HUSEINA ZARADI IZRAELSKJE ANEKSIE GOLANA

Jordanija zadnja postaja Colombovega potovanja po bližnjevzhodnih državah

AMAN — Triurni pogovor med kraljem Husseinom in italijanskim zunanjim ministrom je zaključil kratko potovanje Emila Colomba v bližnjevzhodnih državah. Poleg Jordanije je šef italijanske diplo-macije obiskal še Egipt in Saud-sko Arabijo, tri države, ki so iz različnih razlogov ključnega po-mena v krizi, ki pesti bližnji vzhod. Podatke, ki jih je Colom-ba nabral v svojih bližnjevzhod-nih pogovorih bo izkoristil v pri-hodnjih dneh, ko se bo sestel z izraelskim zunanjim ministrom Šamirjem, ki je trenutno na ob-isku v Italiji.

Husein je italijanskemu zuna-njemu ministru izrazil bojazn, da se bo z Golanom zgodilo kaj

s Cisjordanijo, ki so jo Izraelci zasedli leta 1967. Isto bojazn so Colombo izrazil tudi drugi pred-stavniki jordanske vlade. Pove-dali so, da je trenutno v Cisjor-daniji nad sto izraelskih naselij, polovico katerih so ustanovili po dogovoru v Camp Davidu. Hu-sein se je pohvalil izrazil glede stališča, ki ga ima Italija do bliž-njezhodne krize in ki je dosledno s smernicami, ki so jih sprejela države članice EGS junija 1980 v Benetkah. Jordanski voditelj so pozvali evropske države naj pritiskajo na ZDA in Izrael, da bi telavivska vlada opustila svo-je nepopustljivo stališče in se v bodoče vzdrlžala pobud, kot je bila aneksija Golana. Jordanci so Colombo izrazil predvsem svoje

nasprotovanje dogovoru iz Camp Davida.

Colombo je poudaril, da je Ita-lijanska prisotnost v večnacional-nih oboroženih silah, ki bi mo-rale zagotoviti na Sinaju mejo med Izraelom in Egiptom zgolj miroljubnega značaja in da je Ita-lijanska vlada zvesta smerni-cam, ki so jih sprejeli v Benet-kah. Italijanski zunanji minister je govoril tudi o načrtu saudskega princa Fahda ter dejal, da Evropa sledi tem prizadevanjem z zanimanjem in da bi lahko bil realna podlaga za miroljubno re-šitev arabsko-izraelskega spora.

S svoje strani je Husein izrazil zaskrbljenost ob stališču ZDA če-prav je bilo opaziti po prisvojit-vi Golana neko spremembo v ameriškem zadržanju do Izraela. Jordanija je mnenja, da bi ame-riški veto do sankcij proti Izrae-lu utegnil imeti hude politične posledice.

SAN SALVADOR — Najmanj 4 osebe so včeraj izgubile življenje ob bombni eksploziji na mestni tržnici. V vsej državi se na-daljuje spopad med vojsko in gverilci, ki so v zadnjih dneh te-rijali spet nekaj desetih smrtnih žrtev.

Slovenske kulturne organizacije Beneške Slovenije priredijo danes, 10. januarja, ob 15. uri v gledališču Ristori v Čedadu

DAN EMIGRANTA IN BENEŠKE KULTURE

Spregovorila bosta podpredsednik deželnega odbora Francesco Decarli in, v imenu slovenskih organizacij Beneške Slovenije predsednik MO SKGZ Maurizio Namor. Sledila bo igra »SAME PRAVCE« v izvedbi Beneškega gledališča. Besedilo: neznani Benečan, režija: Adrijan Rustja.

Kot v pravljici »Dvanajst iz poštnega voza«

Pred dnevi, ko sem zanolil s Korsar na Trg Goldoni, sem pred sabo zagledal velik napis, ki se mi je zdel v svoji najnovejši zabavi: »Vse najboljšo, Trst. Troja Li-sta«. Nenadoma se mi je zazdelo, da vidim pred sabo gospo Listo kakor nekako Valquirio z rogato čelado na glavi, s hebeharom v eni roki in melono v drugi, ka-ko straži pred mestnimi vrati, da bi se »enemu« Trstu v prihodnjem letu nič ne primerilo. In takoj sem se spomnil na Andersenovo pravljico »Dvanajst iz poštnega voza«.

Bilo je mraz, da je rezalo do kosti, nebo pa zvezdno jasno, nobena sapica se ni zganila. »Pok, Pok!« je neke počila puška. Ljudje so pozdravljali novo leto. »Tratratra!« Veliki poštni voz se je ustavil pred mestnimi vrati. Prišel je dvanajst oseb. »Vase ime? Vase poklic?« je vprašala Lista tistega, ki je prvi stopil iz voza. »Trgovec sem, pišem se Januar in s sabo imam same neplačane račune in zapadle memice.« Zdal je stopil z voza drugi, to vam je bil bratec Veselino, ravatelj igralске družine, maskarad in vseh mogočih zabav. »Povem vam smešnico,« je rekel Listi, »slišal sem jo od poslanke Gruber-Benco, ki je na trgu razglašala, da se bo s prero-dom Trsta (pod našim vodstvom seveda) začel pre-d celotne Italije.« Tako ne smete vptiti,« je dejala Lista.

»Ej, seveda smem,« je vzkičnil mož. »Jaz sem Pust in potujem pod imenom Februar.« Iz voza je stopil zadalj tretji. Videti je bil kot pravcati stražar, iz nosa mu je kapljala in imel je mrzlico. »Prihajam iz bolnice, kjer sem moral pet ur čakati na hodniku med bolnišnički posteljami, da me sprejme zdravnik.« »Bodite zadovoljni, da niste v južni Italiji, ga je potolažila Lista. »Marec! Marec!«, je zaklical četrti in ga udaril po ramenu. »Kaj stokaš, saj se boš kmalu lahko zdravil v novi bolnici na Katinari.« To pa ni bilo prav nič res. April mu je hotel le za prvi april zagosti, za njim je stopila z voza imenitna deklica. Imenovala se je gospodična Maj. Nosila je poletno obleko in v laseh je imela vrtnice. »Posadila bom nekaj cvetic v dva, tri lončke,« je rekla, »potem pa moram naprej, proti Ljubljani, kjer imajo vsaj kaj smisla za »mestno zelenje.« »Zdalj pride mlada gospa,« so vzkičnili oni v vozu in ven je res stopila ponosna in lepa gospa Junij. Na najdaljši dan v letu je prirejala veliko pojedino, na katero pa je vabila samo tiste pri-vržence Liste, ki imajo kaj pod palcem. Kajti ostali se itak nasitijo že z besedami. Z njo je bil njen mlajši brat Julij. Imel je malo priljage, ker je ta v veliki vročini le v nadelje, na sebi je imel samo kopalne hlačke. »Kopat se grem v Barkovlje,« je pojasnil, »zato da bo naš bivši

župan lahko trdil, da je Trst vedno mlad, kljub temu da ima kar 100.000 upokojencev.« Pa je prišla sama mati, gospa August, prodajalka sadja, kmetica v veliki krino-lini. »Kako je z mojo stojnico na Ponterosso?« je takoj vprašala. »Sedaj ko nam je skoraj uspelo prepediti ju-goslovanske kupce bo zanj dovolj prostora,« je zagoto-vila Lista. Za njo je stopil iz kočije spet neki mož, go-spod September, po poklicu slikar. »Ravno prav,« je dejala Lista, ko je videla njegove lončke z barvami. »Po mestnih ulicah mi boste osvežili nekaj protislovanskih na-pisov.« Zdalj se je iz kočije prikazal lovec, gospod Oktober, ki je imel s sabo sivo in puško. »Če želite, la-hko dobite pri meni službo,« je dejala Lista. »Rabim po-licajev, da bodo dajali avtomobilistom globe, ker jim ni-sem utegnili pripraviti primernih parkiršč.« Naslednji potnik je bil gospod November. Imel je hud nadoh, ne-prenemohi si je brisal nos. »Bil sem v slovenskih višjih solah pri Sv. Ivanu,« je pojasnil, »kjer vsako leto prav ob tem času mrkne peč.« »Kaj bi tisto,« je dejala Lista in pomagala iz kočije zadnji potnici, mamici December. Starko je zeblo, a očl so ji sijale od upanja, kajti Lista ji je obljubila primerno socialno varstvo. In kot vsi ve-mo, kar Lista obljubi, Lista izpolni.

JOZE PIRJEVEC

PO 160 URAH ŠTIRISTRANSKIH POGAJANJ

Ob zori končno podpisali sporazum o reorganizaciji dela v pristanišču

Ustrezni «predlog» morata zdaj odobriti skupščina pristaniških delavcev in vodilni odbor EAPT - «Ugodno izhodišče za nadaljnji razvoj luke»

Pogajanja za reorganizacijo dela v pristanišču so se končno uspešno zaključila. Predstavnik pristaniške ustanove, koristnik luskih storitev, sindikalnih organizacij in e-notne kompanije pristanišnikov so si segle v toke včeraj ob 5. uri zjutraj po 160 urah skupne obravnave številnih problemov — spornimo se samo, uvedbe deljenega delovnega urnika, pristojnosti pristanišnikov in zasebnikov pri upravljanju s pristaniško mehanizacijo, delovanja zasebnih podjetij v luki, mobilnosti delovne sile, itd. — od rešitve katerih je v veliki meri odvisna bodoča storilnost pristaniškega dela, pa tudi sistem pristaniških tarif ter s tem konkurenčnost tržaškega pristanišča glede na druge luke na Jadranu in na severu Evrope.

Podrobnosti doseženega sporazuma še niso znane in jih bodo podprnoma objavili v prihodnjih dneh. Včeraj so izdali krajše skupno poročilo, v katerem naglašajo, da bo besedilo sporazuma sedaj izročeno

skupščini pristaniških delavcev in vodilnemu odboru Neodvisne ustanove za tržaško pristanišče, ki ga morata dokončno potrditi. Podpisniki so mnenja, je nadalje rečeno v poročilu, da je bil s tem opravljen pomemben korak za dejanski zagon pristaniških dejavnosti. Dramatično ekonomsko stanje pristaniške ustanove (njeni dolгови se sušajo na višini okrog 80 milijard lir) nujno terja sedaj izredne posege s strani države in dežele Furlanije - Julijske krajine.

Prizadevnost — pravi se poročilo — ki so jo ob tej priložnosti pokazali vsi zainteresirani partnerji, je dokazala obstoj globokega čuta odgovornosti pri vseh in je omogočila doseg pozitivnih rezultatov. Pokazala je tudi, da je mimo različnih interesov, ki so jih zastopali posamezni pogajalci, pri vseh točkah prevladala skupna skrb za zagotovitev večje konkurenčnosti pristaniškega dela in za nadaljnji razvoj pristaniškega gospodarstva sploh. Pravkar doseženi sporazum

— pravi na koncu poročilo — predstavlja po vsem tem ugodno izhodišče za nadaljnji pozitivni razvoj tržaškega pristanišča.

Prihodnjo soboto v hotelu Europa Posvet sindikata CGIL o gradbeništvu v deželi

Na pobudo delžnega vodstva sindikalne organizacije CGIL bo v soboto 16. januarja v hotelu Europa pod Nabrežino posvet na temo «Stanovanjsko vprašanje in gradbeni industrija v Furlaniji - Julijski krajini» predlogi CGILa. Na posvetu, ki se bo začel ob 9.

Sporazum tudi za prevoz kontejnerjev

Vode v tržaškem pristanišču so se unile tudi kar zadeva, protestno akcijo, ki so jo ves teden vodili zasebni avtoprevozniki, člani obeh italijanskih obrtniških organizacij in Slovenskega delžnega gospodarstva združenja, za doseg višjih tarif na področju manipulacije s kontejnerji na pomolu VII. Kakor smo poročali v preteklih dneh, so se zasebni avtoprevozniki več dni vzdržali dela na pomolu ter v petek začasno zaprli s svojimi tovornjaki tudi glavne vhode v luko. Včeraj pa je bil med avtoprevozniki in speditorskimi agencijami dosežen načelen sporazum o novih tarifah in jutri bo sporazum tudi uradno ratificiran. Nove tarife za manipulacijo kontejnerjev bodo stopile v veljavo 18. januarja 1982.

uri, bodo nastopili delžni tajnik sindikata G. Padovan (uvodno poročilo), delžna tajnica sindikata SUNIA J. Burlo (stanovanjski izgoni, pravica stanarstva, javne gradnje), delžni tajnik FILLEA - CGIL L. Milocco (delovanje ustanove IACP), koordinator tehnične službe pri IACP P. Taccheto (industrializacija gradbeništvu in dela) ter vsedržavni tajnik CGIL D. Turtura (zaključki).

V sredo, 13. januarja, bo o tem posvetu tiskovna konferenca, in sicer na sedežu delžnega tajništva CGIL v Ul. Vidali 1, z začetkom ob 11. uri.

SINOČI OB 37-LETNICI NACIFASTIČNEGA POMORA

Slovesna obuditev spomina na štiri borštanske borbe

Počastili tudi partizanskega pesnika K. Destovnika-Kajuha

Danes poteka 37 let, ko so v buntarju v Borštu št. 89 na dvorišču Petaroslavih junaško padli štiri borci člani vojske državne varnosti. Dušan Munih, Ivan Geržetič, Stanko Gruđen in Danilo Petaroslavi so se spoprijeli v neenakem boju in klonili fašističnim in nacističnim krogom. Prešla kri pa je spodbudila Borštane, da so se se bolj vneto in goreče borili za svobodo.

Boršt svojih padlih ni pozabil. Iz roba v rod se prenaša — omin na njihovo žrtve. Tako je bilo tudi sinoči v prostornem domu v Borštu, kjer so si stali nasproti najmlajši in starejši vaščani in s pesmijo — govorenje in peto — počastili ugodni 10. januar 1945.

Proslavo je organizirala sekcija VZPI - ANPI za Boršt in Zabrčec, spomin pa se dotaknil tudi 60-letnice rojstva velikega partizanskega

Podelitev nagrad za novoletno novelo

V prostorih uradništva smo imeli včeraj popoldne v gosteh avtorje treh nagrajenih novoletnih novel v okviru ustreznega natečaja Primorskega dnevnika Mirana Košuta, dobitnika prve nagrade, ter Nadjo Krišćak in Aleksija Pregarca. Glavni urednik

Jože Koren jim je izročil nagrade na osnovi sklepa štiriclanke ocenjevalne komisije (Filibert Benedetič, Marij Čuk, Ace Mermolja, Jože Koren) in se jim zahvalil za odziv na natečaj, ki je po številu prispelih prispevkov presegel pričakovanja.

kar je razveseljeval dokaz zanimanja za literarno ustvarjanje v našem zamejstvu. Prav ta ugotovitev pa je dala tudi priložnost za razpravo o primernosti, da bi uvedli mesečno ali dvomesečno literarno prilogo, namenjeno zlasti mladim piscem.

NA PETKOVI SEJI UPRAVNEGA SVETA SSG

Razprava o vodstvenih strukturah Slovenskega stalnega gledališča

Soglasno odobreno poročilo predsednika Samse o poteku preverjanja s predstavniki političnih strank in organizacij

Upravni svet Slovenskega stalnega gledališča je v petkovi seji proučil vprašanja v zvezi s preverjanjem v vodstvenih organih naše gledališke ustanove. Kot smo že poročali, so zahtevo po preverjanju postavili člani upravnega sveta, ki pripadajo Slovenski skupnosti in ki so napovedali odstop iz upravnega sveta, če v določenem roku ne bo prišlo do razčiščenja. Prav zato je izvršni odbor SSG imel v prejšnjem tednu vrsto srečanj s predstavniki političnih strank in organizacij.

O poteku in rezultatih teh srečanj je na seji upravnega sveta podal izpovedno poročilo predsednik SSG Bogdan Samša. Prvo srečanje je bilo z delegacijo SSK (sestavljala sta jo Harej in Vrećec), ki je podrobneje obrazložila svoja stališča. Predstavnika SSK sta ugotovila, da je v zadnjem času prišlo do poslabšanja odnosov med SSK samo in SSG, kar

se je pokazalo predvsem ob imenovanju novega ravnatelja in ob izvajanju novega predsednika in blaginjskega gledališča. Pri tem ni šlo za osebo, pač pa za metodo izbire, ki da je bila po mnenju SSK vsiljena. Prav tako je SSK imela pomisleke glede postavitve igre «Tomažič in tovaršič», češ da bi morali ob okrogli obletnici obravnavati celoten drugi tržaški proces, ne pa samo en del. SSK je postavila tudi nekatere konkretne predloge, in sicer občasno rotacijo predsednika gledališča, bolj primerno zastopstvo raznih komponent v upravnem svetu (po ključu enotne slovenske delegacije) in predhodna posvetovanja o programih gledališča.

O teh zahtevah je bil govor tudi na srečanju med izvršnim odborom SSG in delegacijo PSI (Pahor in Jagodič), ki je vzela na znanje nastali položaj in se ob ugotovitvi, da je sedanja struktura vodstvenih organov SSG sad političnega dogovora se iz časa leve sredine, obvezala, da izdela in objavi svoje stališče v kratkem času.

Na sestanku izvršnega odbora s predstavnikom Slovenske kulturno-gospodarske zveze Racetom in Marcem je predsednik SKGZ Race podaril nujnost, da pridejo do izraza predvsem interesi slovenskega naroda, tem ko se je treba izogniti vsakršnim ločitvami ali parcelacijam, ki bi bila se posebej v primeru najvišje kulturne ustanove Slovencev v Italiji kar se da škodljiva, kot so dokazale tudi prigode italijanskega stalnega gledališča, ki je začelo v globoko krizo prav zaradi prevladovanja strankarskih interesov nad splošnimi. Predsednik SKGZ je predlagal, naj bi vprašanja odnosov med posameznimi komponentami reševali v okviru društva Slovensko gledališče, glede vprašanja predsednika pa je zavrnil možnost rotacije in se zavzel za čim širše dogovarjanje.

Na srečanju s predstavnikom KPI Spetičem in Iskro sta slednja poudarila predvsem osnovno načelo avtonomije gledališča in torej nujnost, da se problemi rešujejo v okviru gledališča. Govor je bil tudi o preverjanju struktur naše gledališke ustanove v zvezi s pred kratkim odobrenim delžnim zakonom o kulturi, v tem okviru pa tudi o možnosti razširitve konzorcija na vse občine, kjer živijo Slovenci, od Milja do Kanalske doline. KPI je proti ločitvam in avtonomizmom, pa tudi proti goli proporcionalnosti, pa čeprav bi prav komunisti na osnovi tega načela lahko močno okrepili svojo prisotnost v strukturah SSG. Glede predsednika sta predstavnika KPI zavrnila načelo rotacije in predlagala, naj se kandidati za predsednika izbirajo na osnovi programov.

Svoje poročilo o poteku pogovora je predsednik Samša zaključil z nekaterimi ugotovitvami: prvič, da je prišlo do izraza soglasje, da je treba odprta vprašanja reševati v okviru gledališča, ki mora ostati subjekt, ne pa objekt odločanja drugih; drugič, da je prišlo do znanega zblizanja stališč med različnimi komponentami, na primer glede

de programa, in tretjič, da je reševanje najbolj perečih problemov možno le ob soglasju vseh osnovnih komponent v upravnem svetu SSG. Predsednik Samša je ponovil zagotovilo, da je pripravljen na odstop, če bo tudi samo ena od komponent zahtevala zamenjavo, saj je to tudi jamstvo, da ne pride do prevladanja ene od komponent nad drugimi.

Po daljši, vendar zelo umirjeni razpravi, je upravni svet soglasno odobril predsednikovo poročilo in dal mandat predsedniku in izvršnemu odboru, da v najkrajšem času najdeta ustrezne rešitve glede odprtih problemov tako v zvezi s članstvom društva Slovensko gledališče in s sestavo upravnega sveta SSG, kot tudi glede vprašanja, kriterijev izvolitve predsednika in problemov, ki jih odpira delžni zakon o kulturi.

Na koncu seje upravnega sveta je bil govor tudi o pripravi posveta, ki ga SSG namerava organizirati takoj v Trstu kot v Gorici in na katerem naj bi prišlo do čim širše razprave o kulturni in repertoarni politiki naše najvišje kulturne ustanove v zamejstvu.

● Zaradi del v U. Pagano bo od jutri dalje preprečen promet vseh vozil po tej ulici na odseku med ulicama Costalunga in Salita di Zugnano, in sicer vsak delavnik od 8. do 17. ure. Ob sobotah in praznikih bo ulica odprta za promet.

Ob izgubi draga očeta, izrekano Dario in svojem naše iskreno sožalje.

Mladinci iz Bazovice

Dijaki V. B razreda zavoda Ziga Zois izrekajo iskreno sožalje sošolcu Dariju Crociatiju ob izgubi očeta.

Zveza aktivistov iz Mačkollj izrekala družini Purger globoko sožalje ob izgubi draga Aloja.

Ob bridki izgubi mame Antoniete izrekala učitelstvo štedenjske šole «čvan Grbec» iskreno sožalje kolegi Ondini Pavletič in družini.

Zveza žena Mačkollje izrekala iskreno sožalje svoji članici Eldi in družini ob izgubi tasta Lazarja Slavca.

Zveza žena Mačkollje izrekala iskreno sožalje svojim članicam Rozi in Elviri ob izgubi moža oziroma očeta Aloja Purgerja.

KD Primorsko Mačkollje izrekala globoko sožalje Zilku in družini ob izgubi očeta Lazarja Slavca.

KD Primorsko Mačkollje izrekala občuteno sožalje ženi Rozi in hčerki Elviri ob izgubi draga moža oziroma očeta Aloja Purgerja.

11. 1. 1972

11. 1. 1982

Ob 10. obletnici smrti

ANTONA SENICE

se ga spominjajo

žena, hči, zet in vnuk

Dne 9. januarja nas je zapustila naša draga

IVANKA PUNTAR vd. PROVIČ že vd. PERVANJA

Pogreb bo jutri, 11. januarja, ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev na Proseku.

Zalostno vest sporočajo: hči Neda, nečak Ladi in drugo sorodstvo

Trst, 10. januarja 1982

(Pogrebno podjetje Zimolo)

V miru nas je zapustila naša draga

ANTONIJA ROBERTI roj. BELAVEC

Pogreb bo v torek, 12. januarja, ob 10. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice.

Zalujoci mož Franc in drugo sorodstvo

Trst, 10. januarja 1982

(Pogrebno podjetje Ul. Zonta 3)

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš dragi

VLADIMIR CROCIATI

Pogreb bo jutri, 11. januarja, ob 12.45 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev v Bazovici.

Posebna zahvala primariju, zdravnikom in osebju nevrološkega oddelka splošne bolnišnice.

Zalujoci: žena Ida, mama, sinova Leo z ženo Rossello in Dario ter drugo sorodstvo

Bazovica, Trst, 10. januarja 1982

ZAHVALA

Ob izgubi našega predragga moža, očeta, deda in brata

LAZARJA SLAVCA

se iskreno zahvaljujemo g. duhovnikom Fr. Vondini, A. Grmeku in D. Jakominu za opravljeno pogrebno svečanost, vsem sorodnikom, cerkvenim pevcem, darovalcem cvetja in v dobrodelne namene ter vsem, ki so ga spremenili k zadnjemu počitku.

Družina Slavca
Mačkollje, 10. januarja 1982

ZAHVALA

Genjeni ob tolikih izrazih sočustvovanja, ki sva jih bili deležni ob prerani izgubi najinega draga

SANTA REGENTA

se vsem iskreno zahvaljujemo. Posebna zahvala g. župniku, VZPI - ANPI Prosek - Kontovel, pevskemu zboru, darovalcem cvetja ter vsem, ki so ga spremenili na zadnji poti in na katerikoli način počastili njegov spomin.

Zalujoci žena Tamara in hčerka Neva

Kontovel, 10. januarja 1982

ZAHVALA

Ob izgubi našega draga

FRANCA ZULJANA

se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali in na katerikoli način počastili njegov spomin.

SVOJCI

Podlonjer, 10. januarja 1982

SLABO VREME NEVARNO ZA AVTOMOBILISTE

Poledenelo cestišče povzročilo včeraj tri prometne nesreče na Trbiški cesti

Pridržana prognoza za mladega šoferja tovornjaka

Živostrebrni stolpec, ki je v petek tudi v naših krajih krepko zdrknil pod ničlo, se je včeraj nekoliko ustalil na višji temperaturi, čeprav vremenslovci ne izključujejo, da se bo ponoči vreme poslabšalo. Na kraški planoti in tudi v mestu je včeraj zjutraj rahlo snežilo, kar je povzročilo nemalo težav avtomobilistom zlasti na Trbiški cesti, kjer se je promet odvijal zelo počasi.

Slabe vremenske razmere in splošno cestišče so botrovale trem prometnim nesrečam, ki so se pripetile včeraj zjutraj na omenjeni cesti med nadvozom pri Banih ter odcepom za Prosek. Najhujša nesreča se je pripetila v višini openskega bezboleskega igrišča, kjer je težki tovornjak goriske registracije silovito trčil v kamion, ki je vozil pred njim. Na kraj nesreče je nemudoma prihitel rešilec Rdečega

križa, nesrečnega šoferja pa so iz skrotovine kabine potegnili le s pomočjo openskih gasilcev. Voznik 25-letni Claudio Mazzon, doma iz Gradišča ob Soči, je zagobil hude udarce po vsem telesu, zaradi česar so ga sprejeli na oddelku za življenje tržaške bolnice s pridržano prognozo. V bolnico pa so sprejeli tudi šoferja drugega tovornjaka, 58-letnega Giovannija Giuliana iz Catanie, ki je takoj po nesreči zaradi poledenele ceste nemudoma padel in si izpahnil desno nogo.

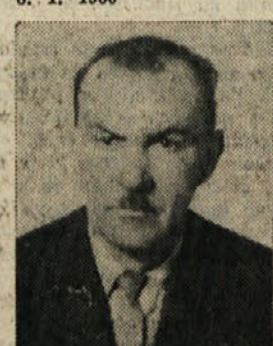
Pri odcepju za Prosek pa se je pripetila prometna nesreča, v kateri so bili ranjeni trije člani družine Campani iz Vidma. Avto, ki ga je vozil 32-letni Luciano Campani, je pred prodajalno pohištva silovito trčil v kamion, ki je vozil pred njim. Na kraj nesreče je nemudoma prihitel rešilec Rdečega

huje ranjena Camponijeva 29-letna žena Luigina Praviasano, ki so jo zaradi zloma leve rame sprejeli na ortopedski oddelk tržaške bolnice. Luciano Campani se bo moral zaradi udarca v glavo zdraviti približno teden dni, njuna dveletna hčerka Manuela pa na srečo ni utrpela hujših poškodb in so zanj odredili samo specialistični pregled.

Na nevrokirurškem oddelku glavne bolnice je v petek popoldne izdihnila 46-letna Natalia Bianco, doma iz Ul. Bernini 6. Nesrečna ženska je dan prej na Ul. Carducci skupaj z možem, 62-letnim Lettariom z avtom proti Opčinam, kjer je pri Banih v njih ob zadaj trčil avtomobil, ki ga je vozila 24-letna Marina Bianchi. Carmela Maria bo okrevala približno v tednu dni.

46-letna ženska podlegla poškodbam nerodnega padca

Na nevrokirurškem oddelku glavne bolnice je v petek popoldne izdihnila 46-letna Natalia Bianco, doma iz Ul. Bernini 6. Nesrečna ženska je dan prej na Ul. Carducci skupaj z možem, 62-letnim Lettariom z avtom proti Opčinam, kjer je pri Banih v njih ob zadaj trčil avtomobil, ki ga je vozila 24-letna Marina Bianchi. Carmela Maria bo okrevala približno v tednu dni.

8. 1. 1960

8. 1. 1982

Ob 22. obletnici smrti našega draga moža in očeta

FRANCA GRGIČA

se ga z ljubeznijo spominjajo

žena Štefaniya, sinovi Mirko, Franc, Stanko, Milko ter hčere Rožina, Anamarija in Klara z družinami

Gropada, 10. januarja 1982

PRIHODNO SOBOTO V KRAJEVNI KINODVORANI

Proslava ob 200-letnici škedenjske osnovne šole

Obeta se bogat in zgodovinsko pomenljiv kulturni program

V soboto, 16. t.m., bo v škedenjski kinodvorani proslava dvestoletnice škedenjske šole. Jubilej je zelo pomemben za posebno obzornost na dejstvo, da je prva osnovna šola v tržaški okolici bila ravno škedenjska. Nič čudnega torej, če domaćini pripisujejo tej obletnici prav posebno važnost, pač v zavesti, da pomeni šola kot taka pomemben dejavnik v razvoju naše narodnostne skupnosti. Tembolj na področju, kjer je pojav postopne asimilacije tako izrazit.

V škedenjski smo priče vsakodnevnim poskusom utejevanja okolščine, da je ta predmetna četrta še do nedavnega bila pristno slovenska vas. To je jasno razvidno prav iz številnih vpisanih šolskih otrok v dobi pred prvo svetovno vojno in v letih, ko je škedenjska mladina ponovno lahko sledila pouku v lastnem materinem jeziku po večletnem premoru, ki je sledil zloglasni Gentilejevi reformi; ta je, kot znano, odredila ukinitve pouka na slovenskih šolah.

Proslava, ki jo prireja osnovna šola «Jan Grbec», pa ni pomembna samo iz narodnostnega in zgodovinskega vidika, temveč tudi kot veru odraz kulturnega delovanja v škedenjski. Nastopali bodo otroci folklorne skupine, ki deluje v sklopu omejenih šole in ki jo vodi učiteljica Tamara Pavličič. Ansambel, ki je postal marsikateri uspeh tudi izven ožjega škedenjskega kroga, bo predstavljal spet belokranjski in goranjski plesov. Sodeloval bo tudi škedenjski otroški pevski zbor, ki ga vodi Dušan Jakomin.

Nadalje se proslave udeležita pevski zbor obeh domačih kulturnih društev: PD «Jan Grbec» in Doma «Jakob Ukmar». Ženski zbor, ki deluje v okviru društva «Jan Grbec» in ki ga vodi Marta Volk, je nastal čele pred nekaj leti in vse kaže, da je ubral pravilno pot v smeri prizadevanj za doseg čimvišjega umetniškega nivoja. Mešani zbor, ki ga vodi D. Jakomin, pa že vrsto let nepretrgoma deluje; pred nedavnim je doživel časovno krizo zaradi potrebe po pomladitvi, toda mladi pevci so se že prav dobro vključili, tako da bi zboru uspehi ne smeli izostati.

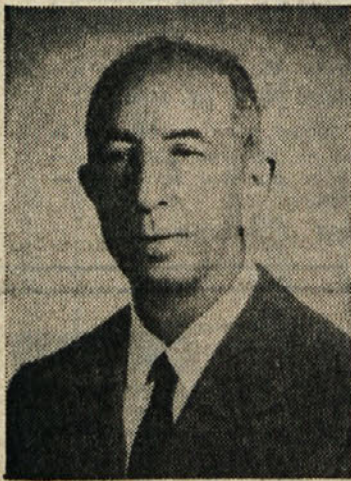
Posamezne točke sporeda bodo povezovali sprotni odlomki iz referata o dvestoletni zgodovini šole, ki ga je pripravil bivši didaktični ravnatelj, domačin Velimir Pavličič. I. P.

Hvalevredna pobuda trebenskega zbora

Referenti za pevski zbor pri trebenskem KD Primorac so končno uresničili svoj načrt o seminarju za pevke in pevce domačega pevskega zbora.

NA KONTOVELU

Slovo od Santa Regenta

V sredo so se na Kontovelu domačini in znanci za vedno poslovili od Santa Regenta, bivšega interniranca in partizana, ki je velik del svojega polnega življenja prebil kot pomorščak na morju.

Santo se je rodil pred 70 leti na Kontovelu, kjer je tudi preživel otroška leta. Bil mu je 16 let, ko si je poiskal prvo zaposlitev kot pomorščak. Temu svojemu prvemu poklicu je ostal zvest vse do upokojitve. Služboval je na potniških ladjah Tržaškega Lloydja v kuhinji, kjer se je kmalu izučil za mesarja. Od nastopa fašizma je nadaljeval svoje delo vse do začetka druge svetovne vojne, ko so ga fašistične oblasti skupaj z mnogimi drugimi Slovenci odpeljale iz rojstnega kraja in internirale v južno Italijo. Bil je na Siciliji, ko so ga zavezniške sile skupaj s skupino rojakov osvobodile in prepeljale v Afriko, kjer je ostal do 1944. leta, tedaj so ga bili odpeljali v Jugoslavijo. Tu se je vključil v partizanske vrste v letalski bazi v Zemun. Domov se je vrnil šele dve leti po koncu vojne, bolehen, ker je med vojno zbolel na pljučih, za kar je tudi prejel pokojnino Zveze vojnih invalidov NOV Tržaškega ozemlja.

Po drugi svetovni vojni si je na Kontovelu uredil družino, življenje pa ga je še vedno, kot v mladih letih, gnalo na morje. Plul je v bolj ali manj oddaljene dežele po dva čela meseca, nato se vrnil, odpeljal v družinskem krogu za teden, deset dni, nakar se je spet vrnil. Ta odnos z morjem je trajal celih 40 let, do upokojitve leta 1972. Zatem je delal na domu, pridno je gojil vrtnice, vedno je našel kaj za pod roko, vse do nekaj dni od tega, ko ga je hipna bolezen zavrnila od tega sveta. Njegovi najbližji dragi.

Dragi Santo, naj ti bo lahka doznana zemlja, na katero si se z ljubeznijo vračal. Po vsakem potovanju po težkih preizkušnjah interniranja in partizana, ki si jo z delavnimi rokami oplenil do svojih zadnjih dni. Svojem našemu iskreno sožalje. (Šč)

Danes, NEDELJA, 10. januarja GREGOR
Sonce vzhaja ob 7.44 in zahaja ob 16.41. — Dolžina dneva 8.57. — Luna vzhaja ob 17.34 in zahaja ob 8.13.
Jutri, PONEDELJEK, 11. januarja PAVLIN
Vreme včeraj: najvišja temperatura 2 stopinj, najnižja -1.5 stopinj, ob 18. uri 1.8 stopinj, zračni tlak 1014.4 mb pada, brezvetrje, vlaga 78 odstotka, nebo oblačno, morje mirno, temperatura morja 9.8 stopinj.

ROJSTVA, SMRTI IN OKLICI
RODILI SO SE: Antonio Tuso, Cristina Ravasini, Monica Vascotto, Maximilian Cardile, Daniel Bukavec, Carlo Francesco Sambri, Eleonora Cardovilli.
UMRLI SO: 61-letna Lidia Ciaceti por. Romani, 78-letna Rosa Cermelli, 87-letna Maria Donich vd. Rotter, 76-letna Maria Stocca vd. Bisiacchi, 33-letni Luciano Lanzola, 91-letna Maria Stojkovic vd. Trampus, 78-letni Giuseppe Mocibob, 73-letni Mario Cividin, 58-letni Ernesto Azzara, 88-letna Giovanna Debernardi vd. Auber, 54-letni

ste poskusili pri meni?

Segulin ul. Mazzini 51
tel. 733501

NOVA PREMIERA V ROSSETTIJU

Molièrov Namišljeni bolnik z znanim Giulio Bosettijem

Veliko delo francoskega komediografa je v gledališču privabilo številno občinstvo - Preveč statična igra

Namišljeni bolnik je delo, ki vedno znova in znova spodbuja ustvarjalnost režiserjev, igralcev in publike. Molière je pri tem ostal zvest svojim načelom in ustvaril like, ki so stalen izziv in ki jih odri vsega sveta poskušajo preobčuti zdaj v ene, zdaj v druge barve. Sicer pa je tematika znana, saj veliki francoski komediograf v svojem Namišljenem bolniku biča slabosti človeka, ki se preda fatalizmu in le v težavo vidi svojimi prividom, v katere je vključen.

Sicer je zgodba zelo enostavna. Gre za bogataša, ki ga pestijo vse mogoče «bolezn» in je v rokah ne

skrupuloznih zdravnikov. To je nekako v ospredju dogajanja, kot tudi ljubzenska zgodba njegove hčerke, ki bi se po željah svojega očeta morala poročiti z bebastim zdravnikom, a je zaljubljena v zalega mladenčca. Nič manj pomembno pojavo predstavlja tudi Argantova žena Belfina, ki stremi samo za možovo dediščino, a je na koncu razgaljena v vsej svoji podlosti. Odločujoči delež v predstavi pa ima predvsem služkinja Tonina, ki vseskozi meša štrne in je neježen.

Dokaj epostavna zgodba torej, ki pa na odrju živi «gledališko», z vsu svojo tragiko in trpkom komiko. Pa tudi drugje je čar Namišljenega bolnika.

To je bila zadnja igra, v kateri je Molière sam igral in sicer protagomista. Ob ustoličevanju Arganta za zdravnika, je Molière napadel kasejši, začel je kravatiti in takrat se je začela agonija velikega komediografa. Ta usodnost seveda ne ostaja nikoli brez odziva in vsakikrat močno učinkuje na občinstvo.

Za Namišljenega bolnika je v Trstu vladalo veliko zanimanje in zato je bilo gledališče Rossetti ob petkov premieri nabito polno. Predvsem je vabilo ime glavnega igralca v predstavi Giulia Bosettija, ki je zares presegel s svojo umetnostjo, čeprav moramo reči, da bi si pričakovali več. Bosetti je namreč ustvaril lik nemočnega starčka, skušal ga je obarvati s človečnostjo in manj z lahkomišelnostjo, kar je lahko delovalo zavirajo. Po drugi strani pa je dajala ton predstavi Marina Bonfili v vlogi služkinje Tonine. V ostalem so bile vloge bolj ali manj dorečene, z nekaj posrečenimi komičnimi vložki, s katerimi je režiser Gabriele Lavia razgibal predstavo in jo vsaj za trenutke rešil temne zablodnosti, ki jo oredstavlja človekova lahkomišelnost. (mč)

Kraški pust se prebuj

Osrledni odbor za prirejanje Kraškega pusta je te dni sklenil sklicati sestanek med zastopniki vseh vaskih pustnih odborov. Sničenje bo v četrtek, 14. t.m., ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah.

Bogata košara lepih uspehov iz prejšnjih let naj bo jamstvo, da tudi letos naše vase in misli ležijo v prvi vrsti do mladih — menijo odbojniki Kraškega pusta — z namenom, da se vsi pravočasno pripravijo na pustno slavo.

OSNOVNA ŠOLA I. GRBEC v ŠKEDNJU
vabi na prireditve
**OB 200-LETNICI
SOLSTVA
NA PRIMORSKEM**

ki bo v škedenjski kinodvorani v soboto, 16. t.m., ob 20. uri.

NA SPOREDU BODO:
— otroška folklorna skupina osnovne šole I. Grbec
— zgodovinski pregled škedenjskega solstva v 200 letih
— škedenjski otroški pevski zbor
— škedenjski ženski pevski zbor KD Ivan Grbec
— škedenjski mešani pevski zbor

Vljudno vabljeni!

Razstave

V mali dvorani glavnega kolodvoza so odprli razstavo del likovnikov — železničarjev, ki delujejo v okviru likovnikov grupe pri železničarskem »dopolavoru«. Na sedanjih razstavah, ki je že tretja zaporedna in ki bo trajala do 20. januarja, sodeluje dvajset slikarjev — železničarjev.

Jutri praznuje na Proseku 50. rojstni dan
CVETO UKMAR
Ob tem lepem jubileju mu iz srca želijo mnogo zdravja in zadovoljstva
žena Silva, sin Sergij in hčerka Kristina.

LEKARNE V OKOLICI
Bolginec: tel. 228 124; Bazovica: tel. 226 165; Opčine: tel. 211 001; Prosek: tel. 225 141; Bužje polje Zgonik: tel. 225 596; Nabrežina: tel. 200 121; Sestanj: tel. 209 197; Zavtje: tel. 213 137; Mitje: tel. 271 124.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba ob 21. do 8. ure, tel. 732 627, predpriznaka ob 14. do 21. ure in priznaka ob 8. do 20. ure, tel. 68 441.

LOTERIJA

BARI	35	51	62	3	82
CAGLIARI	59	78	23	17	71
FIRENCE	3	33	54	26	45
GENOVA	61	2	33	90	5
MIANO	10	66	27	60	22
NEAPOL	20	28	8	65	42
PALERMO	42	39	66	87	23
RIM	73	7	77	32	66
TURIN	66	81	84	82	61
BENETKE	13	15	72	84	14

ENALOTTO

X X I	211	X X 2	111
KVOTE:	12	— 23.242.000 lir	
	11	— 566.300 lir	
	10	— 56.000 lir	

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU
Kulturni dom
PAVEL GOLIA
JURČEK
pravljica v štirih dejanjih s prologom
Režija: Mario Uršič
v torek, 12. januarja, ob 15.30
v sredo, 13. januarja, ob 15.30

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV - TRST
vabi na
BOŽIČNI KONCERT
ki bo danes, 10. januarja 1982, ob 16. uri v stolnici sv. Justa v Trstu.
Nastopajo mešani, ženski in otroški zbor ob spremljanju instrumentalnega kvarteta.
Na sporedu bo tudi nova izvedba kantate za mešani in otroški zbor skladatelja Ubaldina Vrabca — Božični slaj — na besedilo Vinka Beličica.
Dirigent Humbert Mamolo.

SLOVENSKI TABORNIKI V ITALIJI
ROD MODREGA VALA
priredijo danes, 10. t.m., ob 16.30 v Prosvetnem domu na OPČINAH lutkovno igrice
Libuša Tittelbach
ZAJČEK DIDELDAJČEK
Režija: OLGA LUPINC
Likovno vodstvo: Magda Tavčar
Tehnična oprema: SKD Tabor
Vabljeni!

KULTURNO ZDRUŽENJE MOST
v sodelovanju z DRUŠTVOM SLOVENSKIH IZOBRAZENCEV
priredi jutri, 11. januarja, ob 20.15 v Peterlinovi dvorani v Ul. Donizetti 3, predavanje
ALI JE KOSOVELOVA RELIGIOZNA, ETIČNA, SOCIALNA DRŽA DANES ŠE ZAVEZLJIVA
Predaval bo Taras Kermauner
Prisrčno vabljeni!

Gledališča

KULTURNI DOM
Do 15. 1. 1982 je v času predstav na ogled razstava «Fran Levstik v ilustraciji in v gledališču», ki jo v sodelovanju s Stalnim slovenskim gledališčem v Trstu predstavljajo Cankarjev dom, Društvo slovenskih likovnih umetnikov in Slovenski gledališki in filmski muzej.
ROSSETTI
Danes ob 16. uri bo v gledališču Rossetti gostovala dramska skupina «Cooperativa Teatro Mobile» z Molièrovim «Namišljenim bolnikom». V abonmaju odrezek šte. 5 (v alternativi).

Koncerti

SKD Tabor — openski glasbeni večer. V nedeljo, 17. t.m., ob 17. uri koncert oddelka za staro glasbo pri Glasbeni matici v zasedbi kljunastih flavt.
Danes, 10. t.m., ob 16. uri v stolnici sv. Justa v Trstu — Božični koncert.
Societa dei concerti — (Tržaško koncertno društvo) — Jutri, 11. januarja, ob 20.30 v gledališču Rossetti — koncert dala GULLI - CAVALLO (Franco Gulli - violina, Enrico Cavallo - klavir).

Kino

Ariston 16.00—22.00 «American pop». Ritz 16.00 «Amore senza fine». Režija F. Zeffirelli. Brooke Shields, Martin Hewitt. Prevođen mladini pod 14. letom.
Eden 16.00 «Red e Toby nemiciami». Walt Disney.
Grattacielo 15.30—22.15 «Culo e camicio». R. Pozzetto in E. Montecchi.
Fenice 16.00—22.15 «Innamorato pazzo». A. Celentano in O. Mui.
Nazionale 15.30 «Crema, cioccolata e paprica».
Cristallo 16.00 «Chi trova un amico trova un tesoro». Bud Spencer in Terence Hill.
Capitol 16.00 «Il postino suona sempre due volte».
Moderno 15.30—17.40—19.50—22.00 «L'ultimo metrò». Catherine Deneuve.
Filodrammatico 15.00 «Alfa blus». Prevođen mladini pod 18. letom.
Aurora 16.00 «1997 — Fuga da New York».
Vittorio Veneto 15.30 «Tarzan l'uomo scimmia».
Mignon 15.00 «Tutti insieme appassionatamente».
Radio 14.30 «Le collegiali super porno». Prevođen mladini pod 18. letom.
Lumiere 15.00 «La liceale seduce i professori».

Razna obvestila

Državni poklicni zavod za industrijo in obrt javlja, da bo jutri, 11. januarja, ob 17. uri sestanek vseh razrednih svetov.

PD Rovte — Kolonkovec vabi na redni občni zbor, ki bo dne 16. januarja 1982, ob 19. uri v prvem in ob 20. uri v drugem sklicanju na sedežu društva v Ul. Monte Sernio 27 (bivša Ul. Campanella). Dnevni red: 1. pozdravi; 2. poročila odborov; 3. poročilo nadzornega odbora; 4. razprava; 5. izvolitev novega odbora; 6. razno. Vljudno vabljeni. Odbor.

KD VESNA
prireja v nedeljo, 17. januarja, ob 17. uri v domu Albert Sirk v Krizu koncert ženskega, moškega in mešanega zbora
«IGO GRUDEN»
iz Nabrežine
Vodi MATJAZ ŠČEK
Vljudno vabljeni!

Predsednik upravnega odbora Slovenskega raziskovalnega inštituta
sklicuje na podlagi 6. člena pravil
8. REDNI OBČNI ZBOR
ki bo dne 22. januarja 1982 ob 18.30 v prvem in ob 19. uri v drugem sklicu v Gregorčičevi dvorani v Trstu, Ul. sv. Franciska 20, z naslednjim dnevnim redom:
1. poročilo upravnega odbora; 2. obračun in predračun; 3. poročilo nadzornega odbora; 4. razno.

Čestitke

Malemu MATIJI KOČEVAR se je pridružila sestra DAJANA. Srečnima staršema Ester in Borisu iskreno čestitata družini štrani in Gombac.
Danes praznuje BRANKO ŽERJAL iz Boljunca 73 let. Obilo sreče in zdravja mu želijo žena Mira, hči Venda, Tamara in Pino.
Danes praznuje MICHELE DESTI 5. rojstni dan. Vse najboljše mu želijo mamica Laura, papa Giorgio, nona in nono ter prababica Marija.

Lutkarji kulturnega društva Valentin Vodnik iz Doline čestitajo svojemu sodelavki in likovnici Ester Kočvar ob srečnem rojstvu čudovite žive lutke — hčerke
DAJANA

Boris in Ester Kočvar se je rodila hčerka
DAJANA

Srečnima staršema ter bratu Matiji čestitajo nonoti in pranonoti, mali Dajani pa želijo vso srečo.

ISTITUTO AUTONOMO PER LE CASE POPOLARI DELLA PROVINCIA DI TRIESTE
AUTONOMA USTANOVA ZA LJUDSKE GRADNJE V TRZASKI POKRAJINI

razpisuje
natečaj na podlagi naslovov in izpitolov za delovno mesto
voznika — mehanika — urejevalca (vpis v III. stopnjo)

Prošnje za sprejem k natečaju na kolokovanem papirju s s prilogo zahtevano dokumentacijo je treba predložiti ustanovi IACP Trst do 12. ure dne 5. 2. 1982.

Za informacije in ogled razpisane natečaja se lahko interesenti obrnejo na Personalni urad IACP — Trg Foraggi 6 — vsak delavnik, razen sobote, od 8.30 do 11.30.

Predsednik dr. L. Stasi

Mali oglasi
telefon (040) 794672

GRADBENO podjetje prodaja stanovanje v majhnem stanovanjskem kompleksu pri Domju. Telefon (040) 82736 od 18. do 19. ure.
TRIGLANSKA družina išče v najem stanovanje. Telefon (040) 5812.
PRODAM novo ogrevljivo blazino za eno osebo. Telefonirati v večernih urah na šte. (040) 725433.
SAMSKI moški išče gospodinjko za vilo na Opčinah. Nudi stanovanje, hrano in plačo po dogovoru. Telefon (040) 212518.
NA OPČINAH prodam prtično stanovanje — tri sobe, kuhinjo, kopalnico in 400 kv. m vrta. Telefon (040) 212518.
PRODAM fiat 850 special v dobrem stanju. Telefon (040) 228551.
KUPIM klavir-piano. Telefonirati v popoldanskih urah na št. (040) 814 212.

PAM železnina
STROJI — TEHNIČNI ARTIKLI
za industrijo, kmetijstvo in za dom
TRST (Industrijska cona)
D.O.M.J.O. 132 — Tel. 824 979

59-LETNI upokojenec išče žensko — prosto, dobre značaje, po možnosti Slovenko, za skupno življenje. Ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, pod šifro «Črnolasa».

NUJNO rabin knjige za drugi letnik trgovskega tehničnega zavoda Ziga Zois. Telefon (0481) 78125.

PRODAMO gostilno na vzhodnem Krasu za novo preurejenimi prostori in obširnimi vrtni. Ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, pod šifro «Gostilina».

PRODAM fiat 127 letnik 1974 po ugodni ceni. Telefonirati po 18. uri na šte. (040) 231355.

OSMICE je odprl Robert Pipan — Mavhinje 22 — D.
22-LETNA s srednješolsko izobrazbo in dveletno prakso v zavarovalništvu išče polredno zaposlitev. Ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, pod šifro «ZAVAROVALNIŠTVO».

Potovalni urad AURORA
sporoča, da bodo uradi v Ul. Cicerone 4 zaprti ves ta teden.
Od ponedeljka, 18. t.m., bodo uradi zopet odprti in od takrat bodo na voljo tudi novi programi za velikončne izlete.

ORVISI
bogata izbira vsakovrstnih igrač
TRST — UL. PONCHIELLI 3

PELLICCERIA CERVO
priporočena trgovina za vaše nakupe
KRZNA JOPE
elegantni modeli najboljšee kakovosti
NASITKI vseh vrst.
Bogata izbira
Najnižje cene v naši deželi
TRST — Viale XX. settembre 16
Tel. 796 301

GRADBENO PODJETJE geom. IDLE TUL & C. S. n. c.
GRADNJA IN OBNOVA HIŠ
TRST — Ul. Flavio, 22/3
Tel. 040/818141

PRODAJNA GALERIJA KRASKEGA POHISTVA
(skrinje, skledniki, vintle in kuhinjske kredence)
Bogata izbira izdelkov iz lesa in keramike ter ročnih del s kraškimi motivi, primerni za vsakršno darilo.

Cesta
NABREŽINA - SEMPOLAJ
(100 m po železniškem prehodu)
tel. 200282

ROLICH NABREŽINA
Kampanjoli 35/c — Tel. 20 03 71
DOXA
Keramične ploščice
SANTARIJE

OBUTVE — USNJNI IZDELKI

IGOR
Fernetiči, 14 — tel. 211621 — TRST

m sport
izredne priloznosti športne opreme
Ul. Brunner 10
TRST

MAGAZZINO DELLO SPORT

Ul. Brunner 10

Italplast
Oprema

- PREPROGE v stilu in moderne
- PRESITE ODEJE perje - volna - sintetika
- PREPROGE ZA KOPALNICE bombažaste ali sintetične

3 P ZA VAŠ DOM!

TRST — TRG OSPEDALE 7

LJUDJE IN KULTURA

**PRILOGA
PRIMORSKEGA DNEVNIKA
O KULTURNEM DOGAJANJU
V ZAMEJSTVU**

OB AKCIJI ZA VRNITEV NARODNEGA DOMA

Vsa slovenska skupnost naj bo ob strani Svetoivančanov

«Ko smo onega jutra gledali na pogorišče, smo jokali, kot bi nam bil umrl najdražji» — tako je zapisala Tončka Kolarič v našem dnevniku 2. septembra lani, natanko 60 let po podlem fašističnem požigu svetoivanskega Narodnega doma. Solze so se že zdavnaj posušile, se v naslednjih letih preganjanja, žrtev in trpljenja našega življa še velikokrat utrile in počasi posušile, vendar je ostalo na dnu naših src še marsikaj grenkega. Grenko je predvsem tolikokrat obnovljeno spoznanje, da z nekdanjega pogorišča ni zrastle nikoli več tisto, za kar so svetoivanski predniki žrtvovali toliko truda in denarja in kar bi moralo biti za nas in za naše potomce najsvetlejši hram kulturnega izžarevanja.

Toda še je čas, da se popravijo nekdanje krivice. Pri Sv. Ivanu, na Vrdele in v Podlonjerju so z obnovljenim zagonom sprožili akcijo, ki naj bi privedla do vrnitve svetoivanskega doma slovenski narodnostni skupnosti. Ustanovili so poseben odbor in pripravili ljudsko peticijo, pod katero že zbirajo podpise. Kaj ob vsem tem mislijo ljudje pri Sv. Ivanu in kakšni občutki jih prevzemajo, najzgovorneje izhaja iz nekaterih mnenj in izjav, ki jih objavljamo.

Lojze Abram

Narodni dom pri Sv. Ivanu je kričeca sramota za demokracijo Italijo, ki se 40 let po zlomu fašizma ni še potrudila, da bi slovenski narodni skupnosti pri Sv. Ivanu vrnila tisto, kar ji je bilo s silo vzeto v dobi najhujšega črnega terorja. Narodni dom so si Slovenci pri Sv. Ivanu postavili sami že leta 1904 z žulji svojih rok za svoje prosvetne in športne potrebe, da so gojili slovensko besedo, kulturno in družabno življenje.

Le par let po drugi svetovni vojni so lahko Slovenci pri Sv. Ivanu kljub hudemu nasprotovanju in pritisku zavezniške vojaške uprave uporabljali tedaj že majave prostore Narodnega doma, potem pa so jih morali ponovno zapustiti, ker jih je italijanska finančna uprava dala v uporabo ustanovi ENEL. Zadnja desetletja pa skorajšnje razvalino uporabljajo razne italijanske kulturne in športne ustanove, ki imajo tam svoja skladišča in sedaj s ponjavo pokrit športni prostor.

Slovenci, edini dediči te nepremičnine, pa so še vedno na cesti kljub večkratnim posedom in zahtevam, ki jih je vsa ta leta postavljalo kulturno društvo Slavko Škamperle za vrnitev Narodnega doma. Žal so se vsa ta prizadevanja izjalovila. Priznati moramo, da nosimo za to tudi sami delno krivdo, oziroma naše krovne organizacije, ki so se upirale prevzeti Narodni dom v takem stanju kot je, in so zahtevale zanj pravično odškodnino za popravilo. Vsi pa dobro vemo, kako take stvari potekajo, saj je največja odlika pristojnih italijanskih krogov, ki bi morali o tem odločiti, odlašanje.

Narodni dom pri Sv. Ivanu je bil naš kulturni center in bi ga nujno potrebovalo kulturno društvo Slavko Škamperle za svojo dejavnost, ki je prav zaradi stiske s prostori zadnje desetletje močno upadla. Tam pa je prostor za druge kulturno - prosvetne dejavnosti in tudi športne.

Pozdravljam zato pobudo svetoivanskega odbora za ponovno vrnitev Narodnega doma, ker je pač skrajni čas, da se krivica popravi v duhu in črki že prejšnjega londonskega memoranduma in sedaj dokončnega in ratificiranega osimskega sporazuma v upanju, da bo ta pobuda rodila zaželeno rezultate.

inž. Andrej Čok

Predvsem je moja želja in želja drugih domačinov, da bi vzpostavili vsaj tiste pravice, ki jih je naša narodnostna skupnost uživala pod Avstrijo. Tedaj so nam dovolili, da se poslužujemo ne samo kulturnih domov, temveč tudi svojega jezika v državnih uradih. Tako so imeli na

primer naši starši pravico, da so uporabljali slovenščino na davkarji. Iz tistih časov hranim veliko raznih uradnih dokumentov, razglasov, potrdil in pooblastil v slovenščini. Kar zadeva kulturne domove pa so bili popolnoma v slovenskih rokah. In ne samo v okolici, tudi v samem mestu. Potem ko je fašizem vse to (začenši z Narodnim domom v mestnem središču) razdejal, bi pričakovali od nove države, ki se ima za »krščansko«, da soje grehe opraviči in popravi. Po krščanskem nauku imajo pravico do odpuščanja tisti, ki se pokorijo za svoje grehe. No, po 40 letih od fašistične diktature bi bil že čas, da italijanska država poravnava svoje grehe.

Eva Fičur

Zgodovina Narodnega doma pri Sv. Ivanu je naravnost simbolična za položaj naše narodne skupnosti. Posebno mladi, ki nismo doživljali najhujših časov, imamo skoraj v podzvesti dejstvo, da je problem še vedno nerešen. Če pa pomislimo na celotno zgodovino Narodnega doma, od prostovoljnega zidanja te stavbe do fašističnega napada, do zaplembe, do obvezne prodaje, ponovnega odvzema po vojni, svečanim obljubam v londonskem memorandumu, ki so ga v Osimu potrdili, pa do še vedno trajajočega sedanjega žalostnega stanja — se moramo kar zdrzniti in nas zagrabi sveta jeza. Ampak to je samo eden izmed primerov, ko naše pravice kljub najbolj svečanim obljubam ostajajo le na papirju. Zato popolnoma soglašam z novimi pobudami za pridobitev

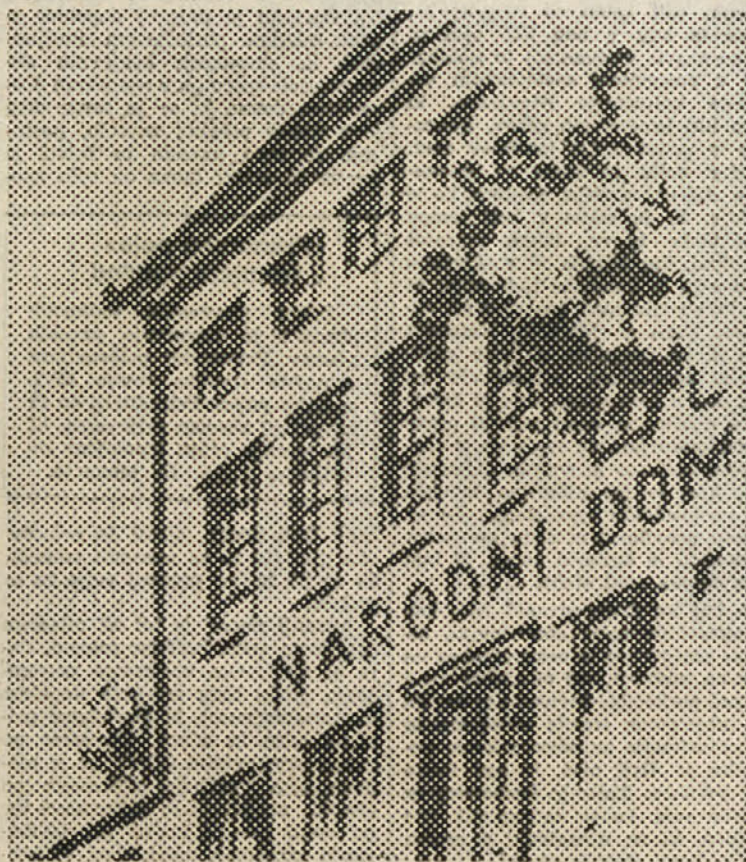
Narodnega doma, do katerega imamo pravico vsi Slovenci pri Sv. Ivanu, pa tudi vsi tržaški Slovenci, saj je Narodni dom pri Sv. Ivanu na seznamu domov, ki naj bi jih Italija vrnila kot odškodnino manjšini. Zato, po mojem mnenju ne more postati, niti samo formalno, znak ene družbe ali organizacije, ki ne povezuje vseh Slovencev. Obnovljeni Narodni dom naj z obstoječimi prosvetnimi središči na področju (Marijin dom, Stadion 1. maj, Ljudski dom) usklajeno zaživi kot novo žarišče za naše dejavnosti, predvsem mladih.

Tončka in Pavla Kolarič

Šestdeset let je preteklo od požiga našega Narodnega doma in kmalu bo 37 let odkar je vojna minila in mi se moramo še sedaj boriti, da nam vrnejo, kar je naše. Naš je Narodni dom, ker nam ga nikdo ni daroval, oče je bil preprosto delavec v prosti lukii z nizko plačo in je tudi sam prispeval po svojih močeh svoj delež. Tako so prispevali tudi drugi, vsak po svojih močeh, da so lahko zgradili dom, ki naj bo nam, takratnim otrokom služil za izobrazbo in tudi zabavo. Od deleža, ki ga je kdo plačal, ni imel noben član dobčka, bil je nekak samoprispevek za našo izobrazbo. Ta dom ne bi naši združniki nikoli prodali pod nobenim pogojem, bila je prisila. Po tolikih letih, ko so vsi izkoriščali prostore in vrt našega Narodnega doma za tisto smešno vsoto, ki so jo takrat dali, ne bi bilo pošteno, da nam ne vrnejo, kar je naše, še posebej, ker se trkajo na prsi z demokracijo in se borijo za demokracijo v svetu, v lastni hiši pa jim je nepotrebna. Mi smo stari, a domača mladina rabi svoj dom, naš dom, da nadaljuje tam, kjer smo bili mi prisiljeni pustiti.

Tom Marc

Prigode okrog svetoivanskega Narodnega doma se mi zdijo zelo zgovoren primer tega, kako v določenih italijanskih krogih obravnavajo vprašanja, ki se tičejo slovenske narodnostne skupnosti. Demokracija Italija, zrasla iz odporne gibanja, nam ne more odreči vrnitve tega, kar nam je fašizem odvzel, vendar to je le načelno, oziroma formalno stališče. Po drugi strani pa se dogaja, da nam s konkretnimi dejanji preprečujejo, da se ta nesporna pravica tudi v praksi uresniči.

Res pa je tudi, in Slovenci se tega dobro zavedamo, da nič ne pride samo od sebe, da se moramo za vsako stvar trdo boriti. In v vprašanju svetoivanskega Narodnega doma smo bili verjetno premalo odločni, k čemur je prav gotovo botrovalo dejstvo, da je danes Narodni dom še skoraj razvalina. Naj bo kakorkoli že, se mi zdi pobuda okrog peticije zelo uместna in koristna. Vsekakor pa bo to le prvi korak: za dosego cilja se bomo morali še krepko angažirati, in pri tem je potrebno, da je celotna slovenska skupnost na strani Svetoivančanov.

Vojko Mijot

Nadvse pozitivno je, da se je pri Sv. Ivanu spet obudilo gibanje, ki si prizadeva, da bi svetoivanski Slovenci dobili nazaj, kar jim je bilo krivično odvzeto. In razveseljivo je, da ostaja med ljudmi živa zavest, da jim Narodni dom pripada, da je nekaj, kar so s trudom zgradili njihovi predniki. Kar me pa ču-

di, je to, da v preteklosti ni prišlo do jasnega stališča glede vprašanja vrnitve Narodnega doma s strani naših krovnih organizacij. Bile so storjene verjetno napake. Zgrešeno je bilo namreč, da se Narodnega doma ni sprejelo v upravljanje, ko se je ponudila priložnost, čeprav je bilo poslopje sicer v zelo slabem stanju. Takrat se je dejansko zahtevalo, da Narodni dom vrnejo v najboljšem stanju. Morda bi bilo bolje, da bi si bili tedaj zagotovili uporabo in upravljanje in nato sprožili akcijo za povrnitev škode.

Vili Mikac

Bisvteni problem je v tem, da je Narodni dom vsaj navidezno zgubil svojo prvotno združevalno funkcijo. Za to so krivi fašistično nasilje, politične napake in dejstvo da imamo na razpolago več drugih nadomestnih prostorov, kot so na primer Kulturni dom, Stadion 1. maj in Marijin dom, v katerih se danes odvijajo tiste dejavnosti, ki so se včasih vršile v Narodnem domu. Zato potreba po Narodnem domu, vsaj v širši javnosti, ni več tako občutena, kot je bila na primer leta 1922. Fašizem je bil že odpravljen in upamo, da bo mogoče odpraviti tudi posledice političnih napak. Nujno potrebno pa bo ponovno vzbuditi v ljudeh navado in željo po združevanju, kar bo lahko privedlo do bolj občutenih zahtev po vrnitvi Narodnega doma. Zavedati se moramo namreč, da je Narodni dom za nas Slovence, posebno pri Sv. Ivanu, na Vrdele in v Podlonjerju, življenjskega pomena in bi ga zato ne smeli več zanemarjati in prepustiti uporabi njegovih prostorov drugim.

Ivana Placer

Že sem imela priložnost opozoriti, kako se je slovenska kulturna prisotnost pri nekdanji slovenskem Sv. Ivanu že zdavnaj močno okrnila. To pa je še bolj zažalostljivo, če pomislimo, da je ista usoda doletela bolj ali manj vse mestne predele. Zato kakršnakoli akcija za pozivitev prosvetno kulturnega delovanja v

Ljudska peticija za vrnitev Narodnega doma

**Predsedniku republike
Predsedniku ministrskega sveta
Ministru za finance
Ministru za zunanje zadeve**

Slovenski prebivalci Sv. Ivana, Vrdele in Podlonjerja si že leta prizadevamo, da bi nam bil vrnjen Narodni dom na Vrdeški cesti pri Sv. Ivanu v Trstu št. 23/A in 25. Ta dom so naši predniki, združeni v zadrugo, zgradili z velikim trudom in požrtvovalnim vlaganjem denarja leta 1903, da bi v njem nemoteno razvijali svoje kulturno in družabno življenje. Z nastopom fašistične diktature pa nam je bil nasilno odvzet, potem ko so ga fašisti 2. septembra 1921 tudi požgali. Po požigu so domačini Narodni dom sicer obnovili, vendar so se nato nezakonito vselili vanj fašisti. Člani zadruge pa so morali še naprej plačevati izredno visoke stroške za obnovitvena dela in tekoče vzdrževanje prostorov, in to kljub temu, da vanje sploh niso več smeli zahajati. Zaradi tega so bili delničarji zadruge prisiljeni prodati Narodni dom fašistom, dobili pa so zanj smešno nizko plačilo, ki ni niti najmanj odgovarjalo njegovi pravi vrednosti. S tem je bila storjena slovenski narodnostni

skupnosti pri Sv. Ivanu in na Tržaškem sploh huda krivica, ki pa je ni v naslednjih desetletjih, vse do danes, tudi po zmagi nad fašizmom, še nihče popravil. Današnje oblasti bi morale v duhu republiške ustave poskrbeti, da se ta krivica končno vendarle odpravi. To dolgujejo nam vsem in tudi žrtvam fašizma, posebno tistim, ki jim je posvečeno spominsko obeležje na pročelju samega Narodnega doma. Te žrtve so namreč darovale svoja življenja za ideale svobode in miroljubnega sožitja med narodi.

Podpisniki zato formalno pozivamo predstavnike oblasti, naj ukrenejo vse potrebno, da se po šestdesetih letih končno odpravi storjena krivica s tem, da se vrne Narodni dom na Vrdeški cesti pravemu in zakonitemu dediču, to je slovenski narodnostni skupnosti pri Sv. Ivanu, na Vrdele in v Podlonjerju, saj je obveze v tem smislu narekoval najprej londonski, pozneje pa še osimski sporazum.

(Nadaljevanje na IV. strani)

TOKRAT V ŽARIŠČU

Z ranjenci, mački in vsemi ostalimi problemi na hrbtu, se je med nas zakotalilo novo leto, ki ne nosi kaj prida. In to v nobenem obsegu, če manj pa kar zadeva borbenost med samimi Slovenci, ki naj složno in z roko v roki, s kometnimi pogledi hodijo skupaj po isti poti v pričakovanju nekakšne nebeske mase, ki bo naenkrat izbrislala vse te goše in grehe tega sveta, rešila vprašanja kulture in pogledov nanjo.

Tako sledimo po časopisju in revijah razvojem fraz in razpravam (ali sploh so razprave?), ki so iz leta v leto iste vsebine (to se pravi: vsebine) in v spodbujajo k pasivnemu sprejemanju celotnega kulturnega dogajanja, ki mora biti brez ostrih robov, ljubeznivo in prijazno kot jasminov cvet. Vendar velja to samo za imenovano «laicno» obzidje, medtem ko si obzidje, ki je odeto v flori temne dubovniške barve, lahko privoščijo marsikaj, kar seveda ni v skladu s strpnostjo in katoliško ljubeznijo, ki naj bi vladala med posvečenimi zamejci. Tako se Mladika, Katoliški glas in še drugačne občane publikacije upravičeno prizadevajo za svoj model kulturnega dela in kulture, z ostrimi in manj ostrimi argumenti opozarjajo na svojo vizijo zamejske kulture in seveda napadajo vse, kar je po njihovem mnenju pri nasprotijih zgrešenega. To so seveda pravila igre, čisto normalen življenjski in kulturni pojav, ki ima brez dvoma svoj efekt.

In kaj na drugi strani? Nič, kar bi upravičilo izraz «borbenost», ničesar «žaljevega» in nekorektnega ne sme na tehniko, saj bi najbrž cena preveč poskočila. Javnost naj ve, da vse ekstremne izpade obojamo in sa provokacije ne odgovorjamo, polemika je divji mož, ki nas lahko vse pokonča. Tako je borbenost in izščepavanje konec, zato pa naj živi kultura, ki se uresničuje v geslu: vse za boga, dom in cesarja.

Zato naj bo v novem letu bolj borbenosti in prečiščevanja, jasnejših pogledov in manj svetopisemskih vsakdnov, ko skesano ponujamo še drugo lice, da se vanj zasadi groleska ihta, ponos pa se skriva v polne hlače in pusti prostor nemoci ali cenzuri.

MARIJ ČUK

Mesečnega pregleda prireditve tokrat ne objavljamo zaradi pomanjkanja prostora in bomo zato decembrski pregled objavili skupaj z januarskim v prihodnji številki.

Zadovoljivo širjenje glasbenega življenja v okviru naših društev

Glasbeno življenje naših kulturnih društev se razveseljuje širi. Pred kratkim je dve slovenski kulturni društvi na Tržaškem obiskal mladi nemški pianist Cornelius Frowein. Sicer dober znanec tržaškega glasbenega občinstva — saj je tu že nekajkrat nastopil ob violinistu Črtomiru Šiškočiču — se je tokrat predstavil s solističnim sporedom. Na Opčinah je najprej dopolnje igral mladim poslušalcem italijanskim in slovenskim krajevnim obvešnim sol: srčanja v openskem prostoru, ki se je zanje družbo Tabor posebej zavzelo, postajajo že lepa navada in žeteli je, da bi otroci lahko na njih spore,

vorica in suiti Pour le piano prišli polnokrvno do izraza. Upati je, da bomo lahko še zasledovali umetniško rast Corneliusa Froweina. Zadnje nedelje pred prazniki je SKD Tabor poklonilo Opencem v okviru svojih glasbenih večerov še bogato presenečenje: v goste je prišlo instrumentalna skupina komornega orkestra iz Vidma. V zvokih violinistov Luciana Bolzona, Marca Macoriga, Giovannija Freschija, violinista Lorenza Nassimbenija, celistov Federica Ricardija in Bruna Berolda, kontrabasista Iva Piccolija, čembalista Alessandra Nassimbenija, oboistov Renata Duce in Francesca Savoneta ter flvistik Nives

Košute in Erike Slame je ob zanesljivem dirigiranju Walterja Themela zaživela umetnost dveh velikanov glasbenega baroka: Vivaldija in Bacha. Prednašli so Vivaldijev koncert za dve oboi v C duru in koncert za dva violončela v g-molu, Bachov Brandenburški koncert št. 4 v G duru in venček vokalnih in instrumentalnih skladbic iz notnega zvezka, ki ga je J. S. Bach posvetil ženi in učenci Ani Magdalen. Peta je sopranistka Ilaria Galgani. Vsi so se izkazali z resnim, profesionalnim pristopom. Tudi druga kulturna društva bi prav storila, da jih povabijo medse.

RAVEL KODRIČ

Kot velevala lepa tradicija, je bila na štefanovo v Boljuncu poleg slučanja Kot velevala lepa tradicija, je bila na štefanovo v Boljuncu poleg slučanja na »Gorič« tudi kulturna prireditev v občinskem gledališču France Preseren. Ob tej priložnosti je bila premiera veseloigre »Teta Karlova«, ki

POGOVORI Z NAŠIMI KULTURNIMI DELAVCI

Z vključevanjem mladih sil se proseški godbi obetata osvežitev dejavnosti in hitrejši razvoj

Drago Umkar

tem zelo pomembnem prehodnem obdobju, ter o bodočih načrtih smo se pogovorili s predsednikom društva Dragom Umkarjem. Umkar igra pri proseški godbi že 34 let klarinet; za svoje dolgoletno udejstvovanje je bil tudi odlikovan z zlato Gallusovo značko, poleg tega je že vrsto let član odbora: še do pred kratkim je dolgo vodil društvo blagajno, lani pa mu je odbor poveril predsedniško mesto.

Ko smo se odločili za pomladitev godbe — pravi — sploh nismo vedeli, katerim težavam bomo šli naproti. Zavedali smo se, da moramo nujno pritegniti nekaj mladih v društvo, saj je šlo takrat za sam obstoj naše godbe. Oktobra 1978 smo organizirali glasbeni tečaj. Da je bilo delo, kljub vsem težavam, dobro izpeljano, priča izredno majhen osep vpisanih: od 33 so zapustili v teh treh letih društvo le štirje.

Na katere specifične težave ste naleteli ob tolikani hkratni okrepitvi godbe?

Najprej bi poudaril popolno preureditev notnih knjižic. Pripravljanje knjižic je zahtevalo veliko truda, sedaj pa smo le uspeli, da ima vsak godbenik svoje lastne note. Konec lanskega leta smo tudi

dobili nove kroje. Tudi to ni majhno delo. Nekat težava je bilo pri vključevanju mladih v godbo, vendar ne z njihove strani, temveč s strani nekaterih starejših godbenikov; ni šlo za zanaupanje, rekli bi raje, da je prišlo do dvomov v njihovo vključitev.

Kaj pa mladi? Kako ocenjujete njihovo vključitev v godbo?

Presenečen sem, ker sem mislil, da bo osip pri obiskovalcih glasbenega tečaja večji. Če so ostali mladi člani tri leta tesno povezani, vključeni v godbo, pomeni, da nekaj čitja do društva in glasbe in ni dvomov, da bodo še naprej pridno vadili. Poudariti je treba, da smo nastopili na 35 nastopih lani povprečno v osemindesetih, pri čemer je seveda treba upoštevati tudi sodelovanja na pogrebi, ko najmlajši ne nastopajo. Tako povprečje na nastopih (in tudi na vajah) je nekoliko nižje. Pomoč mladih bo postala kmalu tudi neobhodna v odboru: menim, da bi morali nekaj mladih (dva do tri) v bližnji bodočnosti vključiti v odbor, da bi se tako približali seznanili z delom društva.

Pa vendar so naše godbe januarja lani skupno sodelovale na pravih zamejskih godbah na pihala, ki je priredila Zveza slovenskih kulturnih društev v Kulturnem domu v Trstu.

Takrat je res prišlo do konkretnih pobud za zblizevanje in boljše medsebojno poznavanje. A to je bilo tudi vse. Rečeno je bilo sicer, da bomo imeli nato še nekaj sestankov, na katerih bi se morali posvetiti s problematiko zamejskih godb na pihala, a vse je šlo počasi v pozabo.

Kako ocenjujete domačini, Prosečani in Kontovelci, delovanje godbe?

Sedaj je v obeh vaseh precej zanimanja za godbo. Nekateri nam sicer očitajo, da smo izstopili iz domačega Kulturnega društva, kar pa ni res. Hoteli smo se le vključiti v Zvezo, da bi tako lahko neposredno seznanili našo krovno kulturno organizacijo s težavami in problemi, ki nas tarejo. O veliki povezanosti godbe z domačim kulturnim udejstvom pa ne dvomimo, pričajo namši nastopi tako v eni kot v drugi vasi.

Kakšne programe imate letos?

Načrtujemo dva bližnja koncerta na Krasu, poleti pa bomo gotovo gostili godbo iz Logatca in Litostroja. Dela nam torej ne manjka; treba bo le, če spet, zaviti rokave.

(ŠČ)

Vilko Fajt: «Vrata Kulturnega doma v Sovodnjah so odprta vsem, ki žele kakorkoli pomagati»

S kulturno-prosvetno dejavnostjo se ukvarja že nesešeto let, od leta 1945, ko je kot otrok prvil stopil na odrsko desko v takratni leseni baraki, ki so jo Sovodenci zgradili iz desk, pobranih v zapuščenih nemških vojaških barakah, na drugi strani ceste, kjer je danes Kulturni dom, nekako pod današnjo hišo Damijana Fajta. Oder je bil zelo velik, saj je prišel ob neki priložnosti nanj tudi konj, pa tudi v dočrni je bilo veliko prostora. Takrat je kot otrok nastopil v vlogi zdrav-

nika, z nalogo, da ozdravi kralja.

Protagonist našega zapisa je novi predsednik kulturnega društva Sovodnje Vilko Fajt. Do predsedniškega mesta pa ni prišel kar tako, kajti veliko let, najbrž že kakih dvajset, je bil v društvu odbornik, skoro istočasno pa je bil predsednik (dve leti) in tajnik (trinaest let) domačega športnega društva. Pa še drugače se udeležuje v domači vasi, saj je bil pred dvema letoma že v četrti izpoljen za občinskega svetovaleca na listi večinske liste »Občinska enotnost«, ki vestno upravlja občino Sovodnje od obnove občinskega sveta v letu 1951.

V Vilku Fajtu imamo torej človeka (danes mu je že 48 let, čeprav bi mu jih morda ne prisodilo toliko), ki živi in utripa s celotno vasko stvarnostjo v Sovodnjah. Seveda se s kulturno-prosvetno, športno, upravnopolitično dejavnostjo ukvarja v času ko je prost. Že polnih 31 let je zaposlen v goriški tovarni Vouk, tovarni pri pevmskem mostu, v kateri je Slovenec kar tretjina, veliko jih je iz sovedenjske občine. Tovarna ima posebnost, da ni nikoli zmoja v krizo in se je stalno, čeprav počasi širila in večala svoje zmogljivosti. V tovarni je Vilko Fajt šel, ko je zaposlen bil petinajst let in pol, kot vajenec. Sedaj je mehanik.

Kot je razumeti iz prejšnjega odstavca, bi si težko predstavljali prireditve v Sovodnjah, kjer ga ne bi našli med najbolj agilnimi. Povedati smo že, da je kot otrok nastopal na odrskih deskah. Takrat je tudi pel v domačem otroškem zboru, peli so tako na odru kot v cerkvi. Nič več v leseni dvorani (baraka so ji pravili Sovodenci), kajti kmalu so jo morali podreti. Ni bilo namreč dovolj prostora za nastope v njej, ker so oblati menili, da obstaja nevarnost požara. Potem je Sovodenec veliko let služil kot prosvetni sedež dočrni pri Kuzminovih. V njej so bile razne tekme v namiznem tenisu (igral je tudi Vilko Fajt), predavanja, koncerti, igre, družabnost, seveda vse v omejenem okviru, kajti prostor je bil zares majhen. Bil pa je vedno na tleh. Takrat so Sovodenci imeli svoj zbor, ki ga je vodil Dori Klančič iz Podgora. Bili so to zares lepi časi, pove Vilko Fajt. Na takratne čase in dirigenta nas

vežejo lepi spomini. Takrat so Sovodenci postavili na oder tudi več dramskih del. Vodil jih je Mirko Kuzmin, potem pa je stari zaključil Miladin Černe.

Zaradi pomenjanja ustreznih praznikov pa je takrat prosvetna dejavnost pričela napolniti. Nekateri so se zanimali bolj za nogomet, saj so tako igralci kot gledalci stali na prostem poleti in pozimi in včasih je sovedenjska ekipa beležila lepe uspehe. Potem pa so prišli do zamisli, da bi pričeli prirediti poletne praznike. Idejo je praznovrpal dal Zorko Kuzmin in mi dejal, tako pravi Vilko Fajt, da bi bilo prav, da bi prosvetarji in športniki priredili skupni praznik, tudi z namenom, da bi kaj zaslužili. Rečeno, storjeno. Praznike so pričeli tatar prirediti med prvimi in so seveda uspevali. Niso sicer bili to močnejši tobori iz prvih porojnih let, bili pa so domači prazniki, na katerih je bilo veliko zabave, na vseh pa so bile na sporedu tudi kulturne točke. Samo ena stvar jim ni prišla: da je prenečkrat, prav ob tem njihovem prazniku, deževalo.

Pa so prišli do zamisli o Kulturnem domu. Precej časa so razmišljali, kako priti do doma, potem pa so dobili podporo domače posredniškega močnega. Tako je tudi prav, saj se ne smejo občinski močnejši zapirati v občinsko hišo, morajo biti med ljudmi, čutiti z njimi.

Kaj pa priti norih moči, smo ga vprašali, vedo, da nekateri stalno kritizirajo društvo, nočejo pa nikdar priti blizu, da bi v njem sodelovali. Vilko Fajt nam je odgovoril: «Vrata Kulturnega doma so odprta vsem! V društvu je dovolj dela za vse, ki želijo pomagati, svetovati, delati, dati svoj dragoceni prispevek k razvoju naše kulture, ki je istočasno osnova našega narodnega obstoja. Moramo pa se nečesa zavedati: nikomur ne moremo ničesar vložiti. Kdor želi delati, ima za to obilo možnosti. Nikdar nisem kot društveni in odbornik, ne bom niti kot predsednik, koga prišli, da mora priti v društvo in napraviti to ali ono. V društvu pa nimam vse, ki jim je pri srcu razvoj naše občinske skupnosti, naše vasi. Vse, da bomo sprejeli vse, ki hočejo priti k nam in sodelovati z nami!»

MARKO WALTRITSCH

Pomembne obletnice v letu 1982 - Pomembne obletnice v letu 1982

Objavljamo seznam pomembnejših spominskih datumov za leto 1982, ki ga je pripravil Odešek za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici. Marsikateri dogodek iz naše narodnostne preteklosti bi bilo vredno ovrnoditi tako v tisku kot s proslavami. Upamo, da bo seznam koristen pripomoček za društva pri njihovem načrtovanju dejavnosti.

120-letnica

— ustanovljena Slavjanska čitalnica v Gorici

— ustanovljen pevski zbor pri Sv. Ivanu (1862)

110-letnica

— ustanovljeno Učiteljsko društvo za goriški okraj (1872)

100-letnica

— v Medani se je rodil pesnik Alojz Gradnik (3.8.1882)

— ustanovljeno Bralno društvo v Gorici

— ustanovljeno godbeno društvo »Lira« v Križu

— ustanovljeno Dramatično društvo pri Sv. Ivanu

— ustanovljena podružnica Južnega Sokola v Trstu (1882)

— ustanovljeno Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici (5.3.1882)

— v Boljuncu se je rodil skladatelj Fran Venturini (30.5.1882)

90-letnica

— rodil se je tovariš Josip Broz - Tito — Dan mladosti (25.5.1892)

— ustanovljeno pevsko društvo Slava pri Sv. Mariji Magdaleni spodnji v Trstu (24.4.1892)

— umrl je v Trstu pisatelj Franc Cegnar, prvi

urednik Edinosti in ustanovitelj več čitalnic (14.2.1892)

80-letnica

— umrl je Ivan Nabergoj, narodni poslanec, rojen na Proseku (10.9.1902)

— (verjetno) ustanovljeno prosvetno društvo »Nada« v Rupi

— ustanovljeno Dramatično društvo v Trstu

— ustanovljeno Splošno delavsko pevsko društvo v Trstu

— ustanovljena zveza »Marijin dom« v Trstu

— ustanovljen Ruski kružok v Gorici (7.12.1902)

— ustanovljena Hranilnica in posojilnica v Zabnicah v Kanalski dolini (18.9.1902)

— ustanovljeno v Gorici akademsko ferjalno društvo Adria

— ustanovljeno konsumno društvo pri Sv. Mariji Magdaleni spodnji v Trstu (19.4.1902)

— med splošno stavko v Trstu padejo žrtve delavskega gibanja pod streli avstrijske vojaške policije. Padlo je 14 delavcev, ranjenih je bilo nad petdeset (14. in 15.2.1902)

— ustanovljeno podporno društvo Narodni sklad v Gorici (16.1.1902)

— umrl je Karlo Učekar, pionir tržaškega delavskega gibanja (11.5.1902)

75-letnica

— ustanovljen srednješolski nogometni klub »Jugoslavija« v Gorici

— ustanovljeno katoliško slovensko izobraževalno društvo »Branik« v Podgori

— ustanovljena potujoča knjižnica Akademskoga ferjalnega društva »Adria« v Sovodnjah

— ustanovljeno pevsko društvo »Slovenska straža« v Gropadi

— ustanovljena Ljudska knjižnica na Opčinah

— ustanovljen Klub dramatičnih diletantov na Proseku

— ustanovljeno Vzajemno društvo za zavarovanje goveje živine za vasi Prosek - Kontovel - Devinsčina s sedežem na Proseku

— ustanovljena Ljudska hranilnica in posojilnica za tržaško okolico pri Sv. Ivanu

— ustanovljena Zadruga upravičenih posestnikov v Trečbah

— ustanovljeno Pevsko in godbeno društvo »Trst« v Trstu

— ustanovljena podružnica organizacije »Orel« v Trstu

— ustanovljena paroplovna družba »Dalmacija« v Trstu

— ustanovljena Narodno-delavska organizacija v Trstu

— ustanovljena slovenska župniška knjižnica pri Sv. Vincencu Pavlanskem v Trstu

— ustanovljena slovenska župniška knjižnica pri Sv. Antonu starem v Trstu

— ustanovljena Ljudska knjižnica akademskoga ferjalnega društva Balkan pri Sv. Ivanu v Trstu (22.12.1907)

— ustanovljena Slovenska ljudska stranka za Goriško (25.11.1907)

— ustanovljena v Gorici Zveza narodnih društev (27.10.1907)

— ustanovljeno Slovensko katoliško izobraževalno društvo pri Sv. Ivanu v Trstu (20. oktobra 1907)

— ustanovljeno Katoliško tiskovno društvo v Trstu (14.10.1907)

— umrl je v Gorici Josip Abram, politik in odvetnik (29.1.1907). Rodil se je 18.9.1832.

— ustanovljena v Gorici dišnja kuhinja (16. septembra 1907)

— ustanovljeno Društvo krščansko mislečega učiteljstva na Goriškem (5.9.1907)

— ustanovljena v Gorici Slovenska krščanska socialna zveza za Goriško (22.8.1907)

— ustanovljena Hranilnica in posojilnica v Dolini (9.8.1907)

— ustanovljena Slovenska kmečka stranka v Gorici (13.6.1907)

— ustanovljena podružnica družbe Sv. Cirila in Metoda pri Sv. Jakobu v Trstu (3.5.1907)

— ustanovljeno v Trstu Slovensko poklicno gledališče (1.3.1907)

— ustanovljena v Mirniku potujoča knjižnica akademskoga ferjalnega društva Adria iz Gorice

— ustanovljeno akademsko ferjalno društvo Balkan v Trstu

— ustanovljeno društvo Zadruga zveza v Trstu (1907)

— ustanovljeno srednješolsko društvo Zora v Trstu (21.8.1922)

— ustanovljen Ljudski oder za Dol in Poljane

— ustanovljen Dramatični krožek v Gorici

— ustanovljeno srednješolsko društvo »Vesna« v Gorici

— ustanovljeno Društvo upokojenega učitelstva za Goriško

— ustanovljena Stavbena zadruga v Števerjanu

— ustanovljeno Bralno in pevsko društvo Mladika v Križu

— ustanovljeno prosvetno društvo »Vesna« v Križu

— ustanovljena podružnica Šolskega društva pri Sv. Ivanu

— ustanovljena podružnica Šolskega društva pri Sv. Jakobu

— ustanovljeno športni krožek »Merkur« pri Sv. Jakobu

— ustanovljeno društvo »Omladina« pri Sv. Mariji Magdaleni spodnji

— ustanovljena podružnica Šolskega društva pri Sv. Mariji Magdaleni spodnji

— ustanovljeno izobraževalno in pevsko društvo »Razvoj« v Šempolju

— ustanovljen odesk Zenskega dobrodelnega društva (udruženja) v Škedenju

— ustanovljeno Zensko dobrodelno udruženje v Trstu

— ustanovljen akademski klub »Nanos« v Padenci (1922)

— prve povojne občinske volitve v Julijski

— rodil se je narodni heroj Marko Redeloni - Benečan v Zapotoku v Beniciji (24. aprila 1912)

— ustanovljeno Bralno društvo v Krminu (3. marca 1912)

60-letnica

— ustanovljeno srednješolsko društvo Zora v Trstu (21.8.1922)

— ustanovljen Ljudski oder za Dol in Poljane

— ustanovljen Dramatični krožek v Gorici

— ustanovljeno srednješolsko društvo »Vesna« v Gorici

— ustanovljeno Društvo upokojenega učitelstva za Goriško

— ustanovljena Stavbena zadruga v Števerjanu

— ustanovljeno Bralno in pevsko društvo Mladika v Križu

— ustanovljeno prosvetno društvo »Vesna« v Križu

— ustanovljena podružnica Šolskega društva pri Sv. Ivanu

— ustanovljena podružnica Šolskega društva pri Sv. Jakobu

— ustanovljeno športni krožek »Merkur« pri Sv. Jakobu

— ustanovljeno društvo »Omladina« pri Sv. Mariji Magdaleni spodnji

— ustanovljena podružnica Šolskega društva pri Sv. Mariji Magdaleni spodnji

— ustanovljeno izobraževalno in pevsko društvo »Razvoj« v Šempolju

— ustanovljen odesk Zenskega dobrodelnega društva (udruženja) v Škedenju

— ustanovljeno Zensko dobrodelno udruženje v Trstu

— ustanovljen akademski klub »Nanos« v Padenci (1922)

— prve povojne občinske volitve v Julijski

— rodil se je narodni heroj Marko Redeloni - Benečan v Zapotoku v Beniciji (24. aprila 1912)

— ustanovljeno Bralno društvo v Krminu (3. marca 1912)

— ustanovljeno srednješolsko društvo Zora v Trstu (21.8.1922)

— ustanovljen Ljudski oder za Dol in Poljane

— ustanovljen Dramatični krožek v Gorici

— ustanovljeno srednješolsko društvo »Vesna« v Gorici

— ustanovljeno Društvo upokojenega učitelstva za Goriško

— ustanovljena Stavbena zadruga v Števerjanu

— ustanovljeno Bralno in pevsko društvo Mladika v Križu

Janko Ban - Vzpostaviti bi bilo treba načrtnejši pristop do zborovske dejavnosti

Janko Ban

Zborovsko petje je pri nas v zamejstvu gotovo najbolj razširjena in tudi najbolj priljubljena prosvetna panoga, saj ima skorajda vsaka vas ali mestna četrt, kjer prebivajo Slovenci, svoj pevski zbor. Splošna ugotovitev, da naši ljudje radi pojejo, pa nas mora stalno spodbujati, da se globlje zamislimo o stvarnem razvoju našega zborovstva in zanimanja za glasbo sploh. O teh vprašanjih smo se nevezano pogovarjali z Jankom Banom, dobrim poznavalcem zborovskega petja, ki ima za sabo bogate izkušnje na tem področju. Naš sogovornik, ki je po rodu svetjakobčan, se je že kot otrok pri društvu Ivan Cankar učil harmonike, v šoli Glasbene matice pa se je nato izpopolnil iz violine in viole. Bil je dolga leta član orkestra naše osrednje glas-

bene ustanove, kjer je nekaj let tudi obiskoval dirigentski tečaj, ki ga je vodil Oskar Kjuder. Na tržaškem konservatoriju Tartini je Ban dokončal študij timpanov in solopetja, nekaj časa pa je bil slušatelj muzikologije na univerzi v Parmi. Pet let je vodil komorni zbor Glasbene matice, priložnostno pa tudi cerkveni zbor na Opčinah, svojo bogato zborovsko dejavnost pa nadaljuje danes kot umetniški vodja Tržaškega okteta in kot dirigent ženskega zbora Prosek-Kontovel.

«Jasno se zavedam» nam je povedal Ban, «da igrajo pri nas pevski zbori zelo pomembno narodnostno vlogo, kljub temu pa se mora človek temeljiteje zamisliti o njihovi sedanjih vsebinski osnovi in o njihovem glasbenem izražanju. Koncerte in zborovske prireditve obiskuje danes vse več ljudi, med katerimi je tudi dosti mladih, ki pa jim ni vseeno, kakšno petje in kakšne skladbe poslušajo. Na tej podlagi bo treba graditi našo zborovsko bodočnost, čeprav so objektivni pogoji večkrat neprijemni za uresničevanje vseh smernic. Prej ali slej bo treba izdelati nov koncept zborovske dejavnosti, ki ji ne sme biti osrednje vodilo samo dobra volja dirigenta ali posameznih pevcev.»

«Prav zaradi pomanjkanja načrtnega kvalitetnega pristopa do zborovstva» meni Janko Ban, «je treba večkrat ciljati na številčnost naših zborovskih skupin, ki je večkrat edino jamstvo za kolikor toliko pozitivno nastopanje. V takih pogojih je za moške in ženske zборе minimalno število 30

pevcev, za mešane skupine pa 40 članov in članic. Na žalost pa večina naših zborov danes ne zmore tolikšnega števila članov.»

Kako bi ocenili sedanje zanimanje v zamejstvu za glasbo?

«Po mojem ima vsak narod že prirojeno glasbeno tradicijo. Italijani na primer zelo radi zahajajo in poslušajo opero, pri nas pa je morda bolj priljubljena vokalna glasba. Kar zadeva glasbenike in skladatelje pa moram reči, da nam je fašizem preprečil razvoj ene cele generacije glasbenih izobražencev in pomanjkanje kadrov tistih let občutimo še danes. Uspeh glasbenih srečanj v republiškem cerkvi pa dokazuje, da med našimi ljubitelji glasbe vse bolj narašča zanimanje za staro glasbo, ki so jo izvajalci Glasbene matice izvajali na filološki način, na podlagi študija zgodovine glasbe. Res, da to ni glasba za vsakdanjo rabo, vsekakor izraža nekaj intimnega, domačega, ki ljudem ugaja in leži pri srcu. Prav ta manj bleščeči glasbeni moment odraža nek antikomformizem tudi v glasbi, ki ga je treba v bodočnosti nedvomno gojiti.»

Kaj pa izkušnja ob umetniškem vodenju Tržaškega okteta?

«Ta vokalna skupina hoče prispevati nekaj novega, nekaj svojega, splošnemu kulturnemu razvoju v zamejstvu. Že od vsega začetka smo se domenili, da bomo študirali in izvajali v prvi vrsti skladbe tukajšnjih avtorjev, ki so po mojem skromnem mnenju vse preveč zapostavljeni. Ubrana pot gotovo ni najlažja, veže pa nas prepričanje, da si naši zamejski

skladatelji zaslužijo kvalitetna in lepa izvajanja. Poleg tega pa je še koristno, da tudi drugod po Sloveniji, Jugoslaviji in tudi v Italiji neposredno spoznamo skladbe naših domačih avtorjev kot so Merku, Ota, Vodopivec, Harej in Vrabec.»

Vi ste tudi dirigent ženskega zbora Prosek-Kontovel. Bi povedali kaj o tej zelo mladi zborovski skupini?

«Zbor vodim nekaj več kot eno leto, prvič smo nastopili na lanskem Prešernovi proslavi na Proseku, sedaj pa vadimo zlasti vokalno tehniko, ki je pri vsakem začetku zelo važna. Zelo pa sem vesel, da imam okrog sebe zelo resne in požrtvovalne pevke, ki vadijo z veliko vnemo in željo po izpopolnjevanju. Prepričan sem, da bomo s takim delom kmalu konkretnizirali naš trud in tudi redno nastopali na naših prireditvah.»

Jutri v Gorici seja glavnega odbora ZSKD

Jutri zvečer ob 20. uri se bo v mali dvorani Kulturnega doma sestal glavni odbor Zveze slovenskih kulturnih organizacij, ki ima na dnevnem redu zelo važna in aktualna vprašanja. Po uvodnem poročilu predsednikov in tajnikov, bo glavni odbor ZSKD načel problematiko vloge kulturnih društev kot usmerjevalcev mladih v našo stvarnost in v naše organizacije, zatem pa bo obravnaval dejavnost zveze in posameznih kulturnih društev med poletno sezono, to je splošno vprašanje, ki je bilo doslej vse preveč zanemarjeno.

Narodni dom

(Nadaljevanje s 1. strani)

mejah mesta samega je pomembno dejstvo. Raznarodovalnim, centrifugalnim težnjam moramo odgovoriti s harmonično ureditvijo kulturnega omrežja, ki naj krije ves teritorij, kjer Slovenci smo. In Slovenci smo povsod. Toliko bolj je zato važna in pomembna zahtevati, naj nam bodo povrtni prostori, ki nam jih je fašistična roka iztrgala. O svetovanskem Narodnem domu je bilo že velikokrat govora med svetovanci. Tako pobuda je hvalevredna in jo osebno stoddostno podpišem. Akcija bi morala zadobiti čim širše razsežnosti in mislim tudi, da jih bo. Saj smo se Slovenci v tem že pokazali. Nadejam si in prav bi bilo, da bodo to akcijo podprle tudi vse tiste organizacije in stranke.

Aleksander Žerjal

Predvsem menim, da se vsa zadeva v zvezi z zahtevami po vrnitvi Narodnega doma vleče preveč na dolgo. Medtem je njegovo poslopje že v takšnem stanju, da bi ga bilo treba porušiti in zgraditi na novo, kar zahteva ogromna denarna sredstva. Čigava je krivda za vso to zamudo? Verjetno jo gre iskati tudi pri nas samih. Mimo tega pa moram reči, da bi bilo nadvse potrebno, da bi imeli pri Sv. Ivanu dom, ki bi bil na razpolago vsem svetovanskim Slovincem. Zato je tudi potrebna res enotna akcija. Treba bi bilo delati složno, kajti v primeru, da bi dom dobili, kar je naša pravica, bi se pojavil problem vzdrževanja in uporabe. Kakšen smisel bi imel Narodni dom, če bi bila v njem od časa do časa prireditve? Njegovi prostori bi morali biti vedno zasedeni, saj nas je pri Sv. Ivanu vendarle nekaj. Treba bi se bilo skratka bolj potruditi.

IZ ZGODOVINE NAŠIH KRAJEV

Bogata kulturna tradicija KD Vesna iz Križa

Leto 1956 je prineslo tudi Križu novo ozračje sodelovanja in razumevanja. Na občnem zboru so izvolili novega predsednika Viktorja Bogataca. Že takrat sta obe vaški prosvetni društvi, PD Vesna in PD A. Sirk, razumeli, da brez sodelovanja ne bo napredka in iskali nove poti za sodelovanje. S tem namenom je PD Vesna predlagala skupno Prešernovo proslavo, ki pa je, žal, ni bilo, ostala pa je zamisel o skupnem prosvetnem delovanju. Novembra 1956 je bila v prostorih PD A. Sirk skupna seja obeh vaških društev: ustanovili so skupni koordinacijski odbor obeh društev in se zmenili za prvo skupno delo — Gregorčičovo proslavo s skupnima zboroma in orkestroma. Leto 1957 so se prosvetni društvi in druge vaške organizacije (KP in AFŽ) dogovorili za skupno proslavo ob 10. obletnici smrti Alberta Sirkja, pri kateri so sodelovali odseki obeh društev in združena dramska skupina z igrano «Vdova Rožinka». Ob priložnosti so odkrili spominsko ploščo na rojstni hiši slikarja; odbora obeh društev sta se občasno sestajala in sodelovala, čeprav se v naslednjih letih delovanje nekoliko zamrlo.

Prosvetno delovanje v vasi je za nekaj časa utihnilo in šele leta 1963 se je odbor PD Vesna zopet sestel. Pevski zbor je v tem času še nastopal, poživiti pa je bilo treba predvsem dramski in športni odsek. Organizirali so ples na pustno soboto 1963, na katerem je prvič nastopil mladi kriški orkester; za tem je dramska skupina zopet naštudirala igrano «Na kriški osmici», ki so jo igrali šele septembra, a je tudi takrat doživela velik uspeh, tako v vasi kot na gostovanjih.

Po mnogih sestankih med odbori obeh društev je prišlo do prepričanja, da je združenje PD Vesna in PD A. Sirk nujna in potrebna. Glavna naloga koordinacijskega odbora, sestavljenega na neki seji iz članov obeh društev, je bila potem sklicanje občnega zbora obeh društev za združenje. Do tega je prišlo 20. januarja 1968: za predsednika združenega društva je bil izvoljen zaslužni Viktor Bogatec. Novi odbor si je takoj zavihal robove. Priredil je zelo uspešno Prešernovo proslavo, načel prijateljske stike s PD Svoboda II iz Trbovelj. Ustanovili so godbeno

solo, razširili pevski zbor, ustanovili dramsko skupino za mlajše člane, nov mladinski godbeni odsek in poskrbeli za mladinski sestanek vaše mladine.

Leti 1968-1969 sta bili leti velikih mladinskih kontestacij in iskanj novih poti pri reševanju družbenih problemov. Tudi kriški prosvetarji so to doumeli in prepuščili krmilo PD Vesna mladini. Čas je pokazal, da je bila pomladitev koristno delo.

Godba si je izdelala leta 1969 statut, s katerim se je osamosvojila. Prevzela si je ime Vesna in ostala član istoimenskega društva, s lastnim upravnim odborom in blagajno. Športno društvo Vesna pa je stremelo, da bi se mu pridružila mladinski in športni odsek PD Vesna, saj se je le-to ukvarjalo samo z nogometom, medtem ko je športni odsek skušal razširiti dejavnost na odbojko in namizni tenis.

Pevski zbor in dramska skupina sta novembra 1970 gostovala pri društvu Svoboda II v Trboveljah, s katerim je društvo navezalo prijateljske stike. Decembra so v Ljudskem domu proslavili 25-letnico obnove PD Vesna; program so izvedli razni pevski zbori, med njimi tisti iz Trbovelj. Leto zatem je društvo s skupnimi močmi priredilo Prešernovo proslavo, veliko vaško kulturno prireditev.

Dramska skupina je po igri «Mati» ugriznila «Pojočo skinjico» in «Kriško osmici», ki je ponovno žela velik uspeh, za tem pa je njena dejavnost nekoliko zamrla, ker ni bilo nikogar, ki bi vodil skupino. V mladinskem odseku je delovanje oživelo. Glavni cilj vseh prireditev odseka je bilo združevanje kriške mladine. Mladinska godba se je v petih letih (od ustanovitve) razširila na 20 članov in z rednimi nastopi ohranjala v Križu godbeno tradicijo. Pevski zbor je štel leta 1973 že 18 članov, imel pa je veliko kvalitetnih nastopov v Križu in Trstu, pa tudi v Jugoslaviji in celo v Brescii. V naslednjih mesecih je začel v težave zaradi premajhnega števila članov in je zato uporil vse moči v pridobitev novih članov. Zamisel o ojačitvi zbora z ženskami se ni obnesla, pač pa se je leto kasneje, ob priliki Prešernove proslave 1975, ustanovil dekliski pevski zbor pod vodstvom Pije Cah.

Mladinski odsek se je zaradi pomanjkanja elementov in nezanimanja razpustil:

preostali so se priključili glavnemu odboru, ki je prevzel zastavljene naloge odseka. V letu 1974 so dokončno uredili društveno knjižnico, zgradili so leseno plesišče na odprtem (brjar), organizirali tradicionalni poletni Kriški teden. Istega leta je PD Vesna organiziralo v prosvetnem domu A. Sirk (pod pokroviteljstvom SPZ) seminar vseh prosvetnih društev na Tržaškem ter zanimivo okroglo mizo o referendumu o razporoki. Društvo je začelo tudi z nabiranjem gradiva za knjigo «Križani v borbi za svobodo», ki bi jo izdali ob odkritju spomenika v vasi. V ta namen so tudi ustanovili odbor za postavitve spomenika. Vaški spomenik padlim v NOB so odkrili 1. maja 1975. Na predvečer so Križani priredili slavnostni kulturni večer s sodelovanjem vseh vaških komponent. Ob odkritju pa sta nastopila oba vaška pevski zbor, kriška godba, soljarji ter Partizanski pevski zbor (TPPZ). Prav ob odkritju spomenika je imel dekliski zbor prvi pomembnejši nastop. V istem času se je na novo ustanovila otroška dramska skupina.

Prosvetno dejavnost so obogatila še številna gostovanja raznih pevskih zborov in dramskih skupin. Leta 1976 se je ob priliki Prešernove proslave porodila zamisel, da bi v sklopu društva proslavljali Dan kulture, da bi povabili vsako leto na srečanje v vas slovenske zamejske ustvarjalce z literarnega, likovnega in glasbenega področja. Prvo srečanje je doživelo velik uspeh, zato so ta srečanja ponavljali vsako leto in vsako leto tako ugodili vaškemu občinstvu. Maja 1976 je bila v Križu prva revija zborovskega petja «Pesem ne pozna meja» v duhu utrditve že vzpostavljenih vezi med zamejskimi zbori in zbiri iz matične domovine. Na prireditvi sta se uradno pobratila PD Vesna in KD Svoboda II iz Trbovelj, ki sta že deset let vzdrževala plodne prijateljske stike. Na proslavi dneva republike novembra v Trboveljah sta društvi potrdili pobratenje. Junija leta 1976 je moški pevski zbor PD Vesna sodeloval na mogočni manifestaciji solidarnosti s koroškimi Slovenci na Dunaju.

Februarja 1977 je v okviru prosvetnega društva izšla prva številka vaškega lista «Skdanec», ki bi kot mesečnik obravnaval specifične probleme vasi, njeno zgo-

dovino in zanimivosti. Člani PD so že dalj časa čutili potrebo po vaškem listu, zato je imela pobuda takoj dober odmev. Leto 1977 pa je prineslo zaslužnim kriškim prosvetarjem tudi veliko odlikovanje: ob priliki 30-letnice Zveze kulturnih organizacij Slovenije so v Murski Soboti podelili odličje svobode z zlatim listom PD Vesna.

Delovanje prosvetnega društva je proti koncu leta 1977 nekoliko upadlo. Stalni prireditvi sta v okviru društva ostali še vedno srečanje s slovenskimi ustvarjalci in pa prvomajska kulturna prireditev. Pevska zbor sta se utrdila in nadaljevala kriško zborovsko tradicijo na koncertih in gostovanjih. Godba pa je še naprej delovala kot samostojni odsek.

Poleti 1980 so vaška društva organizirala razstavo in pokušnjo domačih vin, trinajsto po vrsti. Moški pevski zbor je gostoval na Vipavskem na proslavi v počastitev dneva borca. Društvo je tudi začelo prijateljsko sodelovati s kulturnimi organizacijami iz Gribelj na Dolenjskem. V sklopu kriškega društva pa se je namesto tradicionalne amaterske skupine začela zbirati skupina mladih, ki je redno nastopala na domačih prireditvah z recitacijami.

30. novembra 1980 so otvorili prenovljene prostore doma Alberta Sirkja, kar je močno poživilo delovanje prosvetnega društva, in je zopet postal središče vaškega družbenopolitičnega življenja. Novi prostori so omogočili tudi odprtje društvene knjižnice. Razveseljivo novost pa je predstavljala na novo ustanovljena godba na pihala Vesna, ki je po nekaj letih premora ponovno začela z rednimi vajami pod vestno taktirko Hermana Sulčiča. Moški pevski zbor je imel januarja lani celovečerni koncert, ki je ponovno pokazal dobro kvaliteto zbora. V prvih mesecih leta je v Križu storil v okviru PD Vesna svoje prve spodbudne korake tudi mladinski krožek, ki ima na sporedu vrsto pobud kulturnega in družabnega značaja ter še vedno uspešno sodeluje z drugimi okoliškimi mladinskimi krožki in z mladinskim odborom pri SKGZ. Bogato tradicijo vasi pa nadaljuje PD Vesna še danes, z vsakodnevnim delom in trudom.

PRIPRAVIL
ODESEK ZA ZGODOVINO NŠK

PO SMRTI NAJVEČJEGA JUGOSLOVANSKEGA PISATELJA

Sr. Kosovel (1925): «Kar se tiče Krleže: eno zbirko pesmi imam jaz...» (Lirika)

«... Veliko boš dobil v Plamenu, ki sem ti ga že baje pokazal...» - V Klubu je Sr. Kosovel nameraval predavati o Krleži

Kako pomembna osebnost je bil tudi za Slovence dva dni pred novim letom umrli najvidnejši hrvaški in jugoslovanski književnik Miroslav Krleža, sta nam povedala zlasti Mitja Ribič in Josip Vidmar. Prvi je med drugim zapisal:

«Miroslav Krleža je bil prav gotovo ena najpomembnejših osebnosti naše dobe... Kot Titov soborec in prijatelj je s temkim poslušanjem za človekovo dostojanstvo pomagal soustvarjati zgodovinsko pomembno izvirno pot jugoslovanskega socializma in samoupravnega sistema... Krleža je bil komunist... Njegova prisotnost v našem življenju je bila zmeraj pomembna. Ta pomembnost pa bo rasla iz leta v leto, kakaj zapustil nam je neizprano zakladnico umetnin, premišljevanj in pričevanj, kakršna je zmogel samo umetnik njegovega kova, njegovega enciklopedičnega znanja in revolucionarnega duha... Josip Vidmar pa je ob zaključku svojega spominskega zapisa ugotovil: «Po smrti Edvarda Karmela, znamenitega našega političnega misleca, in po smrti Josipa Broza Tita, človeka skoraj nezmotljivega političnega instinkta in nezdružljive revolucionarne volje, je Krleža smrt tretji udarec usode, ki je v kratkih letih prizadel Jugoslavijo in našo skupno zavest.»

Akademik Bratko Kreft, poglavitni slovenski sodružnik Krleževih predrevolucionarnih revij med obema vojnama (in tudi povojnega njegovega Foruma) je o Krleževi ustvarjalni poti zapisal tudi: «Krležovo delo je v mnogogledu tudi ogledalo naše dolgoletne predvoje revolucionarne borbe a v marsičem tudi revolucije same... Kot je to razvidno relativno obsežno, tako je obsežno tudi ves Krležev opus, ki zajema vse značilnosti tistega časa, ki dobiva

v okviru hrvaške in vsejugoslovanske književnosti po pravici oznako krležijanske dobe...»

In v tej dobi, ki je trajala — kot so soglasno poudarjali ob pokopniškem odprtem grobu in tisku najvidnejših kulturniki in politiki — je vključenih pet ali šest tragičnih mladih let intenzivnega umetniškega ustvarjanja našega Srečka Kosovega. Zato za naše bralce prav gotovo ne bo nezanimivo, vsaj bežno opozoriti — v teh prvih posmrtnih dneh — na sledove Kosovelove vednosti o enajst let starejšem njegovem velikem revolucionarnem hrvaškem sodružniku. To zanimanje pa je pri nas v teh dneh večje, saj se vsi z zadoščanjem in hvalnostjo spominjamo, da smo v povojnih letih videli v Trstu skoraj vse Krležev najboljše dramske stvaritve, predvsem pa vse tri dele njegove slavne trilogije o Glembejevih.

Seveda naj pri tem zgolj površno informativno ugotavljanju odnosa Kosovel Krleža takoj poudarimo, da gre samo «enostranski» odnos: Ali je namreč Miroslav Krleža vedel in v kolikšni meri za Kosovega, za njegovo poezijo in vso njegovo aktivnost z «Mladino» vred, je vprašanje, ki ga bodo obravnavali bodoči «Kosovelovi» in verjetno tudi «Krležoslovci», ali vsaj njihov slovenski del. Mogoče bo potrebno počakati celih trideset let, saj je — Krleža v lanskem juliju — kot beremo v ljubljanskem «Delu» od 29. dec. lani — povedal slovenskemu pesniku in časnika Titu Vidmarju:

«Svoje rokopise bom zapečatil in jih izročil Akademiji, da jih tam odpro čez trideset let...» Morda se bo prav v tistih rokopisih našla kakšna sled, ki bo pričala — tudi črno na belem — da je Krleža za Kosovega in njegov

krog dobro vedel. A da je vedel, sklepamo lahko iz dragocenega podatka Bratka Krefta, ki ga najdemo v njegovi spremni besedi na str. 134 iz povojne ljubljanske izdaje Krleževih «Bald Petrice Kerempuha» iz leta 1960:

«Že več let je bila navada, da sem se (v Zagrebu) vsakokrat zglasil pri Miroslavu Krleži, s katerim sem navezal prvi pismeni stik že leta 1924 iz Maribora. Bil sem kot gimnazijec naročnik revije «Književna republika», ki sta jo nekaj časa izdajala skupaj z Avgustom Cesarcem, pozneje pa jo je vodil sam, dokler ni moral prenehati. Pisal sem mu bil takrat zaradi sodelovanja in dobil od njega kratak, a spodbuden odgovor. Njegovo pismo sem dolgo skrbno hranil, toda med vojno je kot marsikaj drugega šlo po zlu. Osebo vna se seznanila 1925. leta na Dunaju, ko sem delal v upravi in uredništvu časopisa «Balkanska federacija» («Federation Balcanique»), kjer se je tedaj politično oglašil pri tovariših, ki so me nato z njim povezali...»

Kot vidimo, gre sedaj tudi za skoraj nekakšno najlusto, da Bratko Kreft po svojih ODLOMKIH O KOSOVELU SKICI ZA STUDIJU JO IN SPOMINE (iz katerih je bilo slutiti naslovo obsežno monografijo o Kosovelu), objavljenih v februarju in marcu leta 1977 ali dolgih 17 let po omenjeni spremeni besedi, pove za javnost kaj več tudi o Krleževem zanimanju za Kosovega samega. Saj ne more biti dvoma, da ga je med svojimi dunajskimi in poznejšimi pogovori nanj opozoril itd. Do tedaj pa lahko navedemo le naslednje skope le Kosovelove omenbe Krleže, kar povzamemo v prvi vrsti iz tretje knjige Ovir-kovega ZBRANEGA DELA SREČKA KOSOVELA iz leta 1977 in Alfonza Gspana brošure NEZNAJNO SREČKO KOSOVEL iz leta 1974 s pripombo, da nas pri tem kot političen časniki — zanima predvsem politična plat tedanjih miselnih strujanj, saj bodo vse drugo morali obravnavati literarni zgodovinarji in esejisti.

Prva Kosovelova omenba velikega hrvaškega revolucionarnega pesnika in pisatelja sega v leto 1922, ko je bilo Srečko osemnajst let in ko je bil že pravi Krležev LEGENDARNO znamenito novelo — prevedeno v vse evropske jezike — HRVATSKI BOG MARS. A kot sledi iz poznejših pisem, je prebral zlasti Krležovo revijo PLAMEN iz leta 1919. V pismu prijatelju pesniku Vinku Kosaku, ki je padel kot talec leta 1942 in ki je takrat v Zagrebu obiskoval godarsko fakulteto, je postavil vprašanje:

«Storilo da te nisem prišel obiskat v Zagreb, pa me je zadržala majhna bolezen. Ali si dobil Krležo itd.? Tam lahko dobiš mnogo modernega in tudi prevodov...»

Alfonz Gspan pripominja k temu vprašanju, da se je Kosak med študijem začel globlje zanimati za delo Miroslava Krleže. Danes pa lahko predpostavljamo, da si osemnajstletni ljubljanski visokoslolec Srečko takrat ni želel v Zagrebu obiskati samo prijatelja Vinka, temveč verjetno spoznati, po možnosti tudi osebno samega Krležo, ki je komaj dobro leto pozneje tako spodbudno odgovoril nekaj mlajšemu Kreftu.

Prav omenjeno borbeno revijo PLAMEN omenja Kosovel v dopisnici istemu Kosaku v Zagreb 25. februarja 1923 s štirimi besedami:

«Krleža, Plameni so lepi».

Kaj je tako zelo ugajalo Kosovelu v tisti reviji, ki je morala skoraj štiri leta prej prenehati izhajanja? Verjetno prav tisto, kar je pisal Krleža o Leninu, ki je »gigantskemu svetilniku«, ki je »kazal pot človeštvu, ki je »sredi ruske megle na čelu rodov prvi začrtal zvezdno pot« verjel je skupaj s Krležo v Leninovo sanje, sanjane »z matematično gotovostjo, skoraj znanstveno natančnostjo«. Pri tem mu je verjetno zbužalo solidarnost dejstvo, da je bil tisti lepi Plamen že »po petnajstih letih prepovedan« kot njegovi uredniki aretirani kot je zapisano v «Kulturni zgodovini Hrvatske» (Zagreb, 1965). Soglasal je Srečko tudi s Krleževimi napovedmi iz znamenitega eseja «Eppur si muove»:

«Krogla se giblje počasi, toda giblje se. A mi, ki to gibanje čutimo in ki mirno gledamo žalostno retrospektivo, mi verujemo, da bomo prehiteli krvave smotre in poleteli v tihe in svetle sfere morij, mirovanja, kontemplacije, lirike, ustvarjanja, pisanja knjig, kar vse predpostavljajo končne bitke okrog strojev in zakladov in dividend. Mi verujemo in ta vera nas drži pokonci. Mi danes ne vemo, ali se bo to zgodilo jutri ali pojutrišnjem ali šele 1948 ali 2048 ali 3048, toda to je končno vseeno, kdaj se bo zgodilo in ker se mora zgoditi! Mi ta ne verujemo, temveč vemo, in zato obstajamo, ker vemo!»

Je že tedaj Srečko lahko vedel — in verjetno je vedel — da je Krleža v aprilu leta 1919, na znamenitem delavskem shodu v Hreljinu nad Reko, nekaj mesecev pred danoncijsko operacijo okupacije Reke, med drugim takole govoril:

«Mi maksimalisti, komunisti, »boljševiki«, mi smo in hočemo biti svobodni Jugoslavlani... Vsi soka civilizirani zahodnoevropski svet, ki je v štirih in pol vojnih letih pobil več kot deset milijonov ljudi, ima Lenina za monstruma in vampirja... Te leninske zastave, pod katerimi smo se sestali tukaj nad našim Kvarnerom, so za naše kraljevske agente znamenje nasilja in krvi, toda jaz vam pravim, da nad Kvarnerjem tako dolgo ne bo svobode, dokler ne bodo od Trsta do Učke in od Reke do Brseca in Pule zavirale te iste leninske zastave...»

Verjetno je Kosovel prebral tudi Krležovo «Legendo», za katero je pozneje dejal v svojem predavanju, pred nabito polno dvorano, leta 1928 v Zagrebu: «Mnogo dram sem napisal do leta 1914... prva, ki sem jo tiskal je bila LEGENDA, v štirih slikah, polna lirске mesečine. V njej sem opisal Kristusa, ki se pogovarja s svojo lastno senco o problemih cerkve kot da je čital Kranjčevića...»

Krleža je nato leta 1923 začel izdajati slavno KNJIZEVNO RE-PUBLIKO in Kosovelova pisma iz leta 1925 dokazujejo, da je vneto prebral, tako da je imel na programu za delovanje svojega literarnega kroga «IVAN CANKAR» tudi posebno predavanje o Krleži. V pismu od 2. avgusta je zapisal:

«Gre mi za to, da klub ne bo usahnil v estetiziranj in tam zbledel, marveč da se bo dotikal do življenja. Mogoče boš hotel obdelati še «Krležo», če ne ga prevzame kdo drug — če ne bo drugega, jaz...»

V «Zapisnikih» (brez datuma) je za Kosovel pod naslovom «Delo v klub» pod točko 6 vrstili: kar kot svoje prvo predavanje «KRLEŽA», kot drugo pa PREGLED SLOVENSKE MODERNE, kot tretje HRVATSKA MLADA LIRIKA, kot četrto REVOLUCIJA IN PENSIKI, kot peto pa: «ALI JE REVOLUCIJA KULTURNI NASPROTNA ALI NE...»

Zadnja — v Zbranem delu — Kosovelova omenba Krleže je v njegovem pismu iz Tomaja 15. avgusta, 1925 istemu tragičnemu pesniku, Vinku Kosaku:

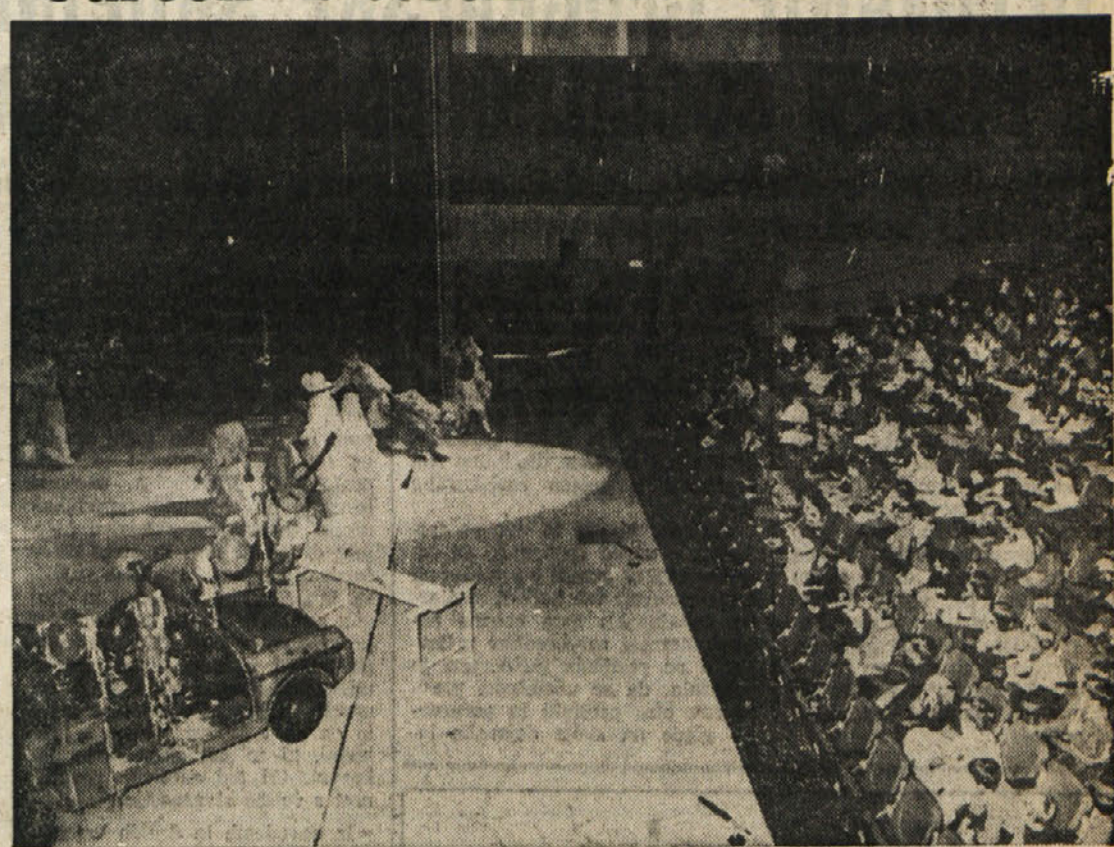
«Kar se tiče Krleže: Eno zbirko pesmi imam jaz (prve pesmi pod naslovom Lirika), veliko boš dobil v Plamenu, ki sem ti ga že baje pokazal in ti lahko Graham pove, kaj ga dobiš, veliko v «Književni republiki» (licealna knjižnica). Najbrž ima vsa ostala dela licealna knjižnica, kjer jih tudi dobiš. Mogoče ima kakšno dramo Skrbinec. Predavanje je popolnoma svobodno, uporabljal boš lahko katerikoli njegovo delo...» V pripiisu pod P. S. pa je še dodal: «Dobre

kritike o Krleži v «Jug. Njiv» (Barac B.), malo pojasnilce o K. dobiš v «Zvonu», napisal ga je Miran Jarc «O mod. srbohrv. liriki»...»

Urednik Kosovelovega Zbranega dela je v opombah k temu pismu zapisal tudi naslednji podatek: «Zanimivo je, da se je v njegovi zapuščini ohranil «Prospekt za polumesečnik Plamen» z naslovom «Vsi smo kaj misle i o sebi Čoveka očesa», za one koji iskreno zavidajo potrebu u sebi i u društvu prevladajo sve spono, sve laži, sve nepravde, sve plitkosti, sve gluposti — te time ubrajaju proščenje životnog smisla i rođenje novog životnog oblika, on znači sve...»

S. R.

«Jurček» v torek v Kulturnem domu

Slovensko stalno gledališče v Trstu je že v preteklem letu pripravilo novoletno darilo za svoje najmlajše obiskovalce. S pravilico v štirih dejanjih Pavla Goile «Jurček» je namreč že gostovalo v novem Cankarjevem domu v Ljubljani, zdaj pa jo bodo uprizorili tudi v Kulturnem domu v Trstu. Prva uprizoritev bo v torek, 12. januarja, ob 15.30, ponovitev pa naslednji dan v sredo ob isti uri. «Jurček» si bodo naši otroci lahko ogledali še ves mesec januar, saj si bodo uprizoritve sledile iz tedna v teden. Novo radoživ, barvito in simpatično uprizoritev našega gledališča je pripravil režiser Mario Uršič, kostumi so delo Marije Vidan, sceno je izdelal Demetri Čej, glasbo pa je napisal Aleksander Vodopivec. Na sliki: posnetek s premierske uprizoritve «Jurčka» v Cankarjevem domu v Ljubljani

XI. GORIŠKO SREČANJE MALIH ODROV 82 V NOVI GORICI

V devetih dneh 17 predstav

Slovensko stalno gledališče iz Trsta bo nastopilo v solkanski cerkvi z Mrakovim «Procesom»

Tudi letos bo v organizaciji Primorskega dramskega gledališča iz Nove Gorice v dneh od 15. do 23. januarja tradicionalno, že enajsto Goriško srečanje malih odrov 1982.

Srečanje se bo začelo v petek, 15. januarja s seminarjem o odskem govoru, ki ga bosta vodila Rade Serbedžija in V. Zuppa. Zvečer istega dne bo otvoritve srečanja s Krležovo «Agonijo» v izvedbi Slovenskega narodnega gledališča iz Maribora v prostorih hotela Parka, ob 22. uri istega dne pa bo Ekspresionalno gledališče Glej iz Ljubljane v hotelu Argonavti uprizorilo: «Jaslice Z. Duše».

Druga dne srečanja bo Stalno slovensko gledališče iz Trsta najprej v solkanski cerkvi uprizorilo Mrakov «Proces», medtem ko bo gostitelj, Primorsko dramsko gledališče iz Nove Gorice v svoji solkanski dvorani predstavilo Molierovega «Don Juana».

V nedeljo dopoldne, tretjega dne srečanja, bo najprej v hotelu Argonavti potekal razgovor o predstavi, zvečer pa se bo v veliki dvorani novogoriškega kulturnega doma z Mrakovim «Procesom» srečala z Mrakovim «Procesom».

doma predstavilo akademsko gledališče Akter iz Zagreba s delom «Fravro», da se je pekova hči spremenila v sovo».

V ponedeljek, 18. januarja, bo v hotelu Argonavti okrogla miza na temo «Slovensko gledališče in slovenska kritika», istega dne pa bosta še dve predstavi in sicer v mali dvorani bo Branko Miklavc v okviru eksperimentalnega gledališča Glej iz Ljubljane uprizoril svoj «Jubilej», na solkanskem odru pa bomo videli predstavo T. Kempinskega «Duet za enega» v izvedbi Kate O'Mara in Philipa Madoca.

Peti dan srečanja bomo najprej videli na solkanskem odru «Mlado Brečo» Daneta Zajca v izvedbi Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane - Drame v sodelovanju z Lutkovnim gledališčem Jožeta Pengova iz Ljubljane, ob 22. uri pa bo v Solkanu večer, posvečen pokojnemu igralcu Rudiju Kolmanu.

V sredo, 20. januarja bo najprej gostovalo Presemeno gledališče iz Kranja v mali dvorani novogoriškega Kulturnega doma z Mrakovim «Procesom».

kovo igrjo «Emigrant», Slovensko ljudsko gledališče iz Celja pa bo v Solkanu uprizorilo Molierovega «Zlahtnega meščana».

Sedmega dne srečanja so na sporedu kar tri prireditve. Najprej bo dopolnilna promocija knjige B. Draskovića «Labyrinth», ob 17. uri bo v veliki dvorani Kulturnega doma v Novi Gorici nastopila Akademija za gledališče, film, radio in televizijo iz Ljubljane s Ibsenovimi «Strahovi», ob 22 uri pa bo na solkanskem odru gostovalo Madžarsko gledališče iz Novega Sada s «Strickom Vanjo» Čehova.

Predzadnjega dne srečanja, v petek, 22. januarja, bo v hotelu Argonavti najprej razgovor o predstavah, zvečer pa se bo v Solkanu predstavilo Slovensko mladinsko gledališče iz Ljubljane s delom P. Lysadera in S. Ostena «Medelina otroka», medtem ko bo ob 22. uri v mali dvorani kulturnega doma nastopil Zlatko Sugman s Miklovinim «Direktnim prenosom».

Zadnjega dne srečanja, v soboto 23. januarja, pa bo ob 16. uri v novem Slovenskem kulturnem domu v Gorici (Italija) najprej na-

stopilo Lutkovno gledališče iz Ljubljane s «Kozlovsko sodbo» Višnji gori J. Jurčiča - S. Makarovičeve in M. Herzigova, srečanje pa bo zaključilo gostovanje Ateljea 202 iz Beograda s delom V. «Havela» «Avdientia - Vernisaž», nakar bo sledil zaključek goriškega srečanja in podelitev nagrad.

Tako moro torej v Novi Gorici lahko v devetih dneh videti kar 17 predstav najrazličnejših gledališč iz Slovenije, Jugoslavije in tudi iz tujine, ki bodo vsakoraz razširile tako obzorja novogoriških gledalcev kot tudi prispevale k uspešnem in zanimivemu XI. že tradicionalnemu goriškemu srečanju malih odrov 1982.

D. Z.

revije

INFORMACIJE 2

Pravkar je izšla druga številka «Informacij», vestnika Slovenskega raziskovalnega inštituta SLORI in Oseka za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici v Trstu. Označena je sicer kot novembrska številka, ker pač prinaša informacije do taktat, vendar je iz tehničnih razlogov prišla na svetlo šele zdaj.

Njena vsebina je razdeljena na 6 razdelkov. V prvem je v sintetični obliki podan prikaz raziskovalnih del v teku. Teme so naslednje: Motivacija in stališča do učenja in rabe slovenskega in italijanskega jezika med slovensko srednješolsko mladino v Italiji. Srednjeročni razvojni načrt za Krasko gorsko skupnost. Projekt Inštituta za narodnostna vprašanja v Ljubljani in sodelovanje SLORI, Krajevni leksikon Slovenije. Preučevanje gradiva o izseljevanju in ekonomskem razvoju. V drugem razdelku so navedene že opravljene raziskovalne naloge in sicer: Mladinski raziskovalni tabor «Barkovlje 81». Demografska analiza občine Repentabor, Slovenski gospodarski potencial na Tržaškem. Dol: trenška raziskava, Obravnava slovenske problematike in poučevanje slovenske.

V tretjem razdelku zvezo za srečanja, na katerih so bili prisotni predstavniki ali sodelavci SLORI oziroma Oseka za zgodovino NSK, v četrtem, «Publikacije - razstave», sta navedeni razstava Osvobodilne fronte 1941-1981 in pa stalna razstava na gradu Brestnica, peti razdelek obsega informacije s področja «Dokumentacije in gradivo». V tem razdelku je zlasti zanimiv pregled spomenik, ki se nanašajo na prizadevanja za priznanje narodnostnih pravic Slovencev v Italiji. V šestem razdelku sta še sintetični informaciji o 7. rednem obnem zboru SLORI in o 14. rednem obnem zboru Narodne in študijske knjižnice v Trstu.

Tudi ta druga številka Informacij je dobrodošla vsem, ki spremljajo naše življenje: grad se je polnil z nami, ker nam je v zvezi Hermana, pa ji moramo dati obnem hvalen, da nam je dala tega izjemnega človeka in pomembnega mojstra palete.

JANEZ LENASSI

Večer v pristanišču, 1954

Herman Pečarič

spremljajo. Obnem je bil do se be zelo strog. S svojim delom ni bil nikoli posebej zadovoljen. Neumorno je iskal in se potrjeval. Zvest samemu sebi in tuš senzacionalističnim modernizem kvalitete, kopal do zavidljive kvalitete. Vse uspehe, ki se je bolj potrdil, vsako priznanje mu je bilo novih moči. Postal je eden najpomembnejših slovenskih koloristov. Svojo sedemdesetletnico je praznoval z veliko retrospektivno razstavo, ob kateri je izšla monografija, kar je bil lep pregled njegovega dotodanjega dela. Razstava je bila postarjena v Piram.

Kranju, Mariboru in Ljubljani ter posod zbudila veliko zanimanje ter požela odlične ocene. Ob tem se je porodila zamisel, da bi v Piranu postavili stalno razstavo njegovih del, ki bi bila prva slikarska zbirka v slikarskem Piranu. To smo mu dolžni postaviti, zavedajoč se njegove pomembnosti za ta kraj. Prisotnost njegovih del bo blazila izgubo njegove fizične prisotnosti. Ne bomo ga več srečevali na ulici ali ga obiskovali v ateljeju, kjer smo razpravljali o pomembnosti umetniškega poslanstva, ki je toliko bolj pomembno,

kolikor bolj se zavedamo kritičnosti položaja, o katerem se nahaja človeštvo. Ne bo ga več, da bi nas bodril in nam vplival novih moči. Njegov vzgled nam je pomagal vztrajati pri našem delu. Zato je imel veliko prijateljev in vsi ga bomo zelo, zelo pogrešali.

Naj omenim še enkrat usodo, ki spremlja naše življenje: grad se je polnil z nami, ker nam je v zvezi Hermana, pa ji moramo dati obnem hvalen, da nam je dala tega izjemnega človeka in pomembnega mojstra palete.

ZBIRKA TRŽAŠKE PESNICE MARE BOMBEN

«Staro mesto in nove ljubezni»

(Cittavecchia e nuovi amori)

V založbi «Mednarodne knjigarnice Borsatti» je izšla knjiga mlade tržaške pesnice Mare Bomben. Gre za zbirko pesmi z naslovom «Cittavecchia e nuovi amori» («Staro mesto in nove ljubezni»), ki naj bi bila nekakšna ljubezenska himna na tržaškem Starem mestu in spominom, ki jih vzbuja v nas, a je v resnici ditiramb ljubezenskemu čustvu vnapoli in še posebej opremil slikar Furio Bomben s štiridesetimi slikami, ki bi jim pesmi morale služiti kot nekakšen komentar. In v prvem delu, namenjenem nekaterim najrazličnejšim in najlikovitejšim kotičkom izginjajočega jedra našega mesta, se pesmi Bombenove lepo skladajo z vzdušjem, ki nam ga sugerirajo slike, na katere se nanašajo. Pesnica je iz impresionistično učinkovita. Njeni pesniški utrinki so kot glasbeni akordi, ki se obračajo čepaj na našo dušo kot na čute, pa čepaj so v bistvu opisni in kot taki nujno omejeni. Dva sama primera. Prvi je iz pesmi «Po dežju» in se glasi:

Dva dimnika proti nebu
čakata na muziko
kake mavrice.

Drugi primer pa je iz pesmi «Sv. Just»:

Starodavni kamni časa
počivajo v naših spominih.

Toda v tem prvem, izrazito opistem so že jasna znamenja nekega samostojnega hotenja, ki nezdružno izbruhne v drugem delu, v katerem se pesnica popolnoma osvobodi vsakršne vezi in prosto zadira v svoj svet. In himna Staremu mestu se kot pod udarcem čarobne palice spremeni v ditiramb ljubezni.

Ni dvoma, da je ta drugi del knjige lepši in da nam daje slutiti v Mari Bomben pravo pesnico z lastno pesniško govorico, ki je trenutno še vezana na nekatere obligatne sheme in na intenzivnost ene same navdihovalne priloži, to je ljubezenske, a je v njej že tak občutek za mero, za ustvarjanje pesniških figur, za notranjo zvočnost verzov in za zrelo razmišljanje, da jo lahko že zdaj vključimo v majhno število tržaških pesnikov, od katerih lahko že dosti pričakujemo.

«Staro mesto in nove ljubezni» je pesniški prvenec Mare Bomben. Oglašila se je že tu in tam v delnih časopisih in revijah in vzbudila je od vsega začetka zanimanje in simpatijo. S to knjigo se torej konča njena pripravljajna doba in se začne njena prava pesniška pot. In naj v tej zvezi povemo, da bi bila njeni prvi, odlični koraki nemara še bolj cenjeni, če bi ne bil pogojen v slikah Furia Bombena, pa čeprav moramo hkrati priznati, da so slike užitek zase in da bi že same sebi zaslužile našo največjo pozornost. Menimo, nam-

reč, da je pesniški svet Mare Bomben že zdaj tako avtonomen, da ne potrebuje nobene opore in se manj preteve. Da se o tem prepričamo, je dovolj da prisluhnemo temu kratkemu odlomku iz njene daljše pesmi «Zenska»:

Biti ženska,
ki še počira žalitev
samo bežna ljubezni
in zaspi v postelji
moškega,
ki jo jutri... že danes
pozabi.
Biti ženska,
ki je sama
preveč, da bi sovražila
svojo osamljenost.

Tradicionalni ljubezniški motiv se tu obarva z vsemi odtenki najsoodobnejše občutljivosti, ne da bi se pri tem ustvarjali neprijetno zvečni kontrasti. Mare Bomben sprejema zunanji svet in ga popolnoma razume kot razume usodo ženske v njem. Toda njena vera v ljubezni ali, bolje rečeno, v nepremagljivo moč ljubezni je tako velika, da se v njej raznežijo tudi najkrušnejše resnice. In, kar je še najvažnejše, nam to svojo veliko vero zna tako prepričljivo posredovati, da v hipu pozabimo na vse morebitne asociacije z navainimi mislimi, ki jih zdandanes pri naša s seboj vsakršno pristno čustvo. Ta pesniško veljavna posebnost Mare Bomben pride do izraza v več pesmih, a morda še najbolj v teh odlomkih iz pesmi «Ko bi ti mogla reči»:

Ko bi ti mogla
reči, da ustaviš se je
čas, da moje roke v temi
iščejo pozabljeno ljubkanje.
Ko bi ti mogla
reči, da mi
manjkaš, da si zdaj srečen
[in jaz sama

Ko bi ti mogla
reči, da umiram,
a ti tega ne veš.
Ko bi ti mogla
reči, da navleči vsemu
[te ljubim.

Mare Bomben je nedvomno močno vezana na klasični svet. Ob prebiranju te njene prve pesniške zbirke ima človek celo vtis, da so si viharini pesniški tokovi tega stoletja od futurizma mimo hermetizma pa do najnovejših oblik noveorealizma, vsaj v duševnem pogledu, skoraj popolnoma tuji. Vendar bi si upali trditi, da je njena prava moč prav v tem ignoriranju pesniške izkušnje iz prve polovice našega stoletja, ker je njena senzilnost izrazito sodobna in ker ji je uspelo, da jo ubrano naveže na klasično preteklost evropske poezije. Zato smo prepričani, da bomo se slikači o njej in da bo v kratkem dozorila v pesnico ne samo krajevne, marveč tudi nacionalnega pomena.

JOSIP TAVČAR

MLADINSKI RAZISKOVALNI TABOR «BARKOVLE 1981»

DELOVANJE GEOGRAFSKE SKUPINE JE BILO V BISTVU SOCIALNOGEOGRAFSKEGA ZNAČAJA

Neposredno spoznavanje raziskanega terena - Anketiranje prebivalstva - Pro-
učevanje socialnega prestrukturiranja in součinkovanja - Kaj pa vzroki?

II. Mladi, ki so se prijavili na raziskovalni tabor v Barkovljah, ki je bil, kot smo pisali včeraj, v južni lani, so bili glede na lastne interese in nagnjenja razdeljeni v skupine: biološko, zgodovinsko, etnološko in geografsko. Tako zamišljen način dela je vsakega raziskovalca v sebi vzbudil pozitivno, ker omogoča poglobljeno raziskavo določenega predmeta z različnih zornih kotov, tako rekoč »interdisciplinarno«. Seveda pa je ta prijem po drugi strani problematičen, ker vnaša določene oblike prežgodnje »specializacije« prijavljenih, ki spričijo svoje področja dejavnosti ne razporejajo z globalnim pogledom na obravnavano stvarnost (kompleksnost pogleda).

Primorske bibliografske vesti

PRIMORSKA SREČANJA, št. 30, 1981.

V zadnji letošnji številki revije za družboslovje, gospodarstvo in kulturo Primorske srečanja je objavljenih več zanimivih člankov. V prvem delu revije, ki ga je načeloma zapolnjujejo daljše tehte študije, je predstavljena problematika iz različnih področij. O novem mejnem prehodu vrtolaja - standarda sta Jože Šušmelj in Tomaž Vuga zbrala in ureduje govor o otvoritvi mejnega prehoda, kroniko projektiranja in gradnje (str. 253-259). Iz življenja in dela zamejskih Slovencev je prispevek komisije poslanke Jelke Gerbec Dolgotrajna boj za zakonsko zaščito Slovencev v Italiji (str. 260-262), ki nam razgane probleme slovenskega solstva in napore za uspešne reševanje. Zanimiva je študija Alda Gregorčiča Razvoj ideje in nase prakse o delegatskem sistemu (str. 263-269), ki temelji na znanstvenih virih ter empiričnih podatkih, zbranih z anketiranjem 360 delovnih ljudi in občanov vseh struktur v združenem delu in v krajevnih skupnostih v piranski občini. (str. 263-269). Ugotovitev, da odnosi v urbanističnem planiranju in odločanju niso usklajeni z že doseženo stopnjo razvosti samoupravnih odnosov pri nas, je rodila dvojno spoznanje: potrebo po podrobnem urbanističnem odločanju in nujnost širše sociološke raziskave o razvojnih težnjah Nove Gorice. O obeh problemih razglablja Almiria Priž in v sestavi Procesu odločanja v urbanističnem planiranju (str. 275-280). Desetletno kiparsko sponanje Nove Gorice Nemca je v monografski skici analiziral Tatjana Sreč (289-299).

V literarnem delu revije so tokrat objavljene pesmi, ki jih je uredništvo izbralo na 10. srečanju pesnikov in pisateljev začetnikov. Izmed 15 avtorjev so predstavljene pesmi Majde Furlan, Karmen Potokar, Tomaža Flajsa in Nataše Klant.

Me zapisi ki omenili dva primorska portreta Alojza Srebotnjaka (str. 314), ki ga je ob petdesetletnici predstavljal Ivo Jelerčič in dr. Dorčeta Sardoča s katerim se je o svojem življenju pogovarjal Anton Prijatelj (str. 314-317).

KOROSKI KOLEDAR, 1982.

Lani je glasbeni svet zapustil primorski skladatelj in dirigent Rado Simonti, doma iz Gorških Brd. O njegovem delu in življenju je zapisal Radovan Gobec v katerem spominskem sestavu Slovenski glasbeni svet je utrpel lani veliko izgubo (str. 103).

ARGO, 1979-1980, Ljubljana 1981.

V informativnem glasilu za muzejsko dejavnost sta objavljena dva kraja članka, ki predstavljata dejavnost dveh primorskih muzejev. O Kraški muzejski zbirki, ki je bila ustanovljena leta 1975 pri Inštitutu za raziskovanje krasa SAZU v Postojni, govori članek Mehtilde Urleb, ki že vrsto let skrbno bdi nad kulturnim bogastvom te zbirke (str. 104-106). O široki dejavnosti Goriskega muzeja je ob njegovi 25-letnici zapisal njegov ravnatelj Branko Marušič (str. 111-116).

ZNAMENJE, št. 6, november-december 1981.

Marijan Breclj je v prispevku Uroda slovenske knjige na Primorskem pod fašizmom odkril del življenja in dela malo znane primorske besedne ustvarjalke Ivice Brecljkove, ki je pod fašizmom doživela kruto usodo, da je bila njena knjiga že dotiskana, prepovedana in jo je tiskarna prodala za star papir. Iz objavljenih pism Brecljkove Bevk in enega Bevkovega pisma kot odgovor vemo, kako je prišlo do objave te knjige, kako je Brecljkova pisateljica in kako je prišlo do sodelovanja s pisateljem Francetom Bevkom. Marijan Breclj je tako spet odkril del kulturnega življenja Primorcev (str. 506-520).

PLANINSKI VESTNIK, november, št. 11, 1981.

Ob 70-letnici tržaške otroške zdravnice dr. Sonje Mašera je Dušan Jelenc opasal njeno pestno življenjsko pot. Dr. Sonja Mašera je poleg svojega osnovnega poklica med NOB aktivno delovala na terenu, pri planinskem in obnovitvenem delu na zdravniškem področju takoj po vojni ter več kot desetletje predsedovala tržaškemu PD v največjem času. (str. 515-517).

DELO, št. 22, 4. december 1981 in št. 23, 18. december 1981.

Obe številki glasila KPI za slovensko narodno manjšino prinašata več člankov o Pinku Tomaziču ob 40-letnici njegove smrti in o drugem tržaškem procesu. V številki 22 je objavljen odlomek iz knjižnice, ki bo izšla pri založbi Komunisti v Ljubljani in v kateri Milan Pahor govori o Pinku Tomaziču in tovariših. V številki 23 je zanimiv članek Lada Poharja »Fašistov ne bom prosil milosti«.

N. S.

NOVOST ZA VSAKO STOPNJO NAGLUSNOSTI

NEVIDNI SLUŠNI APARAT

Dan bi povrnil sluh milijonom ljudem po vsem svetu, so se v zadnjih letih mnogo trudili in napredovali tako da danes problema ne niso rešili. Izdelovalec slušnih aparatov MAICO je leta in leta ta problem natanko raziskoval in dosegel res presenetljive rezultate. Sanje vseh tistih, ki slabo slišijo, so se uresničile. Končno so izdelali nevidni slušni aparat, ki zagotavlja jasno in udobno poslušanje. Osebe, ki jim je sluh opešal, s tem novim aparatom slišijo glasove svojih domačin in lahko prisluhnejo televiziji in filmu. GRE ZA ABSOLUTNO NOVOST, ki jo lahko vsakdo BREZPLAČNO preizkusi.

Obiščite nas. Zadoštevajo bo nekaj sekund in spet boste jasno, brez živčnosti, razumeli glasove, tudi če bi vam jih prišepetavali. Ob vsakem prikazovanju aparatov MAICO posebni popusti. Za poskuse obiščite nas brez vsakršne obveznosti.

v TRSTU	naš urad Ul. Maioletica 1 tel. 793-490	vsak petek in soboto
v SESLANJU	Lekarna dr. Furigo Narodna ul. 43 tel. 209-197	v torek, 12. 1. 82
v BOLJUNCU	Lekarna Val Rosandra tel. 228-124	v sredo, 13. 1. 82
v ZGONIKU (Božje polje)	Lekarna dr. Budin tel. 225-596	v četrtek, 14. 1. 82
v MILJAH	Ambulanta dr. Stener Ul. S. Giovanni 1 tel. 271-191	v ponedeljek, 11. 1. 82
na OPČINAH	Lekarna Obelisco P.zle Monte Re 3 tel. 211-011	v ponedeljek, 18. 1. 82

terese in nagnjenja oziroma glede na realno poznavanje predmeta in metod dela različnih smeri, temveč glede na predhodne izkušnje in vpliv tistih, ki so tabor pripravljali. Z drugimi besedami: udeleženci so se prijavili k tisti skupini, ki jim je bila manj neznana (in torej k biološki - vpliv profesorjev prirodopisa, prejšnje izkušnje na tovrstnih »specializiranih« taborih). To dejstvo potrjuje drugo dejstvo in sicer da v solah dijak ne spoznavajo znanosti tako, kot bi jo morali in drugič: sodoben razvoj znanosti jim je v bistvu neznan. Vmišljena vloga tabora je prav v tem, da se udeleženci seznajajo s tisto stvarnostjo, ki jim je v solah prikrita in da se v praksi soočijo s problemi, ki so jim sicer samo na kazani. Od tod zaželeno povezanost s solsko stvarnostjo.

Iz navedenih in drugih vzrokov so se k geografski skupini prijavila 3 dekleta, katerim pa je bil predmet in metodologija vede pravzaprav »incognito«. Njihovo znanje se je omejilo na »zemljepis«, ki jim je bil bolj ali manj uspešno priučen v solških klopeh. Vodja skupine Pavel Stranj jim je zato v uvodnem razgovoru nakazal probleme in možnosti sodelovanja z geografijo, ki tudi sama ni brez notranjih nesoglasij.

Delo, opravljeno v tej skupini na tokratnem taboru je bilo v bistvu socialnogeografskega tipa, v skladu z usmeritvijo soorganizatorja SLORI, kateremu je socialnogeografska metoda dela pri prostorski analizi se najbolj prikladna. Zanj je potrebno ugotoviti prostorski učinek različnih socialnih grup, kakršne se javlja v indikatorjih prostorske diferenciacije.

V primeru raziskovanja Barkovlj in njihovega ozemlja je bila v času trajanja tabora (1 teden) se najbolj zanimiva primerjava izraze tal in kvalitete bivaljnih prarodov med kartama s stoletnim razponom. V ta namen je bilo po-

Stane Mahne je slavil svoj 60. rojstni dan

Stane Mahne ob prihodu v Slovenijo

Pred dnevi, prav na prvi dan nočnega leta je v Ljubljani slavil svoj 60. rojstni dan Stane Mahne, nekdanji komandant 5. prekomorske brigade »Črna Kosa«.

Stane Mahne se je rodil 1. januarja 1922 v Tatrat v Brkinih. Ker je bilo v družini 13 otrok, je najmlajši bil. V juniju 1941 prišel od vojakov, ko je služil vojaški rok, na nekakšnji dopust zaradi očeteve smrti, je stopil v stik z Ljetočkom Maslom in nekaterimi drugimi vojniki, med katerimi so bili tudi nekateri osvobodilci. Bil je v misli, da bi širil tudi med vojniki v svoji vojaški enoti. Jeseni istega leta je s svojo enoto prišel na Vrhniko, kjer je postal stik z OF. Aktivisti OF je opozarjali, da jim je grozila nevarnost, saj je kot tolača pri svoji enoti veljal vedel. Nato je bil premeščen v Ljubljano za tolača pri 11. armadnem zboru. Tudi tu se je povezal z OF in sodeloval vse do izhajstva, ko se je

moralo umakniti v partizane.

Dne 1. februarja 1943. je stopil v zapadno dolenski odred in kmalu postal komandir čete in bil sprejet za kandidata KPS. Pred kapitulacijo Italije je opravil oficirski tečaj, po kapitulaciji pa je s skupino oficirjev odšel na Primorsko in bil imenovan za komandanta 1. bataljona 19. brigade, brigade »Črna Kosa«. Nato je postal namestnik komandanta iste brigade in sodeloval v številnih bojih, kjer se je izkazal kot hraber borec.

Ko je bil hujše ranjen, so ga odpeljali na zdravljenje v partizansko bolnišnico v južno Italijo. Se ni posvečeno okrevati, ko se je pripravil za odhod v domovino in bil zato novembra 1944 imenovan za komandanta 5. prekomorske brigade »Črna Kosa«. Z njo je opravil razne očistevalne akcije v Dalmaciji, nakar je sledil pohod čez Velebit, kjer je s sodelovanjem Like in se posebej Go-spica. Nato je 5. prekomorsko brigado vodil vse do prihoda v Slovenijo.

Po razformiranju brigade je bil imenovan za komandanta Cankarjeve brigade, ki jo je vodil v sklepnih operacijah za osvoboditev Slovenije, tudi v bojih za osvoboditev Ljubljane. Za svoje zasluge v NOB je Mahne dobil več odlikovanj, v JLA pa je dosegel čin podpolkovnika.

Po osvoboditvi je bil komandant taborske vojnišnice v Kranju, nato je opravil še oficirsko šolo in bil leta 1947 premeščen v ljudsko milico ter bil imenovan za njenega načelnika v coni B. Januarja 1954 so ga imenovali za direktorja »Lesnine« v Ljubljani, nato pa za generalnega ravnatelja podjetja »Tobaks« v Ljubljani, kjer je ostal do upokojitve.

Stane Mahne pa ni šel v pokoj, ker je še vedno aktiven družbeno-politični delavec in si veliko prizadeva v organizaciji ZZZ.

A. K.

TERMOPRELZ
di Giorgio Prezl

● AVTONOMNE IN CENTRALNE NAPELJAVE
● KOTLI NA PLIN METAN IN NA PLINSKO OLJE
● KOTLI NA DRVA IN NA PREMOG
● GORILNIKI: NA PLIN — NA PLINSKO OLJE
OD 15.000 DO 3.600.000 Kcal/h
TRST — UL. VESPUCCI 13/a — Tel. 040/750-888

Radio Vizija

Nedelja, 10. januarja 1982

Ponedeljek, 11. januarja 1982

ITALIJANSKA TV Prvi kanal

10.00 Halo, klic v sili...
10.30 Koncert
11.00 Maša
12.15 Zelena črta — kmetijska od.
13.00 DNEVNIK 1 — Ob 13. uri
14.00 V teku nedelje...
14.10. 15.15 in 16.20 Sportne vesti
14.30 Discoring — tedenska oddaja o glasbi in ploščah
16.30 Ziveli Sv. trije kralji, glasbena pravljica.
18.00 Italijansko nogometno prvenstvo registriran polčas nogometne tekme B lige
18.30 90. minuta — Sportne vesti
20.00 DNEVNIK 1
20.40 Ona stara ljubezen.
TV nadaljevanje
Nastopajo: Giuseppe Pambieri, Lia Tanzi, Isabella Goldmann...
20.00 Sportna nedelja
20.30 Poje Lorenda Berte
23.55 DNEVNIK 1 in Vremenske razmere

JUGOSLOVANSKA TV Ljubljana

8.25 Poročila
8.30 Ziv zav — otroška matinea
9.25 Morzine
Veselsalom za moške
11.00 Ko sem bil vojak, TV nadaljevanje
11.40 Po sledih Flamenca
12.25 Morzine
Veselsalom za moške
13.30 Poročila
15.25 Do konca doma — film
16.40 Poročila
16.45 Slike s Pivskih jezer, dokumentarna oddaja
17.25 Sportna poročila
17.40 Bolesen in ozdravitev Bude Brakusa
19.10 Risanka
19.30 TV DNEVNIK
20.00 Petrijin venec.
TV nadaljevanje
20.50 »Triglav« v Južni Ameriki.
2. del dokumentarne oddaje
21.25 Sportna nedelja
21.55 Poročila

Koper

16.00 Morzine
Veselsalom za moške
18.30 Film — ponovitev
19.30 Iz novoletnih programov JRT
20.00 Risanke
20.15 Stičice
tednik TV dnevnika
20.30 Skrivnost Rdečega morja, dokumentarni film
22.00 Španske operne zvezde: Vincente Sardinero

Zagreb

17.45 Nedeljsko popoldne
18.55 Risanka
19.30 TV DNEVNIK
20.00 Petrijin venec
20.55 Morje, ljudje, obale
SVICA
17.00 Znajti se doma — TV film
19.15 Ugodja glasbe
20.35 Fortunata in Hijacinta.
2. nadaljevanje

TRST A

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naših; 8.10 Almanah; Gospodarska problematika pri nas in v svetu; 8.45 Glasbene slike; 9.30 Alternativa prehrana; 10.10 Koncert; 11.30 Polidnevniški razgledi; Beležka; 12.00 Kulturni dogodki; Kako ti je ime?; Lahka glasba; 13.20 Zborovska glasba; 13.40 Instrumentalni solisti; 14.10 Glasni kotiček; Tik-tak; 14.30 Roman v nadaljevanju; Alojz Rebula; »Enej Silvij Piccolomini«; 15.00 Glasbeni ping-pong; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Računalnik v službi človeka; 18.30 Priljubljeni motivi.

KOPER

(Italijanski program)
6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 8.00 Almanah; Dobro jutro; 6.15 Koledarček; 7.15 Horoskop; 8.32 Vrtljak jugoslovanskih motivov; 9.00 Štirje koraki; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.00 Z nami je...; 10.10 Zivljenje v soli; 10.32 Glasbeni odmor in Horoskop; 10.45 Mozaik, glasba in nasveti; 11.00 Mala diskoteka; 11.32 Lahka glasba; 12.00 Na prvi strani; 12.05 Glasba po željah; 14.33 Glasba; 15.00 Zivljenje v soli; 15.20 Glasbeni odmor; 15.45 Ediz Galletti; 16.10 Glasovi in zvoki; 16.32 Crash; 16.55 Pismo iz...; 17.00 Opereta; 17.32 Rock glasba; 18.00 Sonata za violino in klavir; 18.45 Slišimo se jutri.

KOPER

(Slovenski program)
6.30, 7.25, 13.30, 14.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Jutrarnji kolektor; 6.15 Obvestila in reklame; 6.37 Kinospored, objave; 7.15 Najava sponora; 7.30 Zaključek; 7.45 Glasbene razglednice; 14.25 Z majhnimi ansambli; 14.40 Pihalne godbe; 15.10 Pri nas doma; 15.30 Nedeljski reportaža; 15.55 Listi iz notesa; 16.20 Gremo v kino; 17.05 Priljubljen operne melodije; 17.50 Zabavna radijska igra za otroke; 9.05 Se pomnite tovariši; 10.05 Nedeljska matinea; 11.00 — 13.00 Naši poslušalci čestitajo; 13.10 Zabavna glasba; 13.20 Za kmetijske proizvajalce; 14.05 Humoreska tega tedna; 14.25 Z majhnimi ansambli; 14.40 Pihalne godbe; 15.10 Pri nas doma; 15.30 Nedeljski reportaža; 15.55 Listi iz notesa; 16.20 Gremo v kino; 17.05 Priljubljen operne melodije; 17.50 Zabavna radijska igra za otroke; 9.05 Se pomnite tovariši; 10.05 Nedeljska matinea; 11.00 — 13.00 Naši poslušalci čestitajo; 13.10 Zabavna glasba; 13.20 Za kmetijske proizvajalce; 14.05 Humoreska tega tedna; 14.25 Z majhnimi ansambli; 14.40 Pihalne godbe; 15.10 Pri nas doma; 15.30 Nedeljski reportaža; 15.55 Listi iz notesa; 16.20 Gremo v kino; 17.05 Priljubljen operne melodije; 17.50 Zabavna radijska igra za otroke; 9.05 Se pomnite tovariši; 10.05 Nedeljska matinea; 11.00 — 13.00 Naši poslušalci čestitajo; 13.10 Zabavna glasba; 13.20 Za kmetijske proizvajalce; 14.05 Humoreska tega tedna; 14.25 Z majhnimi ansambli; 14.40 Pihalne godbe; 15.10 Pri nas doma; 15.30 Nedeljski reportaža; 15.55 Listi iz notesa; 16.20 Gremo v kino; 17.05 Priljubljen operne melodije; 17.50 Zabavna radijska igra za otroke; 9.05 Se pomnite tovariši; 10.05 Nedeljska matinea; 11.00 — 13.00 Naši poslušalci čestitajo; 13.10 Zabavna glasba; 13.20 Za kmetijske proizvajalce; 14.05 Humoreska tega tedna; 14.25 Z majhnimi ansambli; 14.40 Pihalne godbe; 15.10 Pri nas doma; 15.30 Nedeljski reportaža; 15.55 Listi iz notesa; 16.20 Gremo v kino; 17.05 Priljubljen operne melodije; 17.50 Zabavna radijska igra za otroke; 9.05 Se pomnite tovariši; 10.05 Nedeljska matinea; 11.00 — 13.00 Naši poslušalci čestitajo; 13.10 Zabavna glasba; 13.20 Za kmetijske proizvajalce; 14.05 Humoreska tega tedna; 14.25 Z majhnimi ansambli; 14.40 Pihalne godbe; 15.10 Pri nas doma; 15.30 Nedeljski reportaža; 15.55 Listi iz notesa; 16.20 Gremo v kino; 17.05 Priljubljen operne melodije; 17.50 Zabavna radijska igra za otroke; 9.05 Se pomnite tovariši; 10.05 Nedeljska matinea; 11.00 — 13.00 Naši poslušalci čestitajo; 13.10 Zabavna glasba; 13.20 Za kmetijske proizvajalce; 14.05 Humoreska tega tedna; 14.25 Z majhnimi ansambli; 14.40 Pihalne godbe; 15.10 Pri nas doma; 15.30 Nedeljski reportaža; 15.55 Listi iz notesa; 16.20 Gremo v kino; 17.05 Priljubljen operne melodije; 17.50 Zabavna radijska igra za otroke; 9.05 Se pomnite tovariši; 10.05 Nedeljska matinea; 11.00 — 13.00 Naši poslušalci čestitajo; 13.10 Zabavna glasba; 13.20 Za kmetijske proizvajalce; 14.05 Humoreska tega tedna; 14.25 Z majhnimi ansambli; 14.40 Pihalne godbe; 15.10 Pri nas doma; 15.30 Nedeljski reportaža; 15.55 Listi iz notesa; 16.20 Gremo v kino; 17.05 Priljubljen operne melodije; 17.50 Zabavna radijska igra za otroke; 9.05 Se pomnite tovariši; 10.05 Nedeljska matinea; 11.00 — 13.00 Naši poslušalci čestitajo; 13.10 Zabavna glasba; 13.20 Za kmetijske proizvajalce; 14.05 Humoreska tega tedna; 14.25 Z majhnimi ansambli; 14.40 Pihalne godbe; 15.10 Pri nas doma; 15.30 Nedeljski reportaža; 15.55 Listi iz notesa; 16.20 Gremo v kino; 17.05 Priljubljen operne melodije; 17.50 Zabavna radijska igra za otroke; 9.05 Se pomnite tovariši; 10.05 Nedeljska matinea; 11.00 — 13.00 Naši poslušalci čestitajo; 13.10 Zabavna glasba; 13.20 Za kmetijske proizvajalce; 14.05 Humoreska tega tedna; 14.25 Z majhnimi ansambli; 14.40 Pihalne godbe; 15.10 Pri nas doma; 15.30 Nedeljski reportaža; 15.55 Listi iz notesa; 16.20 Gremo v kino; 17.05 Priljubljen operne melodije; 17.50 Zabavna radijska igra za otroke; 9.05 Se pomnite tovariši; 10.05 Nedeljska matinea; 11.00 — 13.00 Naši poslušalci čestitajo; 13.10 Zabavna glasba; 13.20 Za kmetijske proizvajalce; 14.05 Humoreska tega tedna; 14.25 Z majhnimi ansambli; 14.40 Pihalne godbe; 15.10 Pri nas doma; 15.30 Nedeljski reportaža; 15.55 Listi iz notesa; 16.20 Gremo v kino; 17.05 Priljubljen operne melodije; 17.50 Zabavna radijska igra za otroke; 9.05 Se pomnite tovariši; 10.05 Nedeljska matinea; 11.00 — 13.00 Naši poslušalci čestitajo; 13.10 Zabavna glasba; 13.20 Za kmetijske proizvajalce; 14.05 Humoreska tega tedna; 14.25 Z majhnimi ansambli; 14.40 Pihalne godbe; 15.10 Pri nas doma; 15.30 Nedeljski reportaža; 15.55 Listi iz notesa; 16.20 Gremo v kino; 17.05 Priljubljen operne melodije; 17.50 Zabavna radijska igra za otroke; 9.05 Se pomnite tovariši; 10.05 Nedeljska matinea; 11.00 — 13.00 Naši poslušalci čestitajo; 13.10 Zabavna glasba; 13.20 Za kmetijske proizvajalce; 14.05 Humoreska tega tedna; 14.25 Z majhnimi ansambli; 14.40 Pihalne godbe; 15.10 Pri nas doma; 15.30 Nedeljski reportaža; 15.55 Listi iz notesa; 16.20 Gremo v kino; 17.05 Priljubljen operne melodije; 17.50 Zabavna radijska igra za otroke; 9.05 Se pomnite tovariši; 10.05 Nedeljska matinea; 11.00 — 13.00 Naši poslušalci čestitajo; 13.10 Zabavna glasba; 13.20 Za kmetijske proizvajalce; 14.05 Humoreska tega tedna; 14.25 Z majhnimi ansambli; 14.40 Pihalne godbe; 15.10 Pri nas doma; 15.30 Nedeljski reportaža; 15.55 Listi iz notesa; 16.20 Gremo v kino; 17.05 Priljubljen operne melodije; 17.50 Zabavna radijska igra za otroke; 9.05 Se pomnite tovariši; 10.05 Nedeljska matinea; 11.00 — 13.00 Naši poslušalci čestitajo; 13.10 Zabavna glasba; 13.20 Za kmetijske proizvajalce; 14.05 Humoreska tega tedna; 14.25 Z majhnimi ansambli; 14.40 Pihalne godbe; 15.10 Pri nas doma; 15.30 Nedeljski reportaža; 15.55 Listi iz notesa; 16.20 Gremo v kino; 17.05 Priljubljen operne melodije; 17.50 Zabavna radijska igra za otroke; 9.05 Se pomnite tovariši; 10.05 Nedeljska matinea; 11.00 — 13.00 Naši poslušalci čestitajo; 13.10 Zabavna glasba; 13.20 Za kmetijske proizvajalce; 14.05 Humoreska tega tedna; 14.25 Z majhnimi ansambli; 14.40 Pihalne godbe; 15.10 Pri nas doma; 15.30 Nedeljski reportaža; 15.55 Listi iz notesa; 16.20 Gremo v kino; 17.05 Priljubljen operne melodije; 17.50 Zabavna radijska igra za otroke; 9.05 Se pomnite tovariši; 10.05 Nedeljska matinea; 11.00 — 13.00 Naši poslušalci čestitajo; 13.10 Zabavna glasba; 13.20 Za kmetijske proizvajalce; 14.05 Humoreska tega tedna; 14.25 Z majhnimi ansambli; 14.40 Pihalne godbe; 15.10 Pri nas doma; 15.30 Nedeljski reportaža; 15.55 Listi iz notesa; 16.20 Gremo v kino; 17.05 Priljubljen operne melodije; 17.50 Zabavna radijska igra za otroke; 9.05 Se pomnite tovariši; 10.05 Nedeljska matinea; 11.00 — 13.00 Naši poslušalci čestitajo; 13.10 Zabavna glasba; 13.20 Za kmetijske proizvajalce; 14.05 Humoreska tega tedna; 14.25 Z majhnimi ansambli; 14.40 Pihalne godbe; 15.10 Pri nas doma; 15.30 Nedeljski reportaža; 15.55 Listi iz notesa; 16.20 Gremo v kino; 17.05 Priljubljen operne melodije; 17.50 Zabavna radijska igra za otroke; 9.05 Se pomnite tovariši; 10.05 Nedeljska matinea; 11.00 — 13.00 Naši poslušalci čestitajo; 13.10 Zabavna glasba; 13.20 Za kmetijske proizvajalce; 14.05 Humoreska tega tedna; 14.25 Z majhnimi ansambli; 14.40 Pihalne godbe; 15.10 Pri nas doma; 15.30 Nedeljski reportaža; 15.55 Listi iz notesa; 16.20 Gremo v kino; 17.05 Priljubljen operne melodije; 17.50 Zabavna radijska igra za otroke; 9.05 Se pomnite tovariši; 10.05 Nedeljska matinea; 11.00 — 13.00 Naši poslušalci čestitajo; 13.10 Zabavna glasba; 13.20 Za kmetijske proizvajalce; 14.05 Humoreska tega tedna; 14.25 Z majhnimi ansambli; 14.40 Pihalne godbe; 15.10 Pri nas doma; 15.30 Nedeljski reportaža; 15.55 Listi iz notesa; 16.20 Gremo v kino; 17.05 Priljubljen operne melodije; 17.50 Zabavna radijska igra za otroke; 9.05 Se pomnite tovariši; 10.05 Nedeljska matinea; 11.00 — 13.00 Naši poslušalci čestitajo; 13.10 Zabavna glasba; 13.20 Za kmetijske proizvajalce; 14.05 Humoreska tega tedna; 14.25 Z majhnimi ansambli; 14.40 Pihalne godbe; 15.10 Pri nas doma; 15.30 Nedeljski reportaža; 15.55 Listi iz notesa; 16.20 Gremo v kino; 17.05 Priljubljen operne melodije; 17.50 Zabavna radijska igra za otroke; 9.05 Se pomnite tovariši; 10.05 Nedeljska matinea; 11.00 — 13.00 Naši poslušalci čestitajo; 13.10 Zabavna glasba; 13.20 Za kmetijske proizvajalce; 14.05 Humoreska tega tedna; 14.25 Z majhnimi ansambli; 14.40 Pihalne godbe; 15.10 Pri nas doma; 15.30 Nedeljski reportaža; 15.55 Listi iz notesa; 16.20 Gremo v kino; 17.05 Priljubljen operne melodije; 17.50 Zabavna radijska igra za otroke; 9.05 Se pomnite tovariši; 10.05 Nedeljska matinea; 11.00 — 13.00 Naši poslušalci čestitajo; 13.10 Zabavna glasba; 13.20 Za kmetijske proizvajalce; 14.05 Humoreska tega tedna; 14.25 Z majhnimi ansambli; 14.40 Pihalne godbe; 15.10 Pri nas doma; 15.30 Nedeljski reportaža; 15.55 Listi iz notesa; 16.20 Gremo v kino; 17.05 Priljubljen operne melodije; 17.50 Zabavna radijska igra za otroke; 9.05 Se pomnite tovariši; 10.05 Nedeljska matinea; 11.00 — 13

PRIMORSKI DNEVNIK

Darovi in prispevki

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB IZ KRIZA

Namesto cvetja na grob Stan-
ka Bogata daruje Vittorija, Ade-
lina in Marta 15.000 lir. V isti na-
men darujejo Ida Cotic 5.000 ter
Mari in Vinko Sirk 10.000 lir.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB Z OPCIN

V spomin na Nardota Daneva in
Berto Sossi daruje Slava in Mi-
lan Cebulec 20.000 lir.
V spomin na Kati Gorup darujeta
Slavko in Livia Sossi 10.000 lir.

ZA POIMENOVANJE OSNOVNE SOLE PRI DOMJU PO MARI SAMSI

Petra 30.000, Kerže 50.000, Udovič
(Ponterosso) 5) 30.000, Terpin 30.000
IRET 100.000; iz Ricmanj: Silva
Trenta 2.000, Marina Petaros 2
tisoč, Meri Romano 5.000, Olga De-
mark 5.000, Franko Felician 10.000,
Hrvatice (82) 3.000, Kozlovic (99)
2.000, Irena Žerjal 5.000, Pepca Bla-
žič 2.000, Žerjal (98) 3.000, Cirila
Berdon 1.000, Maria Ciano 5.000,
Paoli (115) 5.000, Sonia Burlon
5.000, Cheber (136) 5.000, Cveta Zu-
ljan 2.000, Gerdelci (117), 5.000, Pre-
garč (118) 3.000, Izidor Berdon 10.000,
Fred Bajec 5.000, Branko Kuret 3
tisoč, Anton Kuret 5.000, Milan
Grdina 10.000, Anton Grdina 2.000,
Livija Čej 10.000, Boris Gombač 10
tisoč, Mariša Berdon 10.000, Boris
Gulič 10.000, Mariša Terčon 5.000,
Pino Blažič 5.000, Bruno Kuret 5.000,
Nadja Coretti 5.000, Schiozzi 10.000,
Sergio Vatovec 5.000, Darinka in Bo-
ris Zafra 50.000, N.N. 5.000, Alek-
sander Kuret 5.000, Maria Komar
2.000, Corbatti (58) 10.000, Kuret 3
tisoč, Albina Berdon 3.000, Milka
Luis 1.000, Hervatic (85) 5.000, Mar-
četa Vatovec 5.000, Mario Blažič
5.000, Viktor Hervatic 5.000, Ernest
Komari 5.000, Beta Komar 3.000,
Sarina Paoli 5.000 in Aleksija Bet
5.000 lir. Centralsp 50.000, Agro-
forest 30.000, Darko Svab 10.000, A-
driamex 20.000, Internares 50.000,
Resim 30.000, Fernando (trgovina)
10.000, Inter-auto (trgovina) 15.000,
Farco 50.000, Veljak-sport (Sv. Ja-
kob) 15.000, Impexport 20.000, Sve-
tlić (Borgo S. Sergio) 10.000, Indules
100.000 lir.

ZA SKUPNOST DRUŽINA OPCINE

Ob 12. obletnici smrti moža in o-
četa Mariota Kocjančiča darujejo
Pini, Boži in Marta 20.000 lir.

Namesto cvetja na grob Benedikta
Križmančiča darujeta Svetko in Ma-
rija Žagar 10.000 lir.

Namesto cvetja na grob Mirana
Pertota darujeta družini Marzin in
Lorenzi 20.000 lir.

Namesto cvetja na grob Albina Fi-
lipčiča daruje Marija Čok z dru-
žino 10.000 lir.

Ob 2. obletnici smrti Zore Čok
daruje Franc Škabar (Opčine) 10
tisoč lir.

Namesto cvetja na grob Benedikta
(Petračev) daruje Edi Šubrov (Ba-
zovica) 10.000 lir.

Antonio Mlač (Podlonjer) daruje
10.000 lir.

V spomin na pok. Silvestra Grgiča
darujejo bratrance Mirko, Ema in
Vilma 10.000 lir.

Namesto cvetja na sveži grob
sestrične Marije Pelan daruje An-
dreja, Jožef, Marija, Toni, Mirko in
Marta Pečar 20.000 lir.

V spomin na pok. Guština Kralja
in Ano Carli darujeta Lidija in Ga-
brijela (Trebeč) 20.000 lir.

Namesto cvetja na grob tete Ive
daruje Silvijo Obzič z družino 10
tisoč lir.

V spomin na Santa Regenta da-
ruje Irene in Albin Danieli 20
tisoč lir.

Namesto cvetja na grob Ane Fur-
lan - Viola darujeta Irma in Silva-
no Maver 20.000 lir za TPPZ Pinko
Tomažič.

Za Sklad doma Albert Sirk daru-
jeta Ida in Drago Purč 10.000 lir.

Ob 11. obletnici smrti moža in
očeta Ernesta Kocjana darujejo že-
na Francka, sinova Edo in Sergio
ter hčerka Ernesta z družinami 40
tisoč lir za moški pevski zbor Va-
lentin Vodnik.

Ob 4. obletnici smrti Marije Pur-
ger daruje hči Salvina 11.000 lir za
KD Primorsko - Makolje.

Namesto cvetja na grob Benedik-
ta Križmančiča darujeta Zofka in
Silvana 20.000 lir za SZ Sloga.

V spomin na Benedikta Križman-
čiča daruje družina Drnovšek 10
tisoč lir za SZ Sloga.

Nosilci krste Benedikta Križman-
čiča darujejo 10.000 lir za SZ Sloga.

V spomin na Mirana Pertota da-
rujeta Marija Malalan in Andrej
Kocjančič 10.000 za SD Adria in 10
tisoč za TPPZ Pinko Tomažič.

V spomin na Milko Cah darujeta
Danica in Radivoj Verginella 5.000
lir za KD Vesna.

V spomin na Marijo Doria - Caha-
rija darujeta Mari in Mila 20.000
lir za SKD Igo Gruden.

V spomin na Mirana Pertota da-
rujeta Učo in Berta Sedevec 15.000
za PD Lonjer - Katinara in 15.000
lir za SD Adria.

V počastitev spomina pok. Olge
Gorup daruje Ubald Vrabec 50.000
lir za Dijasko matico.

V spomin na Mirana Pertota da-
ruje družina Udovič 50.000 lir za
KD Lonjer - Katinara.

V počastitev spomina Kati Gorup
darujeta Marija in Oskar Sonec ter
Majda in Elizabeta Zuban 20.000 lir
za SKD Tabor.

V počastitev spomina tov. Kati
Gorup darujeta Katra in Milan Ce-
bulec 20.000 lir za knjižnico SKD
Tabor Pinko Tomažič in tovariši.

Ob 4. obletnici smrti nepozabne
Štefanije Križmančič daruje družina
Frlinova 25.000 lir za SD Zarja.

Ob priliki novega leta darujeta
Zora Pregarč in Marina Paklič 15
tisoč za mladinski pevski zbor Glas-
bene matice in 5.000 za spomenik

padlim v NOB iz Šklednja, s Kolo-
novec in od Sv. Ane.

V spomin na Nikola Prašlja daru-
je Josipina Pertot 5.000 lir za SD
Kontovel.

V spomin na Marijo Starčevco da-
ruje I. pi Danev (Činka) 10.000 lir
za spomenik padlim v NOB s Kon-
tovela in 10.000 lir za popravilo dvo-
rane na Kontovelu.

V spomin na Ano Viola daruje
družina Kale (Katinara) 10.000 lir
za TPPZ Pinko Tomažič.

Ob priliki svojega rojstnega dne
in vesela večera s prijatelji da-
ruje Darko Žerjal z družino 25.000
za poimenovanje osnovne šole pri
Domju po Mari Samsi in 25.000 lir
za KD F. Venturini.

Ob 4. obletnici smrti drugega Pina
darujejo Sedmakovi 10.000 za PD Slo-
venec, 10.000 za otroški zbor Slove-
ne in 10.000 za Skupnost družina Op-
čine.

V spomin na Kati Gorup daruje
družina Kocjan 50.000 za pokrito
ploščad SD Polet.

V spomin na Pavla Sedmaka da-
ruje Erika Čibic 10.000 za pokrito
ploščad SD Polet.

V spomin na Kati Gorup daru-
jeta Anica in Marcello Malalan 20
tisoč lir za SD Polet.

V spomin na Ano Carli vd. Cri-
chio in Avgustina Kralja daruje Mi-
la Stok 5.000 za SD Primorec in
5.000 za godbo Viktor Parma.

V spomin na Ano Carli vd. Cri-
chio daruje Rafaela Škerlavaj 10
tisoč lir za godbo Viktor Parma.

V spomin na Kati Gorup daru-
je družina Draščkovi 20.000 za SD Polet
in 20.000 lir za SKD Tabor.

V spomin na Kati Gorup daruje
Erminija Kale - Daneu 10.000 lir za
knjižnico Pinko Tomažič in tovariši.

V spomin na Berto Sossi daruje
Društvena prodajalna na Opčinah
30.000 za spomenik padlim v NOB z
Opčin, 30.000 za SKD Tabor in 30.000
lir za SD Polet.

Ob 5. obletnici smrti Vesne Za-
fran por. Glavina daruje teta Gi-
zela Ota 10.000 lir za Center za ra-
kasta obolenja.

Ob priliki novoletnih praznikov
darujejo za SD Breg: Luciano Žer-
jal 20.000, Društvena gostilna Doli-
na 20.000, gostilna Pri studencu 50
tisoč, trgovina Mariuccia Žerjal 20
tisoč, trgovina Maria Krmec 6.000,
čistilnica Žerjal 10.000, Bruna San-
cin 5.000, Pam železnice 15.000, bar
Claudio Pizzulin 10.000, Mode Va-
lentina 10.000, tobakarna Žerjal 5
tisoč, gostilna Zdenka Kuret 10.000,
trgovina Čej 5.000, trgovina Mar-
cello Zebec 10.000, gostilna Pavletic
10.000, trgovina Brega 10.000, gosti-
na Petaros 10.000, bar Marija Žerjal
50.000, pekarna Ota 50.000, Laura
Kotol 20.000, mesnica Žerjal 10.000,
Robert Ota 6.000, market Žerjal 10
tisoč, mesnica Sergio Pangerc 10.000,
Ota 20.000, kovinska zapirala Dolina
10.000, Zoran Parovel 10.000, Oskar
Kraljič 5.000, Dario Kraljič 10.000,
Oskar Racman 10.000, Klavdij Ota
10.000, Sergij Kocjančič 10.000, Ser-
gij Maver 30.000, Silvij Starec 50
tisoč, in trgovina Drago Žerjal 5
tisoč lir.

V počastitev spomina Kati Gorup
darujejo Karla in Pepka Malalan
10.000 ter Justina Daneu 10.000 lir
za SKD Tabor.

Mirko Ferluga daruje 5.000 lir za
novo pokrito ploščad SD Polet.

Za SZ Sloga darujeta Edvard Per-
si 12.000 in Tiziana Križmančič 10
tisoč lir.

V spomin na bratrance Mirana
Pertota darujeta Gracijela in Lu-
ciano Kovacčič 20.000 lir za SZ
Bor.

Ob obletnici smrti drugega nečaka
Jadrana darujeta Pepka in Mario
10.000 za Glasbeno matico in 10.000
lir za pevski zbor Tabor.

V spomin na Marijo Pertot in
Santa Regenta darujeta Angela in
Lojze Cijak 20.000 lir za Dijasko
matico.

V spomin na Stanka Bogata in
Marico Milič darujeta za TPK Si-
rena; Mitja in Ivanka Pertot 20.000,
Danilo in Majda Gerdol 10.000 ter
Bernarda Pahor 20.000 lir.

Ob pogrebu moža in očeta La-
zarja Slavca darujeta žena Bruna in
otroci 100.000 lir za pevski zbor
Makolje.

Namesto cvetja na grob strica
Lazarja daruje L. S. 20.000 lir za
pevski zbor Slovenski šopek.

Namesto cvetja na grob strica La-
zarja daruje Jolanda Žerjal 10.000
lir za pevski zbor PD Makolje.

Namesto cvetja na grob Lazarja
Slavca daruje družina Rehar 20.000
lir za PD Makolje.

V spomin na nepozabni 6. januar,
ko so ga kot terenca odpeljali v
tržške zapore, daruje Branimir
Žerjal 10.000 lir za Zvezo borcev -
Bojunec.

Za Zvezo borcev - Bojunec daru-
je Jože Kocjančič 50.000 lir.

V spomin na pok. Stanka Bogata
daruje Drago Sedmak 10.000 lir za
TPK Sirena.

Ob 10. obletnici smrti drage ma-
me Danice darujeta hčerki Anuska
in Vlasta z družinama 15.000 za
KD Lonjer - Katinara in 15.000 lir
za SD Adria.

V spomin na Franca Ukmarja da-
ruje žena Marija 20.000 in za Di-
jasko matico.

Namesto cvetja na grob Ivana
Pangercara daruje Josip Vodopivec
10.000 lir za godbo Breg.

Nosilci krste Marije Pertot daru-
jejo 50.000 lir za SD Kontovel.

V počastitev spomina tov. Kati
Gorup daruje družina Rudija Vrem-
ca 15.000 za SKD Tabor in 15.000
lir za spomenik padlim v NOB z
Opčin.

V počastitev spomina Kati Gorup
darujeta Lucija in Seraf Hrovatin
10.000 lir za SKD Tabor.

Nosilci krste Benedikta Križmančiča
darujejo 10.000 za Pogrebno pod-
porno društvo v Bazovici, 10.000 za

osnovno šolo Primož Trubar, 10.000
za SD Zarja, 10.000, za KD Lipa in
10.000 lir za spomenik padlim v NOB
iz Bazovice.

V spomin na teto Zoro Čok in
Kati Gorup daruje družina Mar-
telanc 30.000 za SKD Tabor in 30
tisoč lir za SD Polet.

Namesto cvetja na grob Mirana
Pertota darujejo žena, mama, brata
s soprogrami in nečak 50.000 za KD
Lonjer - Katinara, 50.000 za TPPZ
Pinko Tomažič in 50.000 lir za spo-
menik padlim v NOB iz Lonjerja.

V počastitev spomina Kati Gorup
darujeta Nora in Stano Sosič 10.000
lir za SKD Tabor. V isti namen da-
rujeta Nataša in Boris Fabjan 10
tisoč lir za SKD Tabor.

V počastitev spomina Santa Re-
genta daruje družina Rupel 30.000
lir za Center za rakasta obolenja.

Namesto cvetja na grob drugega
Santa Regenta daruje Mara Puntar
30.000 lir za SD Kontovel.

V počastitev spomina Kati Gorup
darujeta sestra Danila in nečaki-
nja Irene z družino 25.000 za spo-
menik padlim v NOB z Opčin in 25
tisoč lir za SKD Tabor.

V spomin na bratrance Mirana
Pertota daruje mama Marija 20.000
lir za krožek komunistične mladine
Marjan Štoka Prosek - Kontovel.

V spomin na pok. teto Gildo daru-
jeta Mario in Ivanka Brišič 10.000
lir za knjižnico Pinko Tomažič in
tovariši.

V spomin na bratrance Mirana
Pertota darujejo Antonija, Amalija
in Romano 20.000 za Skupnost dru-
žina Opčine, 20.000 za KD Lonjer -
Katinara in 20.000 lir za TPPZ Pin-
ko Tomažič.

Ob 4. obletnici smrti nepozabne
Štefanije Križmančič daruje družina
25.000 za KD Lipa in 25.000 lir
za spomenik padlim v NOB iz Ba-
zovice.

Ob četrti obletnici smrti mame
Štefanije Križmančič daruje dru-
žina Frlinova 25.000 lir za SD
Zarja.

V spomin na bratrance Mirana
Pertota darujejo Antonija, Amalija
in Romano 20.000 za Skupnost dru-
žina Opčine, 20.000 za KD Lonjer -
Katinara in 20.000 lir za TPPZ Pin-
ko Tomažič.

Ob 4. obletnici smrti nepozabne
Štefanije Križmančič daruje dru-
žina 25.000 za KD Lipa in 25.000 lir
za spomenik padlim v NOB iz Ba-
zovice.

Ob četrti obletnici smrti mame
Štefanije Križmančič daruje dru-
žina Frlinova 25.000 lir za SD
Zarja.

V počastitev spomina pok. Net-
ke Furlan vd. Viola darujeta Vinka
in Oskar Čok 10.000 lir za KD
Lonjer - Katinara.

Za TPPZ Pinko Tomažič darujeta
podporna člana Marino Corbatti 20
tisoč in Silvester Grgič 20.000 lir.

Namesto cvetja na grob tov. Fran-
ca Tomšiča daruje Terezija Bolje
20.000 za KD Ivan Grbec in 20.000
lir za Skupnost družina Opčine.

Ob 15. obletnici smrti nepozab-
nega očeta Sava Sancina darujeta
Sida in Vinko 10.000 lir za Dija-
ško matico.

V spomin na Ano Carli darujeta
Olga in Nada (Trebeč 12) 10.000 za
Skupnost družina Opčine in 10.000
lir za popravilo Ljudskega doma v
Trebečah.

Namesto cvetja na grob Santa Re-
genta daruje družina Rupel 30.000
lir za Center za rakasta obolenja.

Namesto cvetja na grob drugega
Santa Regenta daruje Mara Puntar
30.000 lir za SD Kontovel.

V počastitev spomina Kati Gorup
darujeta sestra Danila in nečaki-
nja Irene z družino 25.000 za spo-
menik padlim v NOB z Opčin in 25
tisoč lir za SKD Tabor.

V spomin na bratrance Mirana
Pertota daruje Danilo Godina z
družino 50.000 lir za SZ Bor.

Ob 38. obletnici usmrtnice Marja-
na Stoka daruje mama Marija 20.000
lir za krožek komunistične mladine
Marjan Štoka Prosek - Kontovel.

V spomin na pok. teto Gildo daru-
jeta Mario in Ivanka Brišič 10.000
lir za knjižnico Pinko Tomažič in
tovariši.

V spomin na bratrance Mirana
Pertota darujejo Antonija, Amalija
in Romano 20.000 za Skupnost dru-
žina Opčine, 20.000 za KD Lonjer -
Katinara in 20.000 lir za TPPZ Pin-
ko Tomažič.

Ob 4. obletnici smrti nepozabne
Štefanije Križmančič daruje družina
25.000 za KD Lipa in 25.000 lir
za spomenik padlim v NOB iz Ba-
zovice.

Ob četrti obletnici smrti mame
Štefanije Križmančič daruje dru-
žina Frlinova 25.000 lir za SD
Zarja.

V počastitev spomina pok. Net-
ke Furlan vd. Viola darujeta Vinka
in Oskar Čok 10.000 lir za KD
Lonjer - Katinara.

Za TPPZ Pinko Tomažič darujeta
podporna člana Marino Corbatti 20
tisoč in Silvester Grgič 20.000 lir.

Potrebna dokumentacija
dežele
Furlanije-Juljske krajine
o uporabi virov,
ki jih ji je po potresu
dala na razpolago
državna solidarnost
za obnovo Furlanije

Studio Mark 552

TRAGEDIJA LETA '76

Maja in septembra leta 1976 je
streljavit potres s sunki 10, stopnje
Mercallijeve lestvice prizadel sever-
ni predel Furlanije - Juljske kra-
jine, v conah, ki so - na meji s
Slovenijo, Avstrijo in Benetico -
končno zabeležile videz razvojni pro-
ces. Katastrofa večjega ali manjše-
ga obsega je prizadela področje
5.700 kvadratnih kilometrov in nad
sto tisoč prebivalcev. V 137 občinah
so zabeležili sledečo škodo: 70 tisoč
zgradb je bilo prizadetih, 15 tisoč u-
ničenih, šole, ceste in bolnice so bile
potrebne popravil, 18 tisoč delovnih
mest izgubljenih. Obstajala je celo
nevarnost, da ostane zaradi divjega
izseljevanja paraliziran celoten pas
grčevnatega in gorskega teritorija.

TAKOJSNJI POSEGI

Po 6. maju 1976 se je država po
izrednem komisariju, s sodelovanju
s krajevnimi ustanovami in deželo
takojsnjo sodelila z najnujnejšimi pro-
blemi. Deželi je bila poverjena na-
loga, da izdela prvi načrt za posta-
vitev začasnih montažnih zgradb. V
septembru pa je izredni komisar iz-
dela še drugi načrt, ki naj bi kril
najnujnejše potrebe približno 70 ti-
soč oseb. Med temi je bila zajamče-
na obnova osnovnega tkiva, da bi se
omogočil delovanje socialnih ser-
visov, redni začetak šolskega leta 1976
- 1977, posege na produktivnih sek-
torjih, kjer so bila delovna mesta
privilegirana kot primarna pomoč za
ponovno vključitev prizadetega pre-
bivalstva.

ZACETEK OBNOVE

Avgusta 1977 je vlada z zakonom o
državni solidarnosti št. 546 poverila
deželi izključno nalogo, da skrbi za
razvoj in obnovo. Deželni upravi je
dala na razpolago 2.375 milijard z
letnimi zapadlostmi 31. decembra
1981. Iz tega zakona sta nastala dva
osnovna deželna zakona: za popra-
vilo zgradb zakon št. 30 in zakon
št. 63 za zgradnjo porušenihi hiš in
posege v javnih delih. S prvim šest-
mesečjem 1978, s temi zakonskimi u-
krepi in potrebnimi protipotresnimi
varstvenimi normami, se je začela
obnova prizadetih Furlanije.

DVE TRETJINI URESNICENI

Po neka več kot treh letih in pol
dejanjske dela za popravila in ob-
novo stanovanjske gradnje in javnih
del, nam kažejo rezultati, da sta
bili realizirani dve tretjini celotne
nacrta.

Dejavnost proizvodnih sektorjev se
je popolnoma obnovila in za-
beležila 10 odst. porast delovnih
mest.

Vsi civilni servisi (šole, bolnice,
javna dela) ponovno normalno
delujejo in so opremljeni večino-
ma z novimi strukturami.

Poročilo: Furlanija pet let po potresu

— Sektor stanovanjske gradnje:

a) od 70 tisoč zgradb, ki jih je bilo
treba poprav